

RAPPORT

Delårsrapport 2

Region Gotland
2024

Fastställt av regionstyrelsen
Framtagen av regionstyrelseförvaltningen
Datum 2024-09-30
Gäller januari – augusti 2024
Ärendenr RS 2024/11
Version 1.0

Region Gotland

Besöksadress Visborgsallén 19

Postadress SE-621 81 Visby

Telefon +46 (0)498 26 90 00

E-post regiongotland@gotland.se

Org nr 212000-0803

Webbplats www.gotland.se

Delårsrapport 2

Innehåll

1	Sammanfattning	3
2	Förvaltningsberättelse.....	5
2.1	Händelser av väsentlig betydelse	5
2.2	Förväntad utveckling	8
2.3	God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	11
2.3.1	Periodens resultat	13
2.3.2	Nettokostnadsanalys	14
2.3.3	Årsprognos	19
2.3.4	Balanskravsresultat	23
2.3.5	Likviditet och låneskuld.....	24
2.3.6	Pensionsförpliktelse och pensionsmedel	25
2.3.7	Soliditet.....	26
2.3.8	Investeringar och exploatering	27
2.4	Väsentliga personalförhållanden	29
2.4.1	Antal medarbetare över tid – Redovisning av uppdrag	30
2.4.2	Personalvolym januari - juli	32
2.4.3	Sjukfrånvaro januari – juli.....	34
3	Åtgärder för budget i balans – Redovisning av uppdrag.....	35
3.1	Aktiviteter för minskade kostnader och bättre kontroll och uppföljning av kostnadsutvecklingen.....	36
3.2	Nämndernas åtgärder för att beslutad budget inte ska överskridas	37
3.2.1	Tekniska nämnden	37
3.2.2	Miljö- och byggnämnden.....	38
3.2.3	Barn- och utbildningsnämnden	38
3.2.4	Socialnämnden	39
3.2.5	Hälso- och sjukvårdsnämnden	41
4	Uppföljning regionfullmäktiges mål	43
5	Kvalitetsuppföljning	63
5.1	Region Gotlands kvalitetsmodell	63
5.2	Resultat som mäter kvalitet.....	66
6	Den regionala koncernen.....	68
6.1	AB Gotlandshem	69
6.2	Gotlands Energi AB.....	71
7	Ekonomisk redovisning.....	73
7.1	Sammanställning per nämnd	73
7.2	Budget och utfall per verksamhet	74
7.3	Investerings- och exploateringsutgifter per verksamhet	76
7.4	Resultaträkning och balansräkning Region Gotland.....	77
7.5	Sammanställda räkenskaper för den kommunala koncernen.....	79
7.6	Redovisningsprinciper i not	81
7.7	Indikatorer kopplade till regionfullmäktiges mål.....	83

1 Sammanfattning

Från och med 2024 beslutar regionfullmäktige årligen om mål för regionens nämnder och helägda bolag. Nämnder och helägda bolag ansvarar inför fullmäktige att verkställa målen. Vissa mål gäller fler nämnder/bolag och vissa mål gäller för specifikt en nämnd eller ett bolag. I rapporten redovisas målen med tillhörande analys av det arbete som görs för att nå måluppfyllelse. Där det varit möjligt har en bedömning av måluppfyllelse gjorts. För de flesta av regionfullmäktiges mål saknas resultat på indikatorerna för perioden. Det kan dock konstateras att de aktiviteter som pågår stödjer målen.

I november 2023 tog regionfullmäktige beslut om nya riktlinjer för God ekonomisk hushållning. I samband med delårsrapporten ska en samlad bedömning göras om huruvida målen för god ekonomisk hushållning kommer att uppnås samt om balanskravet är uppfyllt. Begreppet god ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv. Inom det finansiella perspektivet bedöms god ekonomisk hushållning utifrån fyra finansiella mål. Inom verksamhetsperspektivet görs bedömning av god ekonomisk hushållning i verksamheten utifrån regionfullmäktiges mål.

Endast två av de fyra finansiella målen uppnås och det är låneskuldens andel av skatteintäkter och bidrag samt självfinansieringsgraden för investeringar i skattefinansierad verksamhet. De finansiella mål som inte uppnås är årets resultat i förhållande till skatteintäkter och bidrag som blir -3,8 procent och målet för soliditet där soliditeten sjunker från 9,8 procent till 5,0 procent. Bedömningen av måluppfyllelse i verksamhetsperspektivet är svår att göra då periodresultat saknas för många mål. Här görs bedömningen att de aktiviteter som pågår stödjer målen. Sammantaget är bedömningen att det blir svårt att uppnå en god ekonomisk hushållning för 2024.

Det ekonomiska resultatet i perioden för regionkoncernen uppgår till -204 mnkr (64 mnkr, 2023). Region Gotlands resultat för perioden uppgår till -180 mnkr (59 mnkr, 2023). Det är en stor försämring jämfört med motsvarande period föregående år. Balanskravsresultatet för perioden uppgår till -262 mnkr (-59 mnkr, 2023) efter justering.

Det prognostiserade resultatet för helåret i regionkoncernen är -294 mnkr. Det prognostiserade resultatet för helåret i regionen är -264 mnkr och innebär en budgetavvikelse på -137 mnkr. I jämförelse med föregående prognos från april (-298 mnkr) har resultatprognosen dock förbättrats med 34 mnkr. Nämndernas underskott beräknas bli 14 mnkr lägre och finansförvaltningens överskott beräknas bli 20 mnkr bättre än tidigare prognos.

Balanskravsresultatet för helåret prognostiseras till -347 mnkr efter justeringar för reavinst och vinster/förluster på värdepapper. Resultatutjämningsreserven uppgår till 364 mnkr och var enligt budget 2024 planerad att minska med 127 mnkr för att balansera budgeten. Eftersom årsprognosen är ett underskott på -347 mnkr som måste regleras så kommer i princip hela resultatutjämningsreserven att behöva användas i år.

Nämnderna prognostiserar ett mycket stort underskott mot budget på -164 mnkr. I jämförelse med föregående prognos från april på -178 mnkr har prognostiserat underskott blivit 14 mnkr lägre. För helåret är det fem nämnder som bedömer att de inte kommer att klara sin budget.

Investeringsbudgeten inklusive kompletteringsbudget och tilläggsanslag uppgår till 1 368 mnkr. Efter årets första åtta månader är 413 mnkr motsvarande 30 procent av budgeten förbrukad. Den inrapporterade prognosen för investeringar och exploateringar från nämnderna uppgår till 942 mnkr. Sannolikt kommer utfallet att bli betydligt lägre och en prognos på 650 mnkr är mer realistisk.

Det ackumulerade sjuktalet för perioden januari-juli uppgår till 5,6 procent. Jämfört med samma period föregående år, ses en sänkning av sjuktalet med 0,4 procentenheter. Antal anställda uppgår för juli till 6 900 vilket är 64 fler än under juli 2023.

Region Gotland har en kvalitetsmodell. Inom modellen finns ett antal framgångsfaktorer som är centrala för att uppnå och bibehålla hög kvalitet. Inom Region Gotland mäts kvalitet genom olika undersökningar. Utifrån resultat som redovisas i delårsrapporten kan konstateras att Region Gotland har ett utvecklingsarbete att göra gällande den service Region Gotland ger sina medborgare i kontakt via telefoni och e-post.

2 Förvaltningsberättelse

2.1 Händelser av väsentlig betydelse

Ansträngd ekonomi

Region Gotlands ekonomi är fortsatt mycket ansträngd och under perioden har tid lagts på analys samt arbete med möjliga effektiviseringar inom regionens alla förvaltningar. Beslut har tagits om särskilda regionövergripande åtgärder för att hålla ner kostnadsutvecklingen. Dessa åtgärder gäller alla nämnder/förvaltningar oavsett om det prognostiseras underskott eller inte. Med hänvisning till det ekonomiska läget senarelades vissa beslut om budget 2025 till höstens budgetavstämning. Vidare har Region Gotland under perioden uppvaktat regeringen på olika sätt för att påtala de ekonomiska utmaningarna som föreligger utifrån bland annat ö-läget.

Samtliga nämnder har vidtagit åtgärder för att nå en ekonomi i balans. En av åtgärderna som flera nämnder har vidtagit är vakansprövning. Läs mer om vidtagna åtgärder under avsnittet ekonomi.

Sommaren

Inom hälso- och sjukvårdsnämnden uppdrag påverkades sommarplaneringen av nya förutsättningar, först i form av ett nytt nationellt avtal för hyrpersonal, sedan en nyanställningsblockad till följd av den arbetsmarknadskonflikt som trädde i kraft i slutet av april. Detta sammantaget gjorde att sommaren såg ut att bli svårt att bemanna, främst inom slutenvården. Som en åtgärd beslutades det att samlokalisera kirurgi- och urologi- och ortopediavdelningarna och samtidigt minska vårdplatsantalet med nio stycken. Mycket resurser lades ner och bemanningen löstes till slut på alla håll. Det finns dock en del lärdomar från denna process som genomfördes under tidspress.

Arbetsmarknadskonflikten påverkade även stödet från HR centralt. Under hösten 2024 kommer insatsen att utvärderas för att utveckla beredskapen för att vara väl förberedd för liknande scenarier framåt.

Inom socialnämndens uppdrag har sommaren flutit på väl och vikariesituationen har i stort varit tillfredsställande. Inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning har det dock varit svårt att bemanna.

Under sommaren upplevdes problem med smaken på vattnet i Kappelshamn som efter en utredning gjord av en oberoende konsult visade på ofarliga järnbakterier vilka fanns i ett dike nära en av produktionsbrunnarna. Vatten kördes till Kappelshamn under juli och augusti. Dessutom fick en gemensamhetsanläggning som drivs av en förening i Vibble utmaningar med små, vita maskar i dricksvattnet. Det visade sig vara en mask i familjen daggmaskar. Region Gotland hjälpte föreningen för att minska risken att övriga nätet skulle drabbas då orsaken var maskarna kom från inte kunde fastställas.

Kollektivtrafikens kundtjänst i bussoperatörens regi har haft störningar som inneburit att ärenden inte registrerats och att kunder har fått vänta på svar. Utföraren har även brustit i ansvaret att sätta in extra turer på de mest trafikerade linjerna, främst linje 10 (förbi Tofta) vilket inneburit att resenärer inte kunnat åka med då bussarna varit fulla.

Avfallsverksamhetens slamhantering har haft många fler körningar av akut slamtömning (24-timmars) och halvakt (5 dagars), speciellt på norra och södra Gotland vilket inneburit att mer övertid tagits ut för att hinna med dessa körningar.

Återvinningscentralerna har haft högre besöksstryck under sommaren, speciellt de mindre i Ljugarn, Burgsvik, Klintehamn och Fårösund. Mängden förpackningsavfall har även drastiskt ökat under sommaren och behovet av städningen av dessa återvinningsstationer har också varit större eftersom stationerna varit fulla och förpackningar ställts vid sidan om stationen och medfört nedskräpning i närområdet.

Beredskap, säkerhet och civilt försvar

Sveriges NATO-medlemskap innebär förnyat fokus på regionens beredskap- och säkerhetsarbete. Detta arbete ställer krav på verksamheterna i form av arbetsinsats, kunskapsförhöjning och lär även på sikt påverka ekonomin. Samtliga förvaltningar berörs. Regeringen har tillsatt en särskild utredare för att utreda vilka grundläggande beredskapsansvar kommuner och regioner bör ha inför och under fredstida kriser och höjd beredskap. Inom regionstyrelseförvaltningen berörs specifikt kommunikation, IT då cyberhoten ökar, måltid där det inventerats krismenyer, krislager och krisplaner och upphandling som arbetar med försörjningsberedskap.

Inom utbildnings- och arbetslivsförvaltningen uppmärksammas flertalet händelser i omvärlden, såväl nationellt som internationellt, som påkallar behovet av att fortsätta och i flera fall intensifiera arbetet kring säkerhets- och beredskapsfrågor. Det saknas rätt kompetens för att arbeta mer utvecklande, långsiktigt, strategiskt och systematiskt med frågorna.

Under Almedalsveckan hade säkerhetsfrågorna, både i planering och genomförande, ett större fokus med anledning av världsläget, NATO-medlemskap och beredskapsnivån.

Räddningstjänsten ser att omvärldsutvecklingen som sker idag innebär ett helt nytt fokus på civilt försvar. Utvecklingen medför att räddningstjänsten rustar för att säkerställa att kritiska verksamhetsprocesser kan genomföras oavsett omständigheter. Detta arbete sker i samverkan med enheten för beredskap och säkerhetsskydd och andra aktuella aktörer inom Region Gotland, privata aktörer på Gotland, länsstyrelsen och MSB.

Socialförvaltningen har, tack vare statsbidrag, kunnat anställa en beredskapssamordnare. Samordnaren kommer att kartlägga behov och utveckla beredskapsplaneringen för att möta framtida utmaningar i händelse av kris.

Kompetensförsörjning

Utmaningen kring kompetensförsörjning är påtaglig. Socialförvaltningen har fortsatt kompetensbrist inom flera områden. Hemtjänsten, särskilt boende och omsorgen om personer med funktionsnedsättning har svårt att rekrytera, särskilt på landsbygden. Socionomer är fortsatt en svårrekryterad yrkesgrupp. Glädjande är att socialförvaltningen märker av ett större intresse för vissa tjänster som erbjuds, exempelvis vid rekrytering av sjuksköterskor inom hemsjukvården.

Arbetsförmedlingen satsar nationellt alltmer på stöd till arbetsgivare, vilket utbildnings- och arbetslivsförvaltningen och Arbetsförmedlingen lokalt riktar in sig på i ESF-projektet Matcha kompetensen. Projektet har fått nationell uppmärksamhet utifrån sitt tydliga arbete med stöd och service till arbetsgivare. Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen har även tillsammans med socialförvaltningen inlett ett samarbete med socionomprogrammet vid

Högskolan i Gävle. Till hösten 2024 planeras det för en start av en decentraliserad utbildning med studieort Visby i vuxenutbildningens lokaler. En dialog har även påbörjats med Linköpings universitet och Linnéuniversitetet om en erfarenhetsbaserad utbildning av grundläggare fritidshem. Förhoppningsvis kommer det att starta en studiegrupp som studerar mot Linnéuniversitetet våren 2025.

Uppsala universitet Campus Gotland har beslutat att inte starta någon ny lärarutbildning för årskurs 4-6. Anledningen är bland annat för få sökande och för få som slutför utbildningen. Uppsala universitets utbildning för mellanstadielärare har varit en viktig rekryteringsbas för grundskolan på Gotland.

Konflikt Vårdförbundet – nytt avtal

I slutet av april bröt en nationell arbetsmarknadskonflikt ut i vården. Sjuksköterskor, barnmorskor, biomedicinska analytiker och röntgensjuksköterskor togs ut i en nationell overtids- mertids och nyanställningsblockad. Blockaden kom efter att förhandlingar mellan Vårdförbundet och arbetsgivar sidan, Sveriges kommuner och regioner och de kommunala bolagens arbetsgivarorganisation Sobona, strandat. Senare utbröt även strejk i flera regioner, Gotland undantaget. Den 28 juni avblåstes strejken/konflikten då parterna kommit överens om ett nytt avtal som bland annat innehöll arbetstidsförkortningar för vissa grupper som arbetar rotation. Avtalet gäller till och med 31 mars 2025 och omfattar omkring 110 000 anställda. I sin helhet följer överenskommelsen märket på 3,3 procent. På Gotland innebar overtidsblockaden och nyanställningsblockaden att delvis nya arbetssätt användes för att täcka korttidsfrånvaro då varken timanställda eller overtid/mertid kunde nyttjas. Nyanställningsblockaden fördröjde väsentligt rekryteringen av sommarvikarier då inga avtal kunde tecknas förrän blockaden hävdes.

Vid årsskiftet trädde ett nationellt avtal för bemanningstjänster, hyrpersonal, i kraft. Region Gotland anslöt till det nya avtalet 1 mars, då regionens tidigare avtal löpte ut. Det gemensamma ramavtalet har som mål att nå en mer långsiktigt stabil bemanning i vården, som i sin tur ger ökad trygghet och kontinuitet för patienterna.

Granskning av Översiktsplan 2040

Regionstyrelsen fattade i januari 2024 beslut om att Översiktsplan 2040 skulle ut på granskning. Planen gick ut på granskning den 13 mars och granskningsperioden varade fram till den 22 maj 2024. Under granskningsperioden inkom cirka 200 yttranden, vilket kan jämföras med de cirka 500 som inkom under samrådsperioden. De frågor som väckt störst engagemang är vindkraft, bebyggelseutveckling för att öka den permanenta befolkningen och områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS-områden). Länsstyrelsen begärde förlängd svarstid vilket kan ge konsekvenser för tidplanen. Ambitionen är dock fortfarande att översiktsplanen ska antas av regionfullmäktige i december 2024.

Arbetsplatsolycka

En arbetsplatsolycka inträffade i början av augusti och fick till följd att en medarbetare inom teknikförvaltningen avled. Medarbetaren arbetade med underhållsspolning av en avloppsledning när den tragiska olyckan skedde. Anmälan har gjorts till arbetsmiljöverket och en inspektion på arbetsplatsen har gjorts. Polisen har inlett en utredning om arbetsmiljöbrott vilket är gängse hantering i dessa sammanhang. En intern utredning har genomförts i samarbete med företagshälsovården och samtalsstöd har erbjudits kollegor och berörda chefer. Uppföljande möten kommer också att ske. Teknikförvaltningen och VA-avdelningen har haft en fin minnesstund för den avlidna medarbetaren.

Högt tryck till Wisbygymnasiet

Efterfrågan på utbildning vid Wisbygymnasiet är fortsatt hög. Till höstterminen 2024 hade 604 elever (jämfört med 513 föregående år) sökt den kommunala gymnasieskolan i första hand, varav 541 (475 föregående år) har antagits. Av dessa har 84 procent blivit antagna till sitt förstahandsval. Det program som har flest reserver är samhällsvetenskapsprogrammet, med 15 elever. Andelen elever som väljer ett yrkesprogram är fortfarande högre på Gotland jämfört med riket i stort.

Dricksvattenförsörjning

Ett tillfälligt vattenverk har driftsatts under maj 2024 som en konsekvens av föroreningen hösten 2023 i en grundvattentäkt i Visby. Efter utredning gjordes bedömningen att föroreningen med största sannolikhet uppstått efter oktober månads ihållande regn. Eftersom förstudien av Visby framtida vattenverk visade att det vid skyfall kommer att finnas en risk för att ovan händelse kan inträffa igen och att ett extra reningssteg ingick i den kommande renoveringen av Visby södra vattenverk, beslutades att, tills permanent lösning finns på plats, hyra in en container med extra reningssteg.

Södra Gotlands bräckvattenverk har ännu utmaningar med att producera maximal kapacitet utan flera manuella insatser. Hela hösten och våren har det kommit in stora mängder av alger (växter) som tätar igen det första filtret i verket. Mycket manuellt arbete har gjorts för att få bort dessa alger så att processen inte ska stanna. Region Gotland har fått en dom för tillfällig sänkning av vattennivån i Tingstäde träsk om behov uppstår under 2024.

2.2 Förväntad utveckling

Befolkningsprognos och demografiutmaningar

Enligt befolkningsprognosen kommer barnantalet på Gotland fortsätta minska fram till 2033. Region Gotlands verksamheter påverkas alla på något sätt. För förskolan innebär exempelvis minskat antal barn ett minskat antal avdelningar och en noga uppföljning av utvecklingen inom varje förskoleområde krävs för att kunna hålla en ekonomi i balans. Med minskade elevkullar i grundskolan och nuvarande skolorganisation ökar antalet tomma platser, som skolorna måste betala för. Med vikande elevunderlag kan behovet av legitimerade lärare komma att minska, vilket i sig är positivt då behörighetsfrågan med legitimerade lärare i sig är utmanande.

Enligt befolkningsprognosen kommer antalet invånare på Gotland i åldersgruppen 16–18 år öka med 272 personer fram till 2027, vilket motsvarar en ökning på 14 procent. Under läsåret 2023–24 var 1 577 elever inskrivna på gymnasiet, vilket utgör cirka 80 procent av det tillgängliga elevunderlaget. Med en proportionell fördelning av ökningen innebär det att det inom tre år behövs ytterligare 225 utbildningsplatser på Wisbygymnasiet.

Gotlands demografiska utveckling med allt fler äldre individer i samhället kommer att innebära att ännu mer fokus behöver läggas på hälsofrämjande och förebyggande åtgärder för att individer ska kunna vara friska långt upp i åldrarna. Utvecklingen med fler äldre och ungdomar men färre i arbetsför ålder skapar även utmaningar för kompetensförsörjningen. Inom hemsjukvården spås både ett ökat och bredare uppdrag då fler sjuka förväntas få vård i hemmet, vilket kommer leda till ökade kostnader och behov av ökat antal medarbetare. Inom hemtjänsten görs analysen att en allt äldre befolkning borde ge fler brukare och fler brukartimmar, detta märks dock ännu inte än. Att antalet trygghetslarm ökar är ändå en indikation på att fler brukartimmar kommer i framtiden. Inom särskilt boende märks ett

ökat antal äldre och behoven väntas öka. Fler är multisjuka med ett större behov av både sjukvårdsinsatser och omsorg.

Säkerhet och beredskap

Gotlands geo- och säkerhetspolitiska roll har fått stor uppmärksamhet i och med NATO-inträdet och Rysslands offensiva agerande. Andra exempel på hot är påverkans-, och desinformationskampanjer, cyberangrepp och attentatshot. Detta ger Gotland en central roll i satsningen på att förstärka den nationella beredskapen. Säkerhetsfrågorna är avgörande, i detta sammanhang bör nämnas såväl det viktiga förebyggande arbetet kring uppbyggnaden av totalförsvarsförmågan på Gotland som det utvecklingsansvar för säkerhet och beredskap som finns i regionstyrelseförvaltningen där information och kommunikation är viktigt.

Beredskap och räddningstjänst är områden som nu har stort fokus. För att kunna möta behovet av ökad förmåga inom totalförsvarets olika delar pågår en omorganisation inom Region Gotland med målsättningen att ta ett samlat grepp kring dessa frågor. En översyn pågår av organisationen för säkerhet och beredskap. Syftet är att ta fram ett förslag på en organisation som samlar allt säkerhets- och beredskapsarbete.

Regeringens utredning kring vilket grundläggande beredskapsansvar kommuner och regioner bör ha inför och under fredstida kriser och höjd beredskap förväntas redovisas till regeringen senast den 30 september 2024.

Att stärka beredskapen inom hälso- och sjukvården som en del av det civila försvaret är prioriterat. Behovet av sjukvård kan vid väpnad konflikt/krig förväntas öka kraftigt, främst på grund av tillkommande krigsskador. Ett ökat antal olycksfall kan också förväntas. Samtidigt finns det risk att tillgången till vissa förnödenheter, främst läkemedel och förbrukningsmateriel, minska till följd av import- och logistikhinder. Inom dessa områden förväntas hälso- och sjukvården planera, öva och utvecklas under många år framöver.

Nya krav från Skolverket och ny socialtjänstlag

För att öka det tillgängliga utbudet av utbildning på gymnasial nivå, underlätta ungdomars etablering på arbetsmarknaden och förbättra kompetensförsörjningen till välfärd och näringsliv, ska från 2025 såväl elevernas efterfrågan som arbetsmarknadens behov ha betydelse vid planering och dimensionering av utbildningar inom gymnasieskolan. På grund av risk för överskott av personer med högskoleförberedande utbildning på arbetsmarknaden rekommenderar Skolverket att utbildningsplatser på Gotland omdisponeras från högskoleförberedande program till yrkesprogram. På Gotland bedömer den regionala utvecklingsavdelningen att det behövs en skyndsam utökning av antalet utbildningsplatser inom området förnybar energi, vilket specifikt berör el- och energiprogrammet (EE) samt teknikprogrammet (TE). Stora behov inom välfärdssektorn innebär även att platserna till vårdutbildningar behöver utökas. Vid minskad såväl som utökad organisation riskerar Wisbygymnasiet stå med tomma platser och därmed hamna under de ekonomiska brytpunkterna. Det innebär att kostnaden per elev på flera program riskerar att stiga.

Arbetet med att förbereda för den nya socialtjänstlagen, som väntas träda i kraft nästa sommar, går vidare. Under hösten kommer olika workshoppar att hållas. På samarbetswebben, samarbetswebb.gotland.se, finns information om nya lagen och hur arbetet med den görs på Gotland. Lagen har ett ökat fokus på en förebyggande, tillgänglig, jämställd och kunskapsbaserad socialtjänst.

Kompetensförsörjning

Bemanning kommer fortsätta att vara ett av de stora fokusområdena framåt, detta med hänsyn till kompetensförsörjningsläget där utmaningar ses i att anställa medarbetare med rätt kompetens till offentlig sektor rent generellt. För regionstyrelseförvaltningen ses problematik inom allt fler områden, under en period har det varit svårt främst inom IT och upphandlingsområdet, men också inom måltidsverksamheten där svårigheterna i att bemanna på landsbygden ökat. Vidare ses redan nu problem inom måltid kring ökade produktionsvolymerna.

Legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal utgör kärnan i utvecklingen och förvaltningen av hälso- och sjukvårdens och tandvårdens verksamhet och utbudet av tjänster. Förutom den ekonomiska utmaningen står hälso- och sjukvårdens personalförsörjning inför stora utmaningar både idag och på några års sikt. En god och tillitsfull arbetsmiljö, konkurrenskraftiga villkor och möjligheter till utveckling och vidareutbildning är ett måste för att fortsatt betraktas som en attraktiv arbetsgivare.

Även inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning är rekrytering och kompetens stora utmaningar framöver. Insatserna blir allt mer komplexa och utbildning behövs inom exempelvis psykisk ohälsa, missbruk, utmanande beteende och samsjuklighet. Allt oftare behöver privata företag inom personlig assistans nyttja det kommunala basansvaret, för brukare med ett stort omvårdnadsbehov som kräver hög kompetens hos medarbetare. Stora satsningar görs nationellt på äldreomsorgen vilket gör funktionshinderområdet efter ett gällande grundutbildade medarbetare.

Ärendehantering samhällsbyggnad – låg inströmning och minskande köer

Inströmningen av bygglovsansökningar och planansökningar samt beställning av nybyggnadskartor och utstakning är lägre än tidigare och beror sannolikt på ett osäkert omvärldsläge och rådande lågkonjunktur. Kön för detaljplaner väntas minska framöver på grund av färre nya uppdrag, att flera planer snart antas, och att ej genomförbara planer skrivs av. Även inom avdelning miljö- och livsmedels vattenverksamhet förväntas det att mer tid kan läggas på kärnverksamhet framöver och därmed minska köer och få in större del av planerade intäkter. Den lägre ärendeinströmningen påverkar samhällsbyggnadsförvaltningens intäkter negativt, men borde även medföra minskande ärendeköer samt skapa utrymme för utveckling, kvalitetsarbete och effektivisering av processer med mera som det inte har funnits möjlighet att arbeta med tidigare.

Elfordon

För att leva upp till kraven i EU-direktivet Clean Vehicles Directive (CVD) krävs att 38,5 procent av nyanskaffningen av fordon ska vara elfordon under en definierad referensperiod (2 augusti 2021 till 31 december 2025). I dagsläget uppgår andelen elfordon vid nyanskaffning endast till 4 procent av den totala anskaffningsvolymen av fordon. Region Gotland ligger således efter i omställningen och har långt kvar för att nå målet om en ökad andel elfordon och behöver beakta CVD i ökad omfattning för att leva upp till kravet. Att dieselfordonen nu tankas med HVO100 på Skarphäll spelar ingen roll för CVD-kravet. Samtidigt planerar Region Gotland minska antalet fordon av ekonomiska och miljömässiga skäl. Det krävs en omfattande utbyggnad av laddinfrastrukturen för Region Gotlands egen elbilflotta för att klara omställning till ett ökat antal elfordon.

2.3 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

God ekonomisk hushållning handlar om att ha balans i ekonomi och verksamhet både i ett kortare och i ett längre tidsperspektiv. I november 2023 tog regionfullmäktige beslut om nya riktlinjer för God ekonomisk hushållning. Då fastställdes den långsiktiga målbilden att Region Gotland ska bedriva en verksamhet med god kvalitet, ha en stabil ekonomi och en ekonomisk buffert för oförutsedda händelser. Det står även att Region Gotland ska arbeta med god framförhållning för att anpassa verksamheten till samhällsförändringar och medborgarnas behov.

God ekonomisk hushållning är en förutsättning för en hållbar utveckling från ett miljömässigt, ekonomiskt och socialt perspektiv. Det innebär att Region Gotland ska sträva efter att tillgodose dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter till goda förutsättningar för att tillgodose sina behov (generationsperspektivet). God ekonomisk hushållning innebär även att verksamhet bedrivs på ett hållbart, ansvarsfullt, kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt utifrån uppdrag och fastställda mål.

Inom det finansiella perspektivet beslutades att god ekonomisk hushållning för Region Gotland innebär följande fyra finansiella mål:

- Årets resultat uppgår till minst 2 procent av skatteintäkter, utjämningsbidrag och generella statsbidrag
- Självfinansieringsgrad av investeringar i skattefinansierad verksamhet uppgår till minst 100 procent
- Låneskulden får uppgå till högst 15 procent av skatteintäkter, utjämningsbidrag och generella statsbidrag
- Soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser ska stärkas

Inom verksamhetsperspektivet utgår bedömningen av god ekonomisk hushållning från regionfullmäktiges mål som beslutas i samband med budgeten.

I samband med delårsrapporten ska en samlad bedömning göras om huruvida målen för god ekonomisk hushållning kommer att uppnås samt om balanskravet är uppfyllt. För de flesta av regionfullmäktiges mål saknas resultat på indikatorerna för perioden. Det kan dock konstateras att aktiviteter pågår som stödjer målen.

Den finansiella ställningen stärktes markant under perioden 2020-2022 med stora överskott, minskad låneskuld, stärkt likviditet och stärkt soliditet. Det berodde bland annat på att regionen fick stora tillfälliga statsbidrag kopplade till pandemin och att skatteintäkterna utvecklades bättre än förväntat 2021-2022. Den mycket snabba ökningen av inflationen de senaste åren har fått stor påverkan på kostnadsutvecklingen och i synnerhet på pensionskostnaderna som på två år har fördubblats och innebär 400 mnkr i högre årlig kostnad. Snabbt ökande kostnader i kombination med att de riktade statsbidragen kopplade till pandemin försvunnit har satt kraftig press på regionens ekonomi. Under 2023 försvagades den finansiella ställningen på grund av ett svagt resultat (-2 mnkr) och höga investeringsutgifter (667 mnkr).

De starka resultaten 2020-2022 möjliggjorde att avsättningar kunde göras till resultatutjämningsreserven (RUR) som vid årets ingång uppgick till 364 mnkr. För 2024 budgeterades

ett negativt resultat på -127 mnkr och för att klara balanskravet skulle RUR användas. Motivet för att budgetera ett underskott var de exceptionellt höga pensionskostnaderna och att nämnderna skulle tvingas till snabba neddragningar i sina verksamheter. Pensionskostnaderna återgår till en mer normal nivå redan 2025 då inflationen normaliserats och det innebär att pensionskostnaderna blir cirka 250 mnkr lägre jämfört med i år enligt den senaste prognosen. De budgeterade investeringarna 2024 är fortsatt mycket höga. Sammantaget innebär budget 2024 att de finansiella målen för resultat, självfinansieringsgrad och soliditet inte skulle uppnås.

Efter åtta månader kan konstateras att periodresultatet är ett stort underskott på -180 mnkr och att årsprognosen pekar på ett mycket stort underskott på -264 mnkr. Även om investeringar inte når upp till budgeterad nivå, innebär investeringsprognosen på 650 mnkr att finansiering med egna medel inte är möjligt. Ett stort negativt resultat i kombination med höga investeringar innebär kraftiga påfrestningar på likviditeten och att extern upplåning behövs. Redan vid årets början nyttjades kontokrediterna med cirka 80 mnkr. I juni togs ett nytt lån på 100 mnkr och låneskulden är nu 476 mnkr. Prognosen är att ytterligare cirka 200 mnkr behöver lånas upp fram till årsskiftet.

Försvagningen av den finansiella ställningen var planerad men utfallet efter åtta månader och den senaste prognosen visar att den finansiella ställningen försvagats mycket mer än planerat.

Finansiella mål	År 2024 delår	År 2024 (prognos)	År 2023	År 2022
Årets resultat uppgår till minst 2 procent av skatteintäkter, utjämningsbidrag och generella statsbidrag, %	-3,9	-3,8	0,0	3,8
Självfinansieringsgrad av investeringar i skattefinansierad verksamhet uppgår till minst 100 procent, % *	-	101	131	152
Låneskulden får uppgå till högst 15 procent av skatteintäkter, utjämningsbidrag och generella statsbidrag, % *	-	11,7	8,8	7,9
Soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser ska stärkas, %	5,6	5,0	9,8	10,7

Tabell 1: Finansiella mål för god ekonomisk hushållning

* Nyckeltalen självfinansieringsgrad av investeringar samt låneskuld följs upp för helår i årsredovisningen. Nyckeltalen beräknas som ett genomsnitt för en rullande femårsperiod (år x-2, x-1, x, x+1 och x+2 där x är innevarande år).

Endast två av de fyra finansiella målen uppnås och det är låneskuldens andel av skatteintäkter och bidrag och självfinansieringsgraden för investeringar i skattefinansierad verksamhet. Låneskuldens andel av skatteintäkter och bidrag ligger under maxnivån på 15 procent. I jämförelse med 2023 sker en snabb ökning från 7,9 procent till 11,7 procent och beror att låneskulden prognostiseras vara cirka 300 mnkr högre vid årets slut. Självfinansieringsgraden av investeringar i skattefinansierad verksamhet har minskat från 152 procent till 101 procent. Den snabba minskningen beror att årets resultat försämrats mycket och att investeringarna ökat.

Det stora negativa resultatet på -264 mnkr innebär att årets resultat i förhållande till skatteintäkter och bidrag blir -3,8 procent och avviker mycket från målnivån.

Även soliditet förändras mycket på kort tid. Soliditeten är ett mått på finansiell styrka och visar hur stor andel av de totala tillgångarna som är finansierade med eget kapital. Soliditeten minskade redan 2023 men under 2024 sker en kraftig minskning från 9,8 procent till 5,0 procent. Det ger en tydlig signal om en obalans i ekonomin. Orsaken är det stora underskottet och höga investeringsutgifter.

Sammantaget görs bedömningen att det blir svårt att uppnå god ekonomisk hushållning för 2024.

Regionen har begränsade möjligheter att öka sina intäkter men desto större möjligheter att påverka sina kostnader. Åtgärder behöver därför vidtas för sänka verksamhetens kostnader så att resultatmålet uppnås. Dessutom behöver investeringarna prioriteras så att de årliga investeringsutgifterna hamnar på en lägre nivå. Båda åtgärderna är nödvändiga för att klara de finansiella målen och uppnå en god ekonomisk hushållning framöver.

2.3.1 Periodens resultat

Resultatet i perioden är ett stort underskott på -180 mnkr (59 mnkr, 2023). Det är en stor försämring jämfört med motsvarande period föregående år. Det budgeterade resultatet för helåret är -127 mnkr och för perioden -90 mnkr, vilket innebär en negativ budgetavvikelse för perioden med 90 mnkr. Nämnderna redovisar ett samlat underskott mot budget på -114 mnkr (-36 mnkr, 2023). Det beror bland annat på en hög nettokostnadsutveckling. Finansförvaltningen har ett överskott mot budget på 24 mnkr som beror på att skatteintäkter och bidrag har en positiv budgetavvikelse samt att även finansnettot har en positiv budgetavvikelse. I delårsresultatet ingår vinster från pensionsmedelsplaceringar i delårsresultatet med 82 mnkr netto.

Efter sommaren minskar skulderna för semester, upphållslön och ferielön som påverkar delårsresultatet positivt och brukar innebära att delårsresultatet alltid är högre än årsprognosen. I delåret uppgår den totala skuldminskningen till 69 mnkr och påverkar resultatet positivt med motsvarande belopp.

Periodresultatet exklusive jämförelsestörande poster, i form av vinster från fastighetsförsäljningar samt realiserade och orealiserade vinster och förluster på finansiella omsättningstillgångar, uppgår till -269 mnkr (-68 mnkr, 2023).

Balanskravsresultatet för perioden uppgår till -262 mnkr (-59 mnkr, 2023) efter justering av reavinster samt orealiserade vinster och förluster på finansiella omsättningstillgångar.

Periodresultatet i förhållande till skatteintäkter, utjämningsbidrag och generella statsbidrag uppgår till -3,9 procent och klarar inte det finansiella målet på 2 procent.

	Budget 2024	Utfall jan-aug 2024	Utfall jan-aug 2023	Prognos 2024	Bokslut 2023
Intäkter	4 918	1 140	1 219	4 890	4 863
Kostnader	-11 336	-5 601	-5 270	-11 595	-11 096
Avskrivningar	-372	-237	-217	-377	-331
Verksamhetens nettokostnader	-6 790	-4 698	-4 268	-7 082	-6 564
Skatteintäkter	4 809	3 209	3 118	4 821	4 696
Generella statsbidrag och utjämning	2 006	1363	1 277	2 058	1 924
Verksamhetens resultat	25	-126	127	-203	56
Finansiella intäkter	5	96	46	101	66
Finansiella kostnader	-157	-150	-114	-162	-124
Årets resultat	-127	-180	59	-264	-2
Användning av RUR (resultatutjämningsreserv)	127	180		264	
Balanskravsresultat	0	0		0	

Tabell 2: Resultaträkning Region Gotland, mnkr

I kolumnerna budget, prognos och bokslut finns interna transaktioner med och gör att intäkter och kostnader får högre belopp men de interna transaktionerna påverkar inte verksamhetens nettokostnader.

2.3.2 Nettokostnadsanalys

I perioden uppgår den totala nettokostnadsökningen, inklusive finansnetto, för Region Gotland till 9,6 procent. Det är en mycket hög ökningstakt och beror på en kombination av att verksamhetens intäkter minskar och att verksamhetens kostnader och avskrivningar ökar.

Verksamheternas intäkter minskar med 6,5 procent motsvarande 79 mnkr. Den främsta förklaringen är att vinster från fastighetsförsäljningar och exploatering bara uppgår till 8 mnkr medan vinsterna förra året var ovanligt höga, 82 mnkr, då Gustavsviks camping såldes. De riktade statsbidragen minskar med 15 mnkr medan avgifter och taxor ökar med 19 mnkr.

Verksamhetens kostnader har en ökningstakt på 6,4 procent motsvarande 331 mnkr jämfört med motsvarande period föregående år. Kostnader för löner och sociala avgifter ökar med 5,3 procent motsvarande 137 mnkr och beror bland annat på lönerrevision och att arbetade timmar ökat med 3,1 procent från januari till juli. I gengäld minskar kostnaderna för inhyrd personal med 51 mnkr, en minskning med 35 procent, vilket beror på lägre priser genom det nya nationella avtalet men framförallt på lägre volymer. Semesterlöneskulden har minskat med 69 mnkr. Skulden minskar alltid efter sommaren men i år har skulden minskat med 20 mnkr mer än för ett år sedan. Det är tydligt att uppmaningen att ta ut semester har hörtsammats och gett en tydlig effekt.

Även i år ökar kostnaderna för pensionerna väldigt mycket på grund av den höga inflationen och värdesäkringen av pensionsförmånerna. De totala pensionskostnaderna ökar med 150 mnkr motsvarande 28 procent jämfört med motsvarande period föregående år.

Övriga kostnader som ökar relativt mycket är köp av verksamhet, läkemedel och köp av tjänster. Köp av verksamhet ökar med 6,2 procent motsvarande 57 mnkr och det är inom

främst äldreomsorg, LSS-verksamhet, hälso- och sjukvård samt grund- och gymnasieskola som kostnaderna har ökat. Kostnaderna för läkemedel ökar med 7 procent motsvarande 16 mnkr. Kostnader för köp av tjänster ökar med 19 mnkr motsvarande 16 procent. Transporter och resor ökar med 5,5 procent. Resekostnaderna för personal minskar däremot med 7 procent. Kostnaden för avskrivningarna ökar med 20 mnkr motsvarande 9,4 procent och beror på en hög investeringsnivå.

Skatteunderlaget ökar svagt 2024 och gör att skatteintäkterna bara ökar med 2,9 procent motsvarande 91 mnkr jämfört med samma period förra året enligt den senaste skatteprognosen från SKR i augusti. Generella statsbidrag och utjämning ökar med 6,7 procent motsvarande 86 mnkr och beror på staten ökat anslaget för den kommunalekonomiska utjämningen. Det beror även på det tillfälliga sektorsbidraget till hälso- och sjukvården samt att intäkterna från fastighetsavgiften ökar.

Finansiella intäkter ökar med 50 mnkr och beror på en positiv avkastning för pensionsmedelsplaceringarna under perioden. De finansiella kostnaderna ökar däremot med 35 mnkr. Det beror på att den finansiella kostnaden för pensionsskulden har ökat mycket på grund av den höga inflationen. Finansnettot är negativt med -54 mnkr men har i jämförelse med motsvarande period förra året förbättrats med 15 mnkr.

För helåret prognostiseras nettokostnadsökningen inklusive finansnetto till 7,9 procent. Om jämförelsestörande poster (vinster från fastighetsförsäljningar och finansiella placeringar) exkluderas blir ökningen lägre, 6,9 procent.

Skatteintäkter och bidrag beräknas öka med 3,9 procent för helåret 2024 enligt den senaste skatteprognosen från SKR i augusti. Skatteintäkterna väntas öka med 2,7 procent till följd av en svag utveckling av skatteunderlaget. Generella statsbidrag och utjämning prognostiseras öka förhållandevis mycket, 7,0 procent.

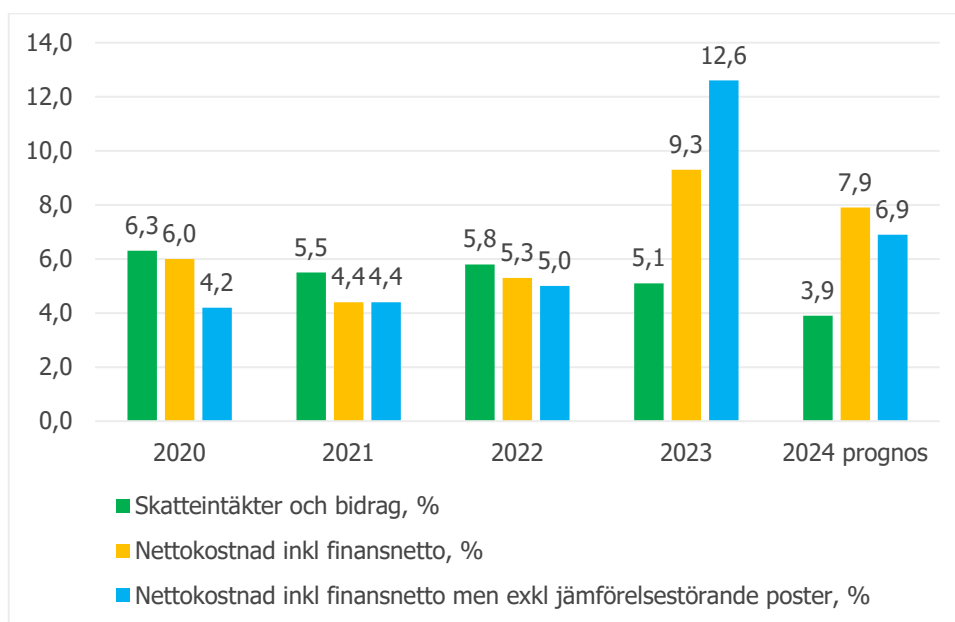

Diagram 1: Skatte- och nettokostnadsutveckling på helåret (utfall respektive prognos) för åren 2020-2024 (procent)

Nämndernas nettokostnadsutveckling

Nämndernas nettokostnadsökning i perioden är 7,5 procent. Från och med i år redovisas semesterskuldsköretändringen i perioden inte på nämnderna utan på finansförvaltningen vilket påverkar nettokostnaderna. Skulden minskar alltid efter sommaren och i år är minskningen 69 mnkr. Nämndernas nettokostnadsökning, exklusive effekten av den ändrade skuldredovisningen, är 5,9 procent. Motsvarande period föregående år var nettokostnadsökningen 9,9 procent.

För att nämndernas ska klara sin budget krävs att nettokostnadsutvecklingen totalt för alla nämnder får bli högst 2,2 procent 2024. Nämndernas prognostiserade underskott på -164 mnkr innebär en nettokostnadsökning på 4,7 procent för helåret.

	Utfall jan-aug 2023	Utfall jan-aug 2024	Procentuell för- ändring
Taxor och Avgifter	459	473	3,1%
Statsbidrag	449	441	-1,8%
Försäljning vara/tjänst	520	530	1,9%
Intern resursfördelning	1 237	1 307	5,7%
Övriga intäkter	472	519	10,0%
Totala intäkter	3 137	3 270	4,2%
Personal	-2 814	-3 027	7,6%
Köp av tjänst	-492	-479	-2,6%
Köp huvudverksamhet	-908	-965	6,3%
Förbrukningsmaterial	-532	-549	3,2%
Lokaler	-597	-631	5,7%
Avskrivning, internränta	-240	-289	20,4%
Intern resursfördelning	-1 224	-1 284	4,9%
Övriga kostnader	-509	-539	5,9%
Summa kostnader	-7 316	-7 763	6,1%
Nettokostnad	-4 179	-4 493	7,5%

Tabell 3: Nämndernas intäkter och kostnader januari-augusti 2024 jämfört med januari-augusti 2023 (inklusive interna poster), mnkr

Verksamhetens intäkter har en ökningstakt på 4,2 procent motsvarande 133 mnkr. De riktade statsbidragen minskar något. Det tillfälliga sektorsbidraget till hälso- och sjukvården på 60 mnkr redovisas som ett generellt statsbidrag och i tabellen ovan ingår sektorsbidraget i övriga intäkter och förklarar ökningen på 10 procent. Intäkter från taxor och avgifter ökar med 3,1 procent. Det är avgifter inom verksamheterna linjehamn, avfall och äldreomsorg som har ökat mest.

Verksamhetens kostnader har en fortsatt hög ökningstakt på 6,1 procent, exklusive effekten av ändrad skuldredovisning är ökningstakten 5,2 procent. Den höga inflationen under 2022 och 2023 fortsätter att påverka kostnadsutvecklingen. De kostnadslag som ökar mest

är personal, köp av verksamhet och lokaler med en sammanlagd kostnadsökning på 304 mnkr.

Personalkostnadsökningen beror på årlig lönerrevision, ett ökat antal anställda och att därmed arbetade timmar ökat. Antal arbetade timmar har ökat med 3,1 procent. Personalkostnadsökningen påverkas även av semesterskultsförändringen. Personalkostnadsökningen exklusive effekt av ändrad skuldredovisning är 5,1 procent.

Köp av verksamhet har ökat inom främst äldreomsorg, LSS-verksamhet, hälso- och sjukvård samt grund- och gymnasieskola. Kostnad för lokaler ökar på grund av att internhyran höjdes med 7,8 procent.

Kostnader för avskrivningar och internränta ökar med 20 procent. Den stora ökningen beror främst på att internräntan höjdes 2024 från 1,0 procent till 2,0 procent men även på att avskrivningarna ökar till följd av genomförda investeringar. Avskrivningarna ökar med 8 procent motsvarande 17 mnkr.

Köp av tjänster har minskat med 2,6 procent och förklaringen är att köp av hyrpersonal minskat med 35 procent motsvarande 51 mnkr i lägre kostnader. Kostnaden för hyrpersonal är även 20 mnkr lägre jämfört med motsvarande period 2022. Kostnader för IT-tjänster, tekniska tjänster och konsulter har däremot ökat. Övriga kostnader har ökat med 5,9 procent och det är framför allt kostnader för leasing av fordon som står för ökningen.

Nämnd	Nettoutfall jan-aug 2023	Nettoutfall jan-aug 2024	Procentuell förändring 2023-2024	Procentuell förändring 2022-2023
Regionstyrelsen	370	377	1,9	8,2
<i>varav</i>				
<i>politikerorganisationen</i>	21	21	0,0	16,7
<i>regionstyrelseförvaltningen</i>	301	308	2,3	7,5
<i>räddningstjänst</i>	48	48	0,0	9,1
Tekniska nämnden	109	158	45,0	-11,4
Miljö- och byggnämnden	44	55	25,0	57,1
Barn- och utbildningsnämnden	895	972	8,6	9,1
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	220	238	8,2	7,3
Socialnämnden	1 067	1 157	8,4	7,5
Hälso- och sjukvårdsnämnden	1 474	1 536	4,2	14,2
Summa	4 179	4 493	7,5	9,9

Tabell 4: Nettokostnadsökning 2024 per nämnd, ackumulerat utfall januari-augusti, interna transaktioner är inkluderade, mnkr

Regionstyrelseförvaltningen har en nettokostnadsökning på 2,3 procent. Intäkterna har ökat med 8 procent. Det är måltidsverksamheten som står för merparten av intäktsökningen och det beror på att interna priser har höjts enligt beslut. Kostnaderna har ökat med 4 procent och det är kostnader för personal, köp av tjänster och lokaler som ökat.

Räddningstjänsten har en ingen nettokostnadsökning. Det beror på att intäkterna har ökat med 2,6 mnkr och det är statsbidrag från MSB och Vinnova som står för ökningen. Kostnaderna ökar med 2,5 mnkr och i nivå med intäkterna. På kostnadssidan är det personal, lokaler och kapitalkostnader som ökar.

Tekniska nämnden har en hög nettokostnadsutveckling på 45 procent. Intäkterna ökar med 5,8 procent motsvarande 58 mnkr. Bland intäkterna är det interna hyresintäkter till följd av höjd internhyra som står för en stor del av intäktsökningen (35 mnkr), externa intäkter från avgifter ökar med 9 mnkr och försäljningsintäkter från sålda leasingbilar ökar med 6 mnkr. Kostnaderna ökar med 9,6 procent motsvarande 107 mnkr. Kapitalkostnaderna står för den största ökningen med 44 mnkr och beror på att internräntan höjts men också att investeringar ger högre kostnader för avskrivningar. Personalkostnaderna ökar med 8,2 procent motsvarande 18 mnkr. Arbetade timmar har ökat motsvarande 22 heltidsarbetare och beror bland annat på att vakanser tillsatts och att antal tjänster utökats. Andra stora kostnadsökningar förklaras av hyra av tillfälligt reningsverk, saneringskostnader för Rävhagen och köp av tjänster.

Miljö- och byggnämnden har en nettokostnadsutveckling för årets åtta första månader på 25,0 procent jämfört med samma period 2023. Intäkterna har minskat med 10,2 procent motsvarande 5 mnkr. Intäkter från taxor och avgifter har minskat med 1,5 mnkr och statsbidrag med 0,7 mnkr. Kostnaderna har ökat med 7,6 procent motsvarande 7 mnkr. Personalkostnaderna har ökat med 5 mnkr motsvarande 8,7 procent. Arbetade timmar har däremot inte ökat och antal heltidsarbetare baserat på arbetad tid är oförändrat.

Barn- och utbildningsnämnden har en nettokostnadsökning 8,6 procent. Intäkterna har ökat med 2,5 procent medan kostnaderna ökat 6,2 procent. Den ändrade redovisningen av skuldförändringen för semester, ferielön och upphållslön påverkar nämndens personalkostnader mycket då skulden alltid minskar mycket efter sommarlovet. Kostnadsökningen exklusive effekten av ändrad redovisning är 3,5 procent motsvarande för nettokostnadsökningen är 4,2 procent. På kostnadssidan är det personalkostnader, köp av verksamheter samt lokaler som står för de större ökningarna.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har en nettokostnadsökning 8,2 procent. Intäkterna har ökat med 7,4 procent och det är bidragen som står för merparten av ökningen. Kostnaderna har ökat med 7,9 procent men även här påverkar den ändrade redovisningen för semester, ferielön och upphållslön nämndens personalkostnader mycket då skulden alltid minskar mycket efter sommarlovet. Kostnadsökningen exklusive effekten av ändrad redovisning är 5,4 procent motsvarande för nettokostnadsökningen är 3,8 procent. På kostnadssidan är det personalkostnader, köp av verksamheter samt lokaler som förklarar ökningen.

Socialnämndens har en nettokostnadsökning på 8,4 procent motsvarande 90 mnkr. De stora kostnadsposterna är personalkostnaderna som ökar med 5 procent och köp av verksamhet från privata utförare som ökar med 4 procent. Ökningen av personalkostnaderna beror på fler arbetade timmar (fler årsanställda) och beror bland annat på att sjuktalet sjunkit. Fler platser inom bostad med särskild service LSS, fler beviljade hemtjänsttimmar och

hög indexuppräkning av avtalspriser är de främsta anledningarna till att köp av verksamhet ökar. Övriga poster som ökar är lokalkostnader och måltider som ökar med 9 procent vardera. Intäkterna har ökat med 3 procent. Avgifter inom äldreomsorgen, hemsjukvård samt måltidsavgifter ökar 10 procent vilket beror på att det är fler brukare inom äldreomsorgen samt att avgifterna höjts i enlighet med allmänna prisökningar.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har en nettokostnadsökning på 4,2 procent motsvarande 62 mnkr. Intäkterna har ökat med 2,4 procent och det är framför allt det tillfälliga sektorsbidraget som står för ökningen. Försäljning av vård till andra regioner har däremot minskat med 10 mnkr eller 15 procent. Kostnaderna har ökat med 3,7 procent motsvarande 75 mnkr. Personalkostnaderna ökar med 8,4 procent motsvarande 70 mnkr och beror bland annat på att arbetade timmar ökat med 4,4 procent motsvarande 56 heltidsarbetare. Kostnaden för inhyrd personal minskar mycket med motsvarande 56 mnkr eller 40 procent och beror på lägre priser genom det nya nationella avtalet samt lägre volymer tack vare större andel egen personal. Läkemedel ökar med 16 mnkr motsvarande 7 procent i kostnader, köp av vård ökar med 15 mnkr motsvarande 6 procent och lokaler ökar med 7 mnkr.

2.3.3 Årsprognos

Årets resultat budgeterades med ett underskott på -127 mnkr och tidigare års ackumulerade överskott i resultatutjämningsreserven (RUR) skulle användas för att klara balanskravet. Motivet för att budgetera med ett underskott var den höga inflationens påverkan på pensionskostnaderna. De kraftigt ökade pensionskostnaderna är av tillfällig karaktär och inte en permanent högre kostnadsnivå.

Det prognostiserade resultatet för helåret är ett mycket stort underskott på -264 mnkr och innebär en budgetavvikelse på -137 mnkr. I jämförelse med föregående prognos från april (-298 mnkr) har resultatprognosen dock förbättrats med 34 mnkr. Jämfört med tidigare prognos beräknas nämndernas underskott bli 14 mnkr lägre och finansförvaltningens överskott bli 20 mnkr högre.

För finansförvaltningen prognostiseras en positiv budgetavvikelse på 27 mnkr. SKR har kommit med en ny skatteprognos i augusti som visar på en lite bättre utveckling av skatteunderlaget och därmed högre skatteintäkter än i föregående prognos från april. Skatteintäkterna har förbättrats med 15 mnkr sedan i april. Finansnettot har också förbättrats jämfört med föregående prognos, en förbättring med 27 mnkr. Det förbättrade finansnettot beror på en positiv utveckling av pensionsmedelsplaceringarna under perioden. De orealiserade och realiserade vinsterna på pensionsmedelsplaceringarna ingår i prognosen med 82 mnkr, vilket är samma belopp som i delårsutfallet. Vinster från fastighetsförsäljningar och exploatering bedöms bli låga i år, endast 2 mnkr, och innebär en budgetavvikelse på -18 mnkr.

Prognosen för årets resultat efter balanskravsjusteringar bedöms bli -347 mnkr efter justeringar för reavinster och vinster/förluster på värdepapper. Prognostiserat resultat i förhållande till skatteintäkter, utjämningsbidrag och generella statsbidrag uppgår till -3,8 procent och ligger mycket långt från det finansiella målet på 2 procent.

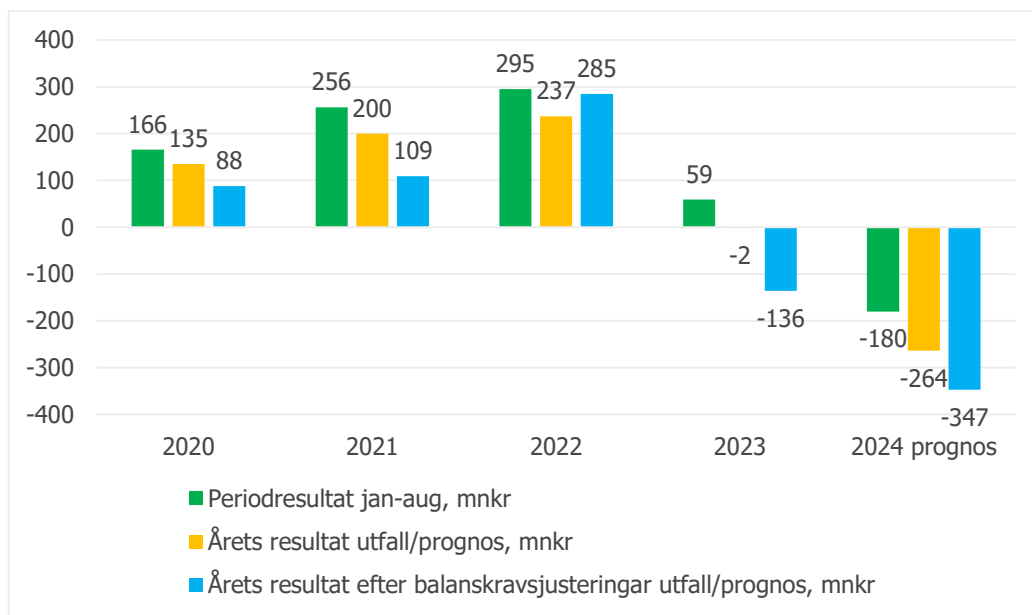

Diagram 2: Periodresultat, årets resultat och årets resultat efter balanskravsjusteringar 2020-2024, mnkr

Nämndernas prognos

Nämnderna prognostiserar ett mycket stort underskott mot budget på -164 mnkr. I jämförelse med föregående prognos från april på -178 mnkr har prognostiserat underskott blivit 14 mnkr lägre. För helåret är det fem nämnder som bedömer att de inte kommer att klara sin budget.

- Hälso- och sjukvårdsnämnden -112 mnkr
- Socialnämnden -38 mnkr
- Barn- och utbildningsnämnden -18 mnkr
- Miljö- och byggnämnden -11 mnkr
- Tekniska nämnden -4 mnkr

Det beloppsmässigt största underskottet finns hos hälso- och sjukvårdsnämnden som har en prognos på -112 mnkr. I förhållande till sin budget har miljö- och byggnämnden den största budgetavvikelsen på -16 procent. Även räddningstjänsten prognostiserar ett underskott, -4 mnkr.

Under den senaste femårsperioden har nämnderna klarat att hålla budget vid två tillfällen, 2020 och 2021. Det berodde bland annat på stora statsbidrag kopplat till pandemin men även på tillfälliga tilläggsanslag. Nämnderna har fått stora tillskott i sina budgetar de senaste åren men klarar trots det inte att hålla budgeten. De senaste fem åren har tillskotten uppgått till ca 4-5 procent per år exklusive tilläggsanslag. Inför 2024 utökades nämndernas budgetar med 6,3 procent motsvarande 388 mnkr. En hög kostnadsutveckling och minskade riktade statsbidrag är en del av förklaringen. Den höga kostnadsutvecklingen beror bland annat på den höga inflationen de senaste åren.

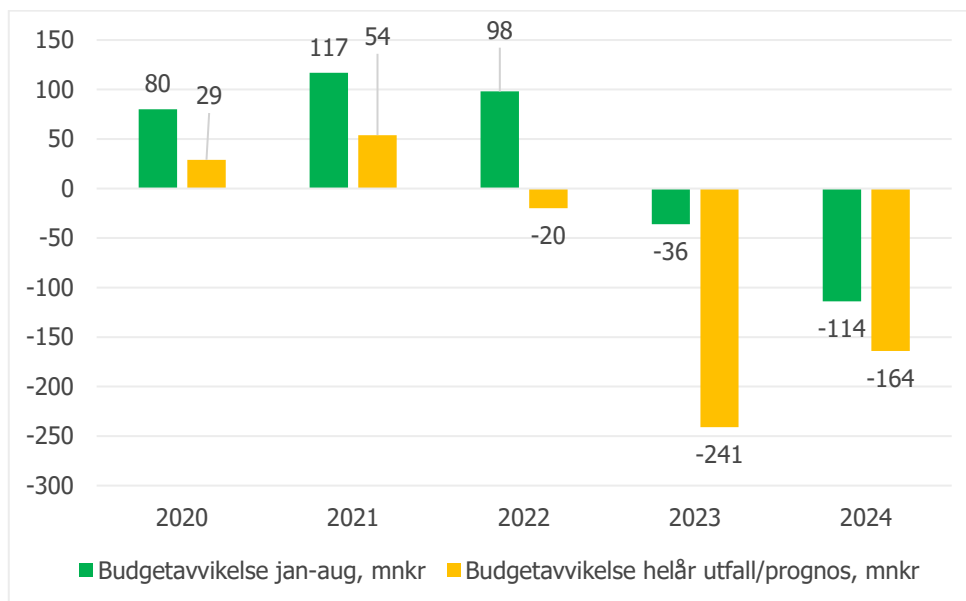

Diagram 3: Nämndernas budgetavvikelse netto 2020-2024, mnkr

I jämförelse med föregående prognos i aprilrapporten har fem nämnder förbättrat sitt prognostiserade resultat och två nämnder prognostiserar ett försämrat resultat.

Regionstyrelsen har en prognos på 11 mnkr, en förbättring med 13 mnkr sedan april. Regionstyrelseförvaltningen och politikerorganisationen har positiva budgetavvikelser medan räddningstjänsten har en prognostiserad budgetavvikelse på -4 mnkr och budgetavvikelsen har minskat med 2 mnkr sedan aprilrapporten och det beror på förvaltningen fått statsbidrag från MSB och Vinnova. Det är framför allt på kostnadssidan som räddningstjänstens inte klarar av att hålla sin budget. Personalkostnaderna bedöms få en budgetavvikelse på -1,5 mnkr och beror främst på att Slite brandstation bemannas med heltidsanställd personal istället för med RiB-personal. Även ett nytt pensionsavtal för brandmän ger ökade personalkostnader. Förvaltningsgemensamma kostnader belastar räddningstjänsten med 2,7 mnkr och har inte budgeterats och ger då en budgetavvikelse.

Regionstyrelseförvaltningen har en positiv prognos på 9 mnkr som i huvudsak beror på överskott för personalkostnader (vakanta tjänster), kapitalkostnader och centrala anslag. Politikerorganisationens positiva budgetavvikelse beror på lägre kostnader för regionfullmäktiges och regionstyrelsens arvoden, utbildningar och representation. Överförmyndarnämnden har lägre kostnader än budgeterat för ställföreträdare och kansli.

Tekniska nämnden har en prognos på -4 mnkr. Det är en förbättring med 12 mnkr sedan april. Den skattefinansierade verksamheten har en prognos på ett överskott med 19 mnkr medan den avgiftsfinansierade verksamheten en prognos på ett underskott på -23 mnkr. I den avgiftsfinansierade verksamheten så har vatten- och avloppsverksamheten (VA) en prognos på -30 mnkr. VA-verksamheten hade budgeterat ett underskott på -13 mnkr för att nyttja eget kapital och minska tidigare års överskott men kostnaderna har blivit mycket högre än planerat. Det beror bland annat problemen med vattenförsörjningen vid vattentäkten vid Långs hage. En höjning av VA-taxan föreslås från 1 november för att minska underskottet. Avfallsverksamheten har en prognos på överskott med 8 mnkr. I den skatte-

finansierade verksamheten har samhällsbetalda resor och fastighetsförvaltningen prognostiserade underskott medan övriga verksamheter prognostiserar överskott eller i balans med budget.

Miljö- och byggnämnden har en prognos på -11 mnkr. Sedan föregående prognos har underskottet ökat med 4 mnkr. Nämndens underskott beror på att intäkterna från taxor och avgifter inte når upp till budgeterad nivå, budgetavvikelsen är -14 mnkr. De största avvikelserna finns i avdelningarna bygglov, planering och geografisk information samt miljö och livsmedel. Nämnden har gjort en översyn av sina taxor för att de ska täcka kostnaderna och nya taxor gäller från 1 juni och ska på sikt öka intäkterna. Antal ärenden är lägre än budgeterat vilket också påverkar intäkterna.

Barn- och utbildningsnämnden har en prognos på -18 mnkr vilket är 5 mnkr bättre jämfört med aprilrapporten. Underskottet finns i avdelningarna stöd och utveckling, förskola samt grundskolan inklusive anpassad skola. Det största underskottet finns inom grundskolan. En förklaring är den nuvarande kommunala skolorganisationen. Många små geografiskt spridda skolenheter över ön och ett mindre antal elever per enhet ger sämre ekonomiska förutsättningar. Ett ökat antal barn i behov av särskilt stöd, elever med problematisk frånvaro och en ökad psykisk ohälsa hos elever medför också ökade kostnader.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens prognostiserar en positiv budgetavvikelse på 8 mnkr. Merparten av överskottet finns i gymnasieverksamheten. Både intäkter och kostnader har positiva budgetavvikelser.

Socialnämnden har ett prognostiserat underskott på -38 mnkr. Det är 2 mnkr lägre jämfört med prognosen i aprilrapporten. Nämnden uppger att kostnadsläget på personalområdet bedöms vara för högt och att det behöver dämpas genom att verksamheterna anpassar bemanning, inför nya arbetssätt och genomför aktiviteter för att sänka sjuktalet. Äldreomsorgen har en årsprognos på 39 mnkr medan LSS-verksamheten har en prognos på -72 mnkr och individ- och familjeomsorgens prognos är -7 mnkr.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har ett stort prognostiserat underskott på -112 mnkr. I jämförelse med aprilprognosen är det en försämring med 16 mnkr. Intäkterna bedöms bli 16 mnkr högre än budget och det beror framför allt på det tillfälliga sektorsbidraget på 60 mnkr. Kostnaderna bedöms överskrida budget med 128 mnkr. Kostnadsslag med stora prognostiserade budgetavvikelser är inhyrd personal -64 mnkr, läkemedel och sjukvårdsmaterial -44 mnkr, personalkostnader -16 mnkr och lokalhyror för personalbostäder -10 mnkr. Kostnaden för inhyrd personal har minskat mycket främst till följd av det nya avtalet med lägre priser. För helåret är prognosen att kostnaderna minskar med 70 mnkr motsvarande 40 procent jämfört med föregående år. Förvaltningen bedömer att en minskning på både inhyrd personal och egen personal krävs för att klara beslutad budget framåt.

Nämnd	Budget jan-aug	Utfall jan-aug	Avvikelse jan-aug	Årsbudget 2024	Prognos 2024	Helårs- avvikelse	Bok- slut 2023
Regionstyrelsen	396	377	19	582	571	11 (-2)	-4
<i>varav</i>							
<i>politikerorganisationen</i>	25	21	4	37	31	6 (4)	4
<i>regionstyrelseförvaltningen</i>	327	308	19	478	469	9 (0)	4
<i>räddningstjänst</i>	44	48	-4	67	71	-4 (-6)	-12
Tekniska nämnden	158	158	0	249	253	-4 (-16)	31
Miljö- och byggnämnden	46	55	-9	67	78	-11 (-7)	-6
Barn- och utbildningsnämnden	955	972	-17	1 434	1 452	-18 (-23)	-39
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	259	238	21	385	377	8 (6)	0
Socialnämnden	1 127	1 157	-30	1 699	1 737	-38 (-40)	6
Hälso- och sjukvårdsnämnden	1 438	1 536	-98	2 161	2 273	-112 (-96)	-229
Summa	4 379	4 493	-114	6 577	6 741	-164 (-178)	-241

Tabell 5: Sammanställning av budget, utfall och prognos för Region Gotlands nämnder, mnkr. Inom parentes är årsprognosen från aprilrapporten.

2.3.4 Balanskravsresultat

Periodens resultat efter balanskravsjusteringar uppgår till -261,8 mnkr. Periodresultatet har justerats för reavinster från anläggningstillgångar med 8,1 mnkr. Orealiserade värdeförändringar på pensionsmedlen har justerats med 78,3 mnkr netto. En återföring av orealiserade värdeförändringar avseende tidigare år har tagits upp med 4,8 mnkr för de fondandelar som avyttrats under perioden.

Årets resultat efter balanskravsjusteringar för helåret prognostiseras till -347 mnkr efter justering för reavinster samt orealiserade vinster och förluster på finansiella omsättningstillgångar. Resultatutjämningsreserven uppgår till 364 mnkr och var enligt budget 2024 planerad att minska med 127 mnkr för att balansera budgeten. Eftersom årsprognosen är ett underskott på -347 mnkr som måste regleras så kommer i princip hela resultatutjämningsreserven att behöva användas i år.

	2024 jan-aug	2024 prognos	2023	2022	2021	2020
Årets resultat enligt resultaträkningen	-180,2	-264	-1,6	237,1	199,5	134,6
- reducereing av samtliga realisationsvinster	-8,1	-10	-84,8	-31,7	-26,7	-53,9
+ justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0	0	0	0
+ justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0	0	0	0
-/+ orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-78,3	-78	-48,4	28,8	-66,8	-11,7
+/- återföring orealiserade vinster och förluster i värdepapper	4,8	5	-1,4	50,4	2,6	18,7
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-261,8	-347	-136,2	284,6	108,6	87,7
- reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0	0	0	-185,6	-63,2	-51,3
+ användning av medel från resultatutjämningsreserv	261,8	347	0	0	0	0
Balanskravsresultat	0	0	-136,2	99	45,4	36,4
Synnerliga skäl att inte reglera underskott	0	0	136,2			
Balanskravsunderskott från tidigare år	0	0	0	0	0	0
Balanskravsunderskott kvar att reglera	0	0	0	0	0	0
Resultatutjämningsreserv	102,4	17,2	364,2	364,2	178,6	115,4

Tabell 6: Balanskravsresultat 2020-2024, mnkr

2.3.5 Likviditet och låneskuld

Likviditeten har fortsatt att försvagats under perioden. Den främsta anledningen är underskott i verksamheterna och relativt höga investeringsutgifter. Kontokrediterna har regelbundet behövt utnyttjas för att klara löpande utbetalningar. Ett nytt lån på 100 mnkr togs upp i juni. Låneskulden uppgår på balansdagen till 476 mnkr. Andelen lån med bunden ränta utgör 82 procent av skuldportföljen. Genomsnittsräntan på låneskulden är 2,3 procent och den genomsnittliga räntebindningstiden är 3,2 år. Den genomsnittliga kapitalbindningen uppgår till 1,8 år. Periodens räntekostnader för låneskulden uppgår till 6 mnkr.

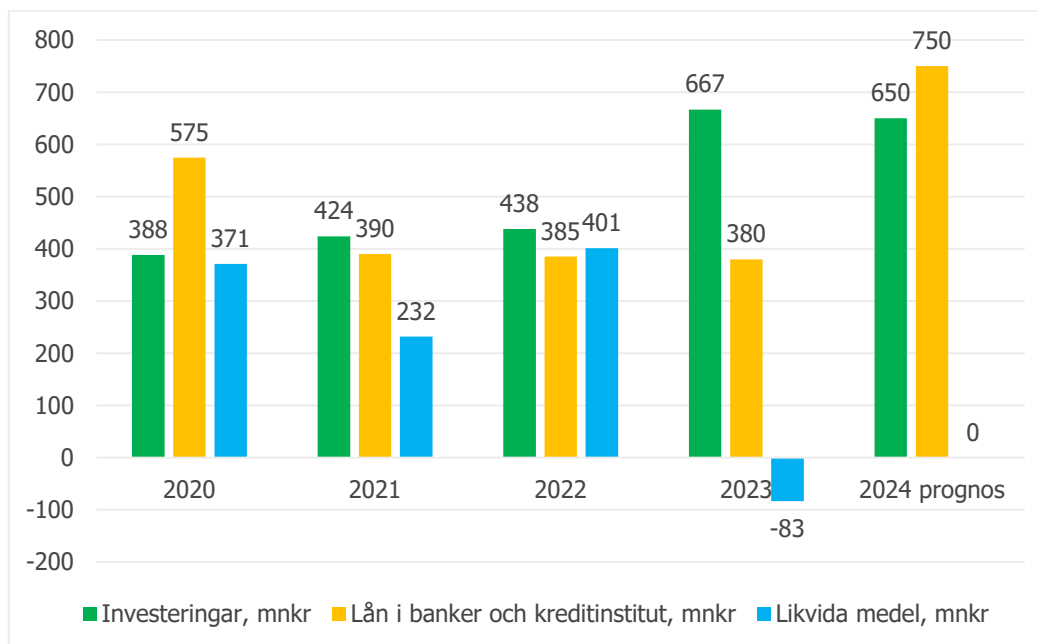

Diagram 4: Låneskuld, investeringar och likvida medel åren 2020-2024, mnkr

Låneskulden bedöms behöva öka ytterligare på grund av höga investeringsutgifter och ett mycket stort negativt resultat på -264 mnkr.

2.3.6 Pensionsförpliktelse och pensionsmedel

Pensionsförpliktelsen är regionens totala pensionsskuld till de anställda. Pensionsförpliktelsen redovisas både som en ansvarsförbindelse och som en avsättning i balansräkningen. Ansvarsförbindelsen avser pensioner intjänade till 1998 och minskar i takt med att pensionerna betalas ut. Avsättningen avser förmånsbestämd pension intjänad från 1998 och framåt. Den totala pensionsförpliktelsen uppgick på balansdagen till 4 128 mnkr, varav avsättningen i balansräkningen utgör 1 841 mnkr och ansvarsförbindelsen 2 287 mnkr. Pensionskulden beräknas enligt ett särskilt regelverk "Riktlinjer för pensionskuldsberäkning" (RIPS 21) som SKR beslutar om. Avsättningen har ökat med 324 mnkr sedan årsskiftet och det motsvarar en ökning på 21 procent, vilket är en mycket hög ökningstakt. Ökningen beror främst på att det varit en mycket hög inflation under 2023 och att pensionsförmånerna enligt avtal ska värdesäkras genom att pensionsskulden indexerar med prisbasbeloppets förändring. Prisbasbeloppet ökade med 9,1 procent 2024. Även ansvarsförbindelsen ökade på grund av den höga inflationen. Ansvarsförbindelsen ökade med 85 mnkr under perioden.

Regionfullmäktige beslutade 2019 att nya medel ska avsättas till pensionsmedelsportföljen. Totalt ska 1 000 mnkr avsättas under 20 år med början 2020. Syftet med avsättningsplanen är att pensionsmedlen till slut ska täcka hela pensionsförpliktelsen. Under årets första månader har 33 mnkr i nya medel satts av till pensionsmedelsportföljen. Sedan 2020 har hittills 433 mnkr satts av.

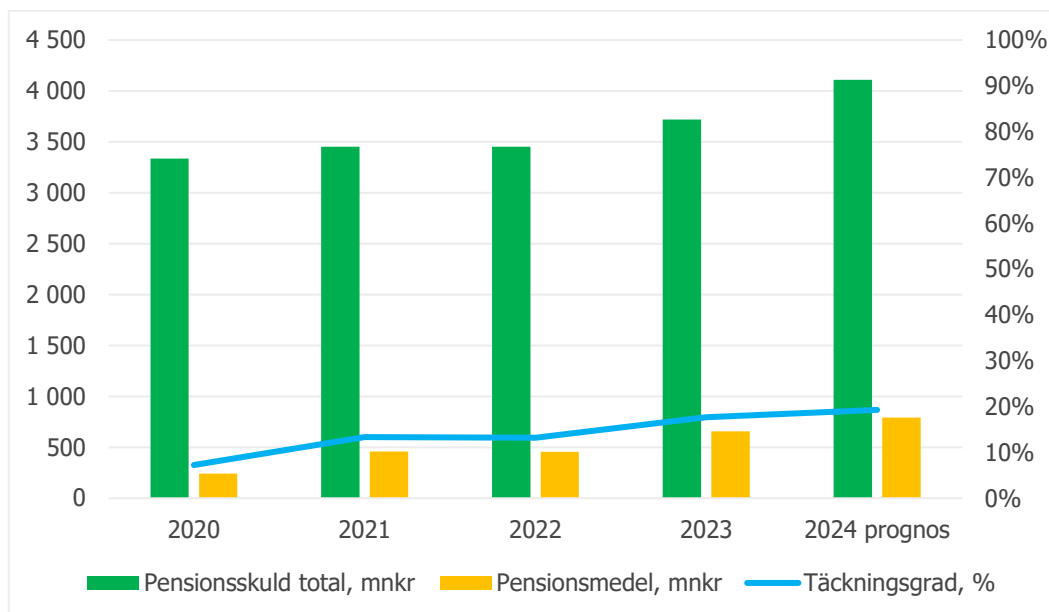

Diagram 5: Utveckling av total pensionssskuld, pensionsmedel samt täckningsgrad 2020-2024, procent

Pensionsmedlen uppgick vid balansdagen till 775 mnkr och värderas till verkligt värde. I jämförelse med årsskiftet har portföljen ökat med 84 mnkr. Ökningen beror dels på att nya medel avsatts och dels på en positiv värdeutveckling under perioden. Avkastningen för pensionsmedelsportföljen har under perioden varit 12,4 procent. På balansdagen utgjordes portföljen av 76 procent aktiefonder och 24 procent räntefonder. Förvaltningen styrs med en dynamisk riskallokering som avgör hur stor andelen aktier i portföljen får vara och innebär att portföljen som mest kan tappa 20 procent i värde i förhållande till sitt högsta värde de senaste 24 månaderna. Under året har andelen aktier successivt ökat då marknadsrisken minskat.

Pensionsmedlen täcker 19 procent av den totala pensionsförpliktelsen per 31 augusti vilket kan jämföras med 7 procent 2020. Den ökade täckningsgraden beror både på att nya medel satts av och en god avkastning. De senaste två åren har pensionsskulden ökat kraftigt på grund av den höga inflationen. Med en normal inflationsnivå så skulle täckningsgraden varit ännu högre.

2.3.7 Soliditet

Soliditeten är ett mått på finansiell styrka och visar hur stor andel av de totala tillgångarna som är finansierade med eget kapital. Soliditetsutvecklingen är beroende av två faktorer, dels hur det egna kapitalet förändras, dels hur tillgångarna förändras. Soliditeten var vid periodens slut 37,5 procent, en kraftig minskning med 4,3 procentenheter sedan årsskiftet. Ett stort negativt delårsresultat och en stor ökning av balansomslutningen är orsaken. En anledning till att balansomslutningen ökat är att pensionsskulden ökat mycket.

Soliditeten inklusive pensionsskulden i ansvarsförbindelsen, det vill säga när hela pensionsförpliktelsen beaktas, är 5,6 procent. Det är en försämring med 4,1 procentenheter sedan årsskiftet och orsakerna är samma som beskrivits ovan.

För helåret prognostiseras soliditeten till 36,5 procent vilket skulle innebära en mycket kraftig försämring med 5,3 procentenheter jämfört med 2023. Även soliditeten inklusive pensionsskulden i ansvarsförbindelsen försämras mycket kraftigt och bedöms minska med 4,7 procentenheter jämfört med 2023.

Det innebär att Region Gotland inte kommer att klara det finansiella målet att soliditeten ska stärkas. Den främsta förklaringen till att soliditeten minskar så kraftigt är det mycket stora underskottet på -264 mnkr.

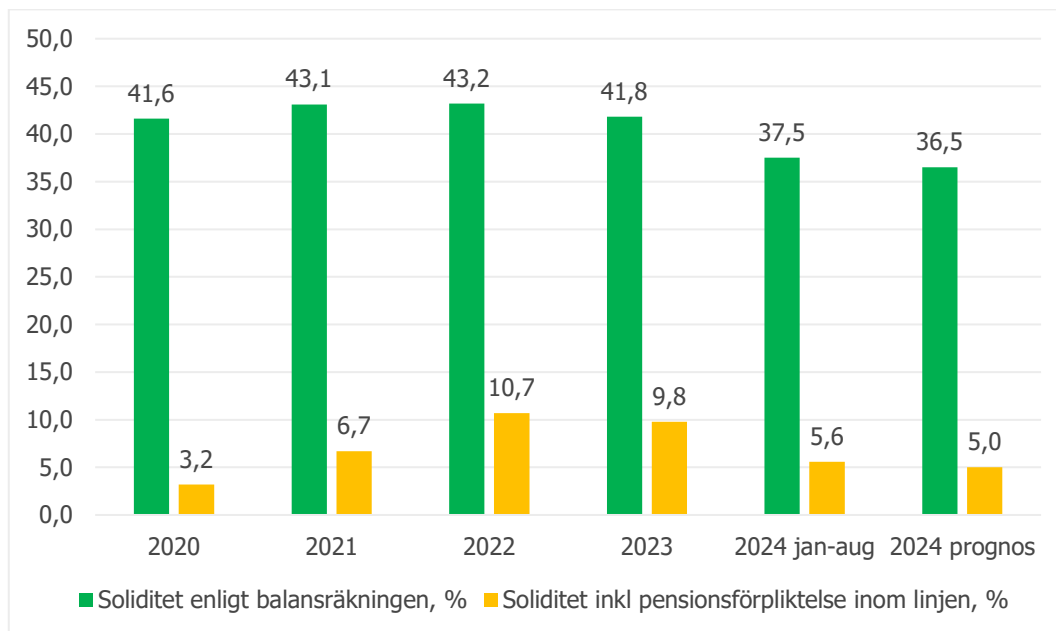

Diagram 6: Solvitetens utveckling åren 2020-2024, procent

2.3.8 Investeringar och exploatering

Sammanlagd budget för investering, exploatering- inklusive kompletteringsbudget och tilläggsanslag för perioden uppgår till 1 368 mnkr varav 1 264 mnkr investeringsbudget och 104 mnkr exploateringsbudget. Sammanlagt är det en mycket hög nivå och skulle kräva omfattande extern finansiering om alla projekt skulle förbruka sin budget.

Utfallet till och med augusti uppgår till 413 mnkr motsvarande 30 procent av budgeten. Investeringarna prognostiseras av nämnderna att uppgå till 942 mnkr och exploatering 13 mnkr, totalt 955 mnkr, vilket motsvarar 70 procent av totalbudget. Det är mer troligt att den faktiska nivån blir betydligt lägre med tanke på att bara fyra månader av året återstår. De senaste fem åren har 35-45 procent av budgeten förbrukats men med hänsyn taget till flera större pågående projekt så är en mer rimlig bedömning av prognosen 650 mnkr.

Nämnd	Budget 2024	Utfall jan-aug 2024	Årsprognos 2024
Regionstyrelsen	89	23	59
<i>varav</i>			
<i>regionstyrelseförvaltningen</i>	<i>78</i>	<i>17</i>	<i>48</i>
<i>räddningstjänst</i>	<i>11</i>	<i>6</i>	<i>11</i>
Tekniska nämnden	940	358	700
Miljö- och byggnämnden	1	1	1
Barn- och utbildningsnämnden	110	17	112
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	16	4	14
Socialnämnden	7	0	3
Hälso- och sjukvårdsnämnden	101	10	53
Summa investering	1 264	413	942
Exploatering			
Regionstyrelsen	101	0	11
Tekniska nämnden	3	2	2
Summa investering och exploatering	1 368	415	955
Budget 2024			
Investeringsbudget	739		
Exploateringsbudget	20		
Kompletteringsbudget investering	523		
Kompletteringsbudget exploatering	71		
Tilläggsanlag	15		
Total budget investering och exploatering	1 368		

Tabell 7: Budget, utfall och prognos för investerings- och exploateringsutgifter 2024, mnkr

Större investeringsprojekt, utgift mnkr

Projekt	Budget 2024	Utfall jan-aug 2024	Årsprognos 2024
Klintehamn särskilt boende	113	45	104
Badhus Visby	66	11	22
Visby hamn, fenderverk mm	55	15	17
Alléskolan, Visby	43	27	43
Vattenförsörjning Visby	34	15	18
VA-ledning Västergarn-Tofta	30	23	46
Akuttagning Visby lasarett	30	11	16
Kopparsviksbron Visby hamn	28	4	23

Större exploateringsprojekt, utgift mnkr

Projekt	Budget 2024	Utfall jan-aug 2024	Årsprognos 2024
Exploatering Visborg	66	0	1
Exploatering Visby Järnvägen	19	2	6
Exploatering Visby industrimark	11	0	4

Tabell 8: Större investeringsprojekt och exploateringsprojekt, utgift mnkr

2.4 Väsentliga personalförhållanden

Bemanningsfrågor och kompetensförsörjning är en fortsatt utmaning för Region Gotland. Förvaltningarna har kompetensbrist inom flera yrkeskategorier. Det samtidigt som en ansträngd ekonomi medfört att några av förvaltningar infört anställningsstopp och vakansprövning för vissa tjänster.

Arbetet med att minska antalet hyrpersonal fortgår. Ett nytt nationellt hyravtal trädde i kraft vid årsskiftet och hälso- och sjukvårdsförvaltningen anslöt sig till det i mars. Med en gemensam prismodell minskar konkurrensen mellan regionerna. Det har dock varit svårt att få tag i hyrpersonal och verksamheterna arbetar aktivt med andra åtgärder för att klara bemanningen.

Förvaltningarna har under våren påbörjat och genomfört utvärdering och analyser av de nya reglerna kring dygnsvila. De nya reglerna berör alla men påverkar främst medarbetare inom hälso- och sjukvården, socialförvaltningen, räddningstjänsten samt även beredskapsorganisationen. Målet är att få scheman som ger möjlighet till god återhämtning för medarbetarna och tryggar bemanningen i verksamheterna. Region Gotland har fått beviljad dispens från de nya reglerna för två verksamheter vid hälso- och sjukvårdsförvaltningen på grund av brist på läkare. Även räddningstjänsten har fått dispens från reglerna om dygnsvila för att klara sommaren.

Under våren och försommaren har de centrala parterna genomfört förhandlingar om nya löneavtal. SKR tecknade nya löneavtal med Akademikeralliansen, Vision och Läkarförbundet i slutet på mars och löneöversynen på lokal nivå för dessa avtalsområden, omfattande ungefär hälften av regionens medarbetare, genomfördes under april och maj. Ny lön utbetalades i juni.

Nya löneavtal för Lärarnas och Kommunals avtalsområden tecknades på central nivå i april. Kommunal varslade först om strejk och förberedelserna inför eventuell konflikt påbörjades på lokal nivå vilket tog mycket kraft av berörda verksamheter. Kommunal drog dock tillbaka sitt varsel och nytt avtal kunde tecknas. Löneförhandlingarna på lokal nivå för dessa fackförbund avslutades i augusti och ny lön utbetalas på septemberlönen. Även Vårdförbundet varslade om stridsåtgärder gällande nyanställnings- och övertidsblockad och konflikten utbröt i slutet på april. Konflikten pågick i närmare tre månader och innebar en stor påfrestning för hälso- och sjukvårdsförvaltningen och socialförvaltningen, men också för de stödjande funktionerna inom regionstyrelseförvaltningen. Övertids- och nyanställningsblockaden innebar delvis att nya arbetssätt användes för att täcka korttidsfrånvaron

och rekryteringen av sommarvikarie fördröjdes väsentligt. Nytt löneavtal med Vårdförbundet tecknades i slutet av juni och löneöversynen för Vårdförbundets medlemmar äger rum under hösten.

2.4.1 Antal medarbetare över tid – Redovisning av uppdrag

I samband med behandlingen av månadsrapport april beslutade regionstyrelsen (RS §213, 2024-06-18) att ge regiondirektören i uppdrag att återkomma med en analys av personalläget på en aggregerade nivå.

Region Gotland har sedan april 2020, i jämförelse med april 2024, ökat med 355 anställda, 5,4 procent. Den faktiskt arbetade tiden har ökat med 8,2 procent samt antalet årsarbetare enligt produktion 9,5 procent. Det innebär att den faktiskt arbetade tiden omvandlad till heltidsarbetare samt årsarbetare har ökat mer än antalet anställda. Till exempel har Heltid som norm "heltidsresan" inom Kommunals avtalsområde medfört att fler medarbetare har ökat sin sysselsättningsgrad och det speglar sig i antal årsarbetare. Sjukfrånvaron har minskat 2024 i jämförelse med pandemiåren och det innebär i sin tur att den faktiska arbetstiden har ökat de senaste åren.

	April 2024		April 2020		Skillnad 2024-2020	
	Antal anställda	Faktiskt arbetad tid, Heltidsarbetare Jan - Apr 2024	Antal anställda	Faktiskt arbetad tid, Heltidsarbetare Jan - Apr 2020	Antal anställda	Faktiskt arbetad tid Heltidsarbetare
Region Gotland	6 978	5 638	6 623	5 210	355	428
Miljö och byggnämnden	142	113	118	95	24	18
Tekniska nämnd	586	499	349	295	237	204
Räddningstjänst	56	55	53	54	3	1
Barn- och utbildningsnämnden	1 816	1 384	1 765	1 318	51	66
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	471	355	440	329	31	26
Socialnämnden	1 698	1 371	1 714	1 318	-16	52
Hälsa- och sjukvårdsnämnden	1 704	1 415	1 533	1 239	171	176
Regionstyrelseförvaltningen	510	447	659	563	-149	-116

Tabell 9: Antal anställda: Antal anställda (unika personnummer). Faktiskt arbetad tid angivet i heltidsarbetare: Tillgänglig tid (schematidens sysselsättningsgrad + overtid/mertid) – Frånvaro (tjänstledighet, sjukfrånvaro mm) omvandlat till heltidsanställningar. I detta mått ingår timanställda. Den faktiska arbetstiden påverkas till viss del av lärarnas ferieanställningar.

Generella slutsatser

Demografi och kompetensförsörjning

Demografi och behovet av kompetens för att klara uppdragen har gjort att Region Gotland behövt rekrytera utöver pensionsavgångar. Befolkningsutvecklingen på Gotland har ökat under flera år och prognosen för 2023 var 61 549 invånare. Utfallet för 2023 blev 61 029. Därefter har prognosen justerats. SCB:s prognos för 2024 var cirka 62 000 invånare, som senare reviderades ner i en framskrivningsprognos med nästan 1 000 invånare. Regionens utmaning, framför allt inom bemanningstäta verksamheter, ligger i att tillse en nivå av samhällsservice som följer av sådan utveckling. Ur ett bemanningsstrategiskt perspektiv har en differens på nästan 1 000 invånare en påverkan på kompetens- och bemanningsplane-

ringen. Särskilt i kontaktnära yrken ställer detta höga krav på framförhållning och omställning. Trots större behov inom vård och omsorg är det ungefär lika många medarbetare inom dessa yrken. I Region Gotlands kompetensförsörjningsstrategi (som utgår från SKR:s nio strategier) har fokus, förutom på att behålla medarbetare, även varit ett antal strategier för att kunna rekrytera fler och låta fler jobba mer, till exempel heltidsresan/låt fler jobba mer, RAK – rätt använd kompetens, förläng arbetslivet och breddad rekrytering.

Lönebudgetsatsningar på bristyrken

Personalkostnadsbudgeten har under flera år varit ett stöd i att öka löner och kunna rekrytera till bristyrken som inte varit tillsatta. Lönesatsningarna har medfört att förvaltningarna har haft lättare att rekrytera till vakanta befattningar och även att kunna behålla medarbetare. Yrkesgrupper som har tagit del av lönesatsningarna är bland annat sjuksköterskor, socialsekreterare, vissa handläggargrupper och ingenjörer. Satsningarna har lett till att dessa yrkesgrupper har ökat i antalet sedan 2020 och förvaltningarna har lyckats besätta vakanser.

Ramtillskott

Olika sorters ramtillskott kopplat till utveckling och uppdrag (investeringar, exploateringar, andra satsningar) har medfört att antalet medarbetare ökat både för utvecklingsarbetet (projekt) samt efterföljande förvaltning. Även statsbidrag har gett utrymme till fler anställda.

Lag och avtal

Kollektivavtal gällande dygns- och veckovila skärptes 2023, vilket har gjort att verksamhetsbehovet kräver fler personer för klara uppdraget med fokus på medarbetarnas återhämtning. Nya regler kring Lagen om anställningsskydd (LAS), där tidsbegränsade anställningar går över till tillsvidare efter ett antal dagar, har gjort att medarbetare konverterats in vilket lett till ett ökat antal anställda. Även lagstiftning och handläggning kring GDPR, säkerhetsprövning, krigsplacering med mera genererar nya funktioner.

Övrigt

Verksamhetsövergångar har gjort att antalet anställda ökat. Även administrativ personal och chefsfunktioner med mera ökar vid övergångar. Strategin att bli oberoende av hyrpersonal har genererat fler tillsvidareanställda. Genom strategin Rätt använd kompetens (RAK), har andra yrkesgrupper anställts för att avlasta bristyrken. Genom att förflytta arbetsuppgifter mellan yrkesgrupper har det på vissa ställen inneburit fler anställda.

Andra effekter av ett ökat antal anställda

När man ökar antalet anställda ger det effekter på andra personalkostnader:

- Minskning av sjuktal och sjukfrånvaro
- Minskning av overtid
- Ökning av produktionstid
- Hållbara uppdrag, högre attraktionskraft, lättare att rekrytera

Ökning inom specifika verksamheter, grupper, roller

De största ökningarna (numerärt) av antal medarbetare har skett i ett antal grupper.

Administration och stöd till kärnverksamhet

Denna grupp har ökat med 184 personer under en fyraårsperiod. Här ingår till exempel chefer, handläggare, verksamhetutvecklare, teamledare och administratörer. Ett större fokus på hållbara uppdrag, chefers förutsättningar och verksamhetsutveckling har genererat ett högre antal medarbetare. Även en högre grad av återkoppling, rapportering, uppföljning, omvärldsbevakning, digitalisering och krav på högre kvalitet har genererat nya funktioner och arbetssätt

Lärararbete

Ökningen är totalt 51 personer på fyraårsperioden. Det är främst tillfälliga personalförstärkningar där statsbidragen har möjliggjort ett högre antal medarbetare.

Socialt och kurativt arbete

Denna grupp har ökat med 42 personer. Det är främst socialsekreterare, arbetsmarknads-konsulenter och stödpedagoger som står för ökningen. Bristyrken och tillfälliga statsbidrag har genererat ett högre antal medarbetare.

Teknikarbete

Denna grupp har ökat med 28 personer. Av dem är det ingenjörer, fysisk samhällsplanerare, städ/tvätt/renhållning som står för den stora delen av ökningen. Tillsättning av vakanser till bristyrken, utökade uppdrag, stora investeringar med mera genererar ett högre antal anställda.

Vård och omsorg

Denna grupp har ökat med 58 personer varav 56 sjuksköterskor. En strategi för att bli oberoende hyr samt verksamhetsövergång har genererat ett högre antal anställda.

2.4.2 Personalvolym januari - juli

Region Gotland har i juli 2024 6 900 månadsavlönade medarbetare, varav 6 097 är tillsvidareanställda och 818 är tidsbegränsat anställda. Antalet anställda har sedan juli 2023 ökat med 64 anställda medarbetare (0,9 procent). Antalet tidsbegränsat anställda har minskat med 39 medarbetare.

Yrkesgrupper som har ökat under perioden är bland annat handläggare, sjuksköterskor och städpersonal. Den största ökningen ses hos teknikförvaltningen som har en ökning med 38 medarbetare (6,8 procent) samt hälso- och sjukvårdsförvaltningen med en ökning av 53 medarbetare (3,2 procent). Socialförvaltningen, barn- och utbildningsnämnden samt räddningstjänsten har minskat i antalet anställda sedan juli 2023.

Ökningen av antalet anställda vid teknikförvaltningen beror dels på utökade uppdrag, tillfälligt övertagande av driften för återvinningscentralerna, tillsättning av vakanta tjänster samt tjänstlediga personer som ersatts med vikarier. Ökningen av antalet medarbetare inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen är främst inom vård- och omsorgsområdet, till exempel har antalet sjuksköterskor ökat med 35 och undersköterskor med 18. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen fortsätter med vakansprövning på vissa yrkesgrupper.

Antalet årsarbetare enligt anställningsavtalet har ökat från 6 651 medarbetare juli 2023 till 6 720 medarbetare juli 2024, 1,0 procent, Antalet tillsvidareanställda medarbetare har ökat med 108. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden enligt anställningsavtal har ökat från 96,9 procent till 97,0 procent.

Månadsavlönade inom Region Gotland (antal)

	Antal anställda juli 2024	Förändring mot juli 2023	Antal årsarbetare enligt avtal juli 2024	Förändring mot juli 2023
Alla anställningsformer	6 900	64	6 720	68
Tillsvidare	6 097	104	5 953	108
Tidsbegränsad	818	-39	767	-39

Tabell 10: Antal anställda samt antal årsarbetare enligt anställningsavtal. Antal anställda avser antalet unika personer anställda inom Region Gotland. En person räknas bara en gång. Antal årsarbetare enligt avtal visar antalet anställda enligt avtal (summan av överenskommen sysselsättningsgrad) uttryckt i årsarbetare.

Den faktiskt arbetade tiden i regionen har ökat med 155 heltidsarbetare (3 procent) perioden januari-juli 2024 i jämförelse med motsvarande period 2023. Ökningen beror dels på att det är fler medarbetare men även att till exempel sjukfrånvaron minskat. Övertiden och mertiden har under perioden minskat med motsvarande 68 heltidsarbetare.

Faktiskt arbetad tid uttryckt i heltidsarbetare (antal)

	Heltidsarbetare jan – juli 2024	Förändring mot jan – juli 2023
Region Gotland	5 197	155
Miljö- och byggnämnden	103	0
Tekniska nämnden	467	22
Räddningstjänsten	53	0
Barn- och utbildningsnämnden	1 185	9
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	317	4
Socialnämnden	1 345	61
Hälso- och sjukvårdsnämnden	1 331	56
Regionstyrelseförvaltningen	398	4

Tabell 11: Faktiskt arbetad tid uttryckt i heltidsarbetare. Faktiskt arbetad tid avser arbetstid enligt avtal inklusive övertid och mertid men reducerat med uttagen ledighet och sjukfrånvaro. Flexitid ingår ej i beräkningen

Personalkostnader

Personalkostnaderna baseras på utfallet januari till och med augusti 2024.

Personalkostnaderna har ökat med totalt 8,7 procent. Kostnaden för löner och arvoden har ökat med 6,1 procent och det beror dels på att antalet anställda ökat. Utfallet av löneöversynen beräknas bli cirka 3 procent. Kostnaderna för sjukfrånvaron har minskat med 6,5 procent. Pensionskostnaderna är på en hög nivå även 2024. Det beror främst på indexering av pensionsskulden men även på det nya pensionsavtalet.

Personalkostnader Region Gotland, mnkr

	2024 jan-aug	2023 jan-aug	Förändring i mnkr	Förändring i %
Löner och arvoden	1 802	1 698	104	6,1
Frånvaro	248	252	- 4	- 1,6
- varav sjukfrånvaro	39	41	- 3	- 6,5
Arbetsgivaravgifter	650	612	37	6,1
Pensionskostnad	554	431	123	28,6
Kostnadsersättningar	8	8	0	- 4,2
Summa	3 262	3 002	260	8,7

Tabell 12: Personalkostnader utfall januari – augusti 2024, mnkr.

Personalkostnaderna avviker från budget i perioden med -83 mnkr, 2,6 procent. Utifrån senaste årsprognosen så beräknas avvikelserna från budget bli cirka 78 mnkr, 1,6 procent. Avvikelsen beror dels på ökade pensionskostnader.

Kostnaden för hyrpersonal har minskat i jämförelse med 2023. Minskningen kan delvis förklaras med att andelen egna medarbetare har ökat och därigenom har behovet av hyrpersonal minskat. Det har även blivit svårare att avropa hyrpersonal, framför allt specialistsjuksköterskor, sedan det nya nationella bemanningsavtalet började gälla.

Personalkostnader, tkr	Budget jan - aug 2024	Utfall jan - aug 2024	Avvikelse jan - aug 2024	Utfall jan - aug 2023
Personalkostnader	3 178 726	3 262 055	- 83 329	3 001 739
Hyrpersonal	40 785	87 355	- 46 570	138 454

Tabell 13: Personalkostnader för perioden jan - aug

Personalkostnader	Budget 2024	Senaste prognos 2024	Avvikelse	Utfall 2023
Personalkostnader	4 811 485	4 890 152	- 78 667	4 530 171
Hyrpersonal	55 985	121 881	- 65 895	195 483

Tabell 14: Personalkostnader helår

2.4.3 Sjukfrånvaro januari – juli

Det ackumulerade sjuktalet för perioden uppgår till 5,6 procent. Jämfört med samma period föregående år, ses en förbättring i sjukfrånvaron genom en minskning med 0,4 procentenheter.

Kvinnors sjukfrånvaro ligger på 6,1 procent medan siffran för män är 4,1 procent. De lägsta sjuktalen finns just nu bland medarbetare i åldersgruppen till och med 29 år med 4,9 procent. För kvinnor har sjukfrånvaron förbättrats och minskat med 0,4 procentenheter och för män har sjukfrånvaron minskat med 0,5 procentenheter. Det är dock en fortsatt skillnad i sjukfrånvaro mellan kvinnor och män och skillnaden har ökat något sedan föregående år då skillnaden i sjukfrånvaro var 1,9 procent till att för samma period 2024 vara 2

procent. Sett till antalet sjukfrånvarotimmar har dessa minskat inom både korttids- och långtidsfrånvaro jämfört med samma period 2023.

Hos samtliga förvaltningar ses lägre ackumulerade sjuktal jämfört med samma tidsperiod föregående år. Sett ur ett längre perspektiv är sjuktalen i de flesta förvaltningar nu lägre än tidigare år under samma period om man bortser från 2022 som hade en kraftig pandemipåverkan i samtliga förvaltningar.

Korttidsfrånvaron i regionens verksamheter är fortsatt den viktigaste faktorn att fokusera kring, då längre sjukskrivningar nästan alltid föregås av korttidsfrånvaro. Två förvaltningar (socialförvaltningen och utbildning- och arbetslivsförvaltningen) har arbetat med aktiv sjukskrivning och där görs analysen att det gett effekt med minskad sjukfrånvaro som följd.

Sjuktal i Region Gotland (procent)

	Sjuktal jan – juli 2024	Sjuktal jan – juli 2023	Sjuktal förändring
Totalt	5,6	6,0	-0,4
Kvinnor	6,1	6,5	-0,4
Män	4,1	4,6	-0,5

Tabell 15: Sjuktal i procent för hela Region Gotland

3 Åtgärder för budget i balans – Redovisning av uppdrag

I november 2023 beslutade regionfullmäktige i ärendet ”Plan anpassa verksamhet inför 2024 års ekonomiska utmaningar” om följande uppdrag:

Samtliga nämnder får i uppdrag att följa upp och säkerställa att verksamheten ryms inom de budgetramar regionfullmäktige fastställer. (RF 2023-11-20, §201)

Detta uppdrag kompletterades sedan i samband med att bokslutet behandlades och då beslutades följande:

Samtliga nämnder ska vidta nödvändiga åtgärder under 2024 för att beslutad budget inte ska överskridas. (RF 2024-04-29, § 63)

I samband med beslut om delårsrapport 1 som behandlades av regionfullmäktige i juni 2024 konstaterades att det uppdrag som gavs 2023-11-20 § 201 gäller.

Utöver dessa uppdrag har regionstyrelsen beslutat om ytterligare uppdrag till regiondirektören.

2024-03-05 § 31

Regiondirektören får i uppdrag att återkomma med aktiviteter som skapar förutsättningar att minska nämndernas kostnader och som möjliggör bättre kontroll och uppföljning av kostnadsutvecklingen.

Regiondirektören får i uppdrag att på varje regionstyrelsesammanträde i särskild ordning återkomma med ekonomisk rapport för hälso- och sjukvårdsnämnden, barn- och utbildningsnämnden och miljö- och byggnämnden utifrån stora ekonomiska utmaningar.

2024-03-27 § 103

Regiondirektören får i uppdrag tillsammans med förvaltningarna fortsätta arbeta enligt lig-
gande uppdrag kring budget i balans.

2024-06-18 § 213

Regiondirektörens uppdrag att på varje regionstyrelsesammanträde i särskild ordning åter-
komma med ekonomisk rapport över hälso- och sjukvårdsnämnden, barn- och utbildnings-
nämnden och miljö- och byggnämnden (2024-03-05, RS § 31), utökas till att även omfatta
socialnämnden och tekniska nämnden.

Regiondirektören får i uppdrag att återkomma med en analys av personalläget på en aggre-
gerad nivå (detta uppdrag avrapporteras i delårsrapportens avsnitt 2.4.1).

3.1 Aktiviteter för minskade kostnader och bättre kontroll och uppföljning av kostnadsutvecklingen

Med anledning av det ekonomiska läget beslutade regiondirektören i april 2024 om följande
aktiviteter för att minska kostnaderna:

- Alla verksamheter ska vara mycket återhållsamma. Alla beslut och uppdrag som in-
nebär utgifter ska övervägas noga.
- Samtliga medarbetare ska i första hand ta ut semesterdagar före flex- eller komple-
dighetsdagar i de fall det finns risk att semesterdagar över trettio annars betalas ut i
pengar eller att de lagstadgade 20 dagarna av årets semester ej kan tas ut.
- Minska på resandet och i första hand delta i möten och konferenser digitalt.
- Alla konferenser ska i första hand läggas i egna lokaler.
- Antalet leasingbilar ska ses över och en minskning ska utredas.
- Investeringar ska om möjligt skjutas fram eller omprövas.

Utöver detta har beslutats att

- Ekonomi ska vara stående punkt på ledningsgrupp/APT.
- Den ekonomiska situationen ska vara känd på alla nivåer i organisationen.
- Ledningsgrupper ska arbeta med förbättringar och åtgärder för att hantera ekono-
miska avvikelser.
- Alla behöver bidra direkt genom att vara sparsamma och minska sina kostnader.
Och alla kan bidra kontinuerligt och mer långsiktigt genom ständigt förbättrings-
och utvecklingsarbete.
- På arbetsplatsträffar ska förbättrings- och åtgärdsförslag från medarbetarna tas in
och diskuteras.

Dessa åtgärder gäller alla förvaltningar oavsett om hur ekonomin ser ut. Detta har kommunicerats via koncernledningen och till alla medarbetare via intranätet.

Nämnderna har ombetts att beskriva effekterna av ovanstående beslut i sin delårsrapport.

Det har generellt tagits ut många fler semesterdagar i år jämfört med föregående år. Semesterlöneskulden har minskat med 69 mnkr i perioden. Skulden minskar alltid efter sommaren men i år har skulden minskat med 20 mnkr mer än för ett år sedan. Beslutet har haft en tydlig effekt.

Resekostnaderna för personal har minskat med 7 procent motsvarande 900 tkr. Kurs- och konferensavgifter har minskat med drygt 30 procent och är 4 mnkr lägre än föregående år.

Uppföljning av investeringar och minskat antal leasingbilar sker vid årsskiftet.

3.2 Nämndernas åtgärder för att beslutad budget inte ska överskridas

Alla nämnder som har underskott har jobbat med åtgärder för att nå en ekonomi i balans. Trots detta visar den senaste prognosen på ett stort underskott. Det betyder att åtgärderna hittills inte haft tillräcklig effekt utifrån uppdragets formulering och att mer behöver göras.

3.2.1 Tekniska nämnden

Från 2023 har nyttjandet av samhällsbetalda resor ökat. De som nyttjar färdtjänst och sjukresor åker oftare och längre sträckor än tidigare. Utöver det begärdes ingen indexuppräknings för särskild kollektivtrafik 2023, samtidigt som kostnaderna ökade mer än tidigare. För att hantera verksamhetens underskott finns följande tänkbara åtgärder:

- Begränsa öppettider för färdtjänsten till att motsvara den för den allmänna kollektivtrafiken.
- Göra det möjligt för individer med färdtjänstillstånd att åka gratis i allmänna kollektivtrafiken.
- Ta bort omvägstiden för färdtjänst (ökar möjligheten till samplanering av resor).
- Avskaffa de tio fria resorna på arbetsresekortet.
- Avskaffa möjlighet till resor i annan kommun/län.
- Höja egenavgiften till att motsvara 20-25 procent av resans kostnad.

Dessa åtgärder beräknas sammantaget ge en kostnadssänkning med 6 till 7 mnkr, vilket motsvarar 70-80 procent av det prognosticerade underskottet (9,2 mnkr). För 80 procent kostnadssänkning krävs att egenavgiften höjs med 25 procent. Den lägre kostnadssänkningen är en beräkning av en höjd egenavgift med 20 procent. Åtgärdsförslagen bereds i tekniska nämndens kollektivtrafikbredning och presenteras för tekniska nämnden under hösten.

VA avdelningen prognostiserar underskott om -30,3 mnkr. Det egna kapitalet är positivt och uppgår till 25,3 mnkr. Prognosen innebär således att det egna kapitalet vid årets slut istället blir negativt -5 mnkr. En rad åtgärder har presenterats för att minimera underskottet, bland annat:

- Övergång till el-bilar skjuts framåt i tiden. Se om ökad samordning avseende nyttjande av verksamhetens fordon är möjlig. Utreda om en gemensam spolhall på Skarphäll kan fungera.
- Utreda om det är möjligt att ha gemensamma verkstäder med den skattefinansierade verksamheten.
- Se på avtal för inköp och lagerhållning av kemikalier.
- Översyn av arbetssätt och kostnader för tvätt av membran och pumpar till avloppsledning.
- Översyn av dagliga uppdrag för att säkra att driftpersonal i huvudsak fullgör driftuppdrag och inte enklare städ- och underhållsuppdrag. Syftet är att använda driftpersonalens kompetens rätt.

3.2.2 Miljö- och byggnämnden

Fokus för nämnden är att omprioritera arbetsuppgifter till intäktsfinansierade uppgifter samtidigt som arbetsuppgifter som måste utföras på grund av säkerhetsrisker eller lagkrav genomförs. Förvaltningen arbetar för att minska de löpande driftkostnaderna genom att exempelvis använda färre konsulter i samband med kommunikationen runt översiktsplanen.

Prognosen visar att projekten Stadsutveckling Visborg och Gråbo kommer gå över sin budget under 2024 med cirka 2,8 mnkr. För att kompensera detta har avdelningen inte ersättningsrekryterat en föräldraledig medarbetare och försökt hålla nere övriga kostnader. Samtidigt har även exploateringsprojekt Annelund pausats på grund av att statliga myndigheter har inkommit med skarpa yttranden i samrådet för detaljplanen.

Arbetet med att söka externa medel har intensifierats. ”Bidragsbyrån” är sedan augusti 2024 en förvaltningsövergripande grupp av tjänstepersoner från regionstyrelseförvaltningen, samhällsbyggnadsförvaltningen och teknikförvaltningen som samordnar ansökningar av externa projektmedel via nationella och internationella utlysningar.

Från och med augusti genomförs månatliga avstämningar av utfall och budget per avdelning tillsammans avdelningschef och enhetschefer. På avstämningarna diskuteras hur varje chef och enhet kan arbeta för att förbättra resultatet innan året är slut – med att öka intäkter och/eller minska kostnader genom att arbeta tillsammans mellan eller inom enhet, avdelning och förvaltning.

3.2.3 Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 6 februari år 2024 att införa resultatförbättringskrav och vakansprövning för resultatenheter och skolområden inom avdelningen grundskola. Beslutet grundade sig på bokslutet för 2023 där avdelningen grundskola gjorde ett negativt resultat på 29,5 mnkr.

Förvaltningen hade innan nämndens beslut påbörjat arbete med att samtliga resultatenheter och skolområden skulle inkomma med åtgärdsplaner senast den 2 februari. Alla skolområden och resultatenheter inkom med åtgärdsplaner.

Effekten av de pågående åtgärderna innebär att grundskolan räknar med att komma i ekonomisk balans 2025, däremot inte 2024.

3.2.4 Socialnämnden

Socialförvaltningen har ett betydligt sämre ekonomiskt läge än tidigare och arbetar med olika typer av åtgärder för att minska kostnaderna. Den absolut största kostnaden är personalkostnader och därför är det fokus på bemanning och schemaläggning. Det är också fokus på att sänka sjuktalet, till exempel genom arbetet med aktiv sjukskrivning och friskfaktorer. Den nästa största kostnaden är köp av verksamhet och här går inte att påverka kostnaderna så mycket. Dock kan det i vissa undantagsfall vara möjligt att bedöma utifrån kostnadsläget, om insatsen ska utföras i egen regi eller av privat utförare.

Åtgärderna för att minska kostnaderna inom regionen tillämpas självklart inom förvaltningen, till exempel vad gäller resor, lokaler och att främja digitala möten.

Nedan följer en beskrivning av vad varje avdelning arbetar med i syfte att sänka kostnaderna:

Myndighetsavdelningen

Enheterna inom avdelningen har åtgärdsplaner och det sker ett löpande arbete med att kontrollera och åiterrapportera avvikelser samt ger förslag på åtgärder till avdelningschef.

Bland annat så görs arbete kring insatsen särskilt boende. För att säkerställa att det inte finns personer med beslut om särskilt boende som inte fått erbjudande om plats inom tre månader finns rutiner för att förhindra detta i möjligast mån. Avdelningen arbetar aktivt för att motverka risken att särskild avgift uppstår från IVO. Under perioden så ser avdelningen att listan med brukare som tackat nej minskat med cirka 10 personer. Vidare så klarar avdelning i stor omfattning (nästan 100 procent) att erbjuda boende brukaren inom lagstadgad tid.

Avdelningen har en kontrollerad och kvalitetssäkrad process för placeringar inom bostad med särskild service LSS. Vilket gör att de har en god kontroll och uppföljning över de kostnader som placeringarna innebär. Arbetet med hemtagning av brukare placerade på fastlandet pågår och flera brukare kommer antingen att flytta åter till ön eller bosätta sig i annan kommun. Arbetet kring framtida behov av LSS insatser fortsätter. Målet är att kunna få tydligare analyser kring utveckling och behov av gruppboende och övriga LSS insatser inför kommande år.

Avdelningen har hög restriktivitet gällande resor till fastlandet i samband med möten eller utbildningar och nyttjar endast regionens egna lokaler vid möten. För att spara tid och pengar används digitala mötes lösningar i stor utsträckning. Samtliga lediga tjänster inom avdelningen vakans prövas.

Hemtjänst

Avdelningen har genomfört ett antal åtgärder för att minska det ekonomiska underskottet. Åtgärderna avdelningen arbetar med verkar ha effekt, vilket syns i slutet av perioden då ökningen av underskottet har stannat av. Följande åtgärder arbetar avdelningen med:

- Vi fokuserar arbetet i ledningsgruppen på ekonomisk uppföljning.
- Prioriterat centralt stöd i schemaläggning och bemanning för de områden som går sämst ekonomiskt. Arbetet är inlett och visar redan resultat i form av minskade kostnader.
- Utifrån det ekonomiska läget, och utifrån utvärderingen kring teamledarskapet där det framkommer brister i kunskap och utrymme i tjänsten för att göra bra, hållbara

och kostnadseffektiva scheman har ledningsgruppen beslutat att gå vidare med gemensamt stöd i schemaläggning för avdelningen.

- Ökat samarbete mellan enheterna, där vi undersöker varje möjlighet till interna alternativ istället för att ta in vikarier.
- Ingen enhet får planera ut mer timmar än de timmar som är beviljade. Om tid saknas utifrån det behöver vi använda oss av prioriteringsordningen
- Ny ledning inom vissa enheter där resultatet är betydligt sämre än förväntat. Vi ser resultat av arbetet och resultatet är bättre än prognostiserat.
- Tagit över städning från underleverantör där det varit möjligt och ger bättre ekonomi.
- Vi har prioriterat ned målet om trettio medarbetare per arbetsgrupp och avser ta upp målet igen när ekonomin tillåter.
- Vi har skjutit upp projektet kring nytt område i Visby då det bedöms för kostsamt.
- Tagit bort principen om att överbemanna ett visst antal procent (cirka 20 har förordats) och använder prioriteringsordningen vid personalbrist.
- Öppnat upp för möjligheten med kortare schemaperioder för att snabbare anpassa personalstyrkan efter verksamhetens behov. Men tio veckors beräkningsperiod gäller.

Åtgärder avdelningen behöver överväga inför framtiden:

- Säkerställ att avdelningschef medverkar vid beslut om förändring av lokaler. Under 2023 har kostnadsökningar för lokaler förhandlats vid två tillfällen utan avdelningschef och enhetschef.
- Utred kostnaderna för HSL-insatser och dubbelbemanning för att på lång sikt säkra att hemtjänsten har rätt finansiering.

Särskilt boende

- Samtliga enheter ska aktivt arbeta efter att ha en budget i balans genom att systematiskt följa upp, analysera och skapa relevanta åtgärder.
- Beslut kring nyckeltal för grundbemanning per boende. Avdelningen arbetar med bemanningen och resursfördelning utifrån grundbemanning per boendeplats. Dock är det ett pågående arbete som kräver förändrat arbetssätt och kan leda till en sämre kvalitet. Risk- och konsekvensanalys genomförs under september.
- Kollegialt lärande/stöd.
- Systematiskt samarbete med controller inför analys och åtgärder (mars, maj, aug, nov).
- Goda exempel.
- Analys av övriga mål i verksamhetsplanen såsom sjukfrånvaro och bemanning etc.

Hemsjukvården

Resultat för perioden samt prognos för helåret visar underskott vilket kommer att regleras inför årsbokslut och hemsjukvården förväntas landa på ett balanserat resultat. Följande åtgärder arbetar avdelningen med:

- Digitala möten, återhållsamhet med resor i tjänsten samt möten i regionens lokaler.

- Ersätter inte all sjukfrånvaro utan flyttar medarbetare mellan teamen vid behov. Vakanta tjänster och vikariat ställs mot behov. Exempelvis har inte en vakant underskötersketjänst under januari- maj ersatts och en timanställd undersköterska har varit anställd under maj till augusti.

Flytt av verksamhet till nya lokaler på Visborg kommer dock att innebära både investeringskostnader samt ökade lokalkostnader. Verksamheten har även fått ökade lokalkostnader i Hemse då lokalerna som samnyttjas med hemtjänst såväl som andra inte räcker till.

Omsorg om personer med funktionsnedsättning

- Från november har avdelningen två centrala planerare som arbetar mer systematiskt med bemanning och schemaläggning vilket på sikt bör innebära övergripande förbättringar när det gäller schemaläggning, ett effektivare nyttjande av gröna turer samt ett utvecklat samarbete mellan olika verksamheter.
- Avdelningen arbetar med Aktiv sjukskrivning och hoppas att det kommer påverka sjukfrånvaron positivt.
- Fortsatt införande av planeringsverktyget Intraphone för att trygga arbetsmiljö, förbättra personalkontinuiteten samt bemanna verksamheter utifrån det faktiska behovet.
- Avdelningen har som mål är att överanställa 10 procent inom enheterna för att minska övertid och sjukfrånvaro relaterad till övertidsarbete.
- Avdelningen har i dagsläget två överenskommelser där brukare har komplexa behov och behöver en eller två personal som följer, vilket är kostsamt. Överenskommelserna och den ekonomiska ersättningen när dubbel bemanning krävs måste motsvara de kostnader avdelningen får för att kunna upprätthålla förväntad kvalitet och god arbetsmiljö.
- Se över planeringen för barn på korttids för att se om vi ytterligare kan effektivisera fördelning av dygn och nyttja resurserna mer effektivt.
- Det pågår ett arbete med bostäderna där vi tittar på kostnadseffektivisering av verksamheten

Individ- och familjeomsorgen

Handlingsplaner har tagits fram för följande områden:

- Ekonomiskt bistånd.
- Placeringar Barn- och unga.
- Institutionsplaceringar Vuxna.

3.2.5 Hälsa- och sjukvårdsnämnden

Hälsa- och sjukvården har ett flertal besparingsinitiativ för att få en ekonomi i balans. Årets prognos är dock betydligt högre än tilldelad budget. Något som i sin tur signalerar att nuvarande åtgärder inte ger tillräcklig effekt innevarande år för att klara den budget som förvaltningen har fått beslutad.

För att klara beslutad budget krävs därmed ytterligare åtgärder. Förvaltningens bedömning är att den enda vägen framåt är att minska på befintlig arbetskraft, det vill säga inhyrd personal men även egen personal.

Nedan redovisas aktiviteter och nuläge.

Aktivitet	Bedömning av insats	Anmärkning
Minskning av sekreterare genom införande av taligenkänning	Ännu ingen effekt, förväntad effekt under 2025.	Införandet av taligenkänning pågår, vissa problem finns men ska inte förlänga införandet. Bedömningen är att tänkt besparing kommer realiseras.
Intäkter	Klart.	Förändrad taxa inom tandvården (fr.o.m. januari 2024) och avgift för öppenvårdsbesök (fr.o.m. september 2024).
Hyrpersonal, volym och priser	Över förväntan.	Målet var att spara ca 30-35 mnkr jämfört med utfall för 2023. T.o.m. augusti 2024 är minskningen ca 56 mnkr.
Bostäder hyrpersonal	Viss effekt	Bedömningen är att det fortsatt finns ett behov av att subventionera boende till vissa kategorier av hyrpersonal under vissa perioder. Förvaltningen arbetar med att få fram nya riktlinjer för bostadssubvention för såväl egen som inhyrd personal.
Rätt timlöner	Stor effekt	Medarbetare som får nya timanställningsavtal får i nästan samtliga fall in timlöner som är inom uppsatta nivåer. Ett fåtal avvikelser finns.
Sjukvårdsmaterial	Ingen effekt	Kostnadsutvecklingen har stannat upp. Dock inte några tydliga minskningar.
Analyskostnader	Ingen effekt	Framförallt är det externt köpta analyskostnader som inte minskar, snarare ökar.
Läkemedel	Viss effekt	Kostnader för läkemedel, såväl förskrivna- som rekvisitionsläkemedel ökar. Genomlysningar görs hela tiden för att rätt och billigare läkemedel ska förskrivas.
Vakansprövningar	Ger effekt	Har inneburit att ökning av antal anställda stannat upp. Framåt förväntas minskningar i antal anställda.
Införande av bemanningstal in slutenvård.	Förväntad effekt 2025→	Kommer leda till mer optimal bemanning med mindre behov av inhyrd personal m.m.
Återupprätta tjänstebudgetar inom samtliga områden.	Förväntad effekt 2025→	Kommer leda till mer optimal bemanning.

Minska bemanning	Ger effekt	Flytt/utlån av anställda samt att vakanser inte återrekryteras på. Behovet är dock större.
------------------	------------	--

Utöver ovan pågår flera andra initiativ. Allt från att se över s.k. generisk vårdcentral och bemanning till kommande översyn av jourlinjer till genomlysning över hur jour, beredskap m.m. rapporteras.

4 Uppföljning regionfullmäktiges mål

År 2022 beslutades om en ny styrmodell för Region Gotland. Som en del av den nya styrmodellen förändrades typen av mål. Syftet var att låta nämnderna föreslå mer verksamhetsnära mål. Mål som gör skillnad för de vi finns till för. År 2024 är första året regionen följer upp mål utifrån den nya styrmodellen.

Från och med 2024 beslutar regionfullmäktige årligen om mål för regionens nämnder och helägda bolag. Dessa utgör regionfullmäktiges mål. Nämnder och helägt bolag ansvarar inför fullmäktige att verkställa målen. För 2024 har regionfullmäktige beslutat om 39 mål. Vissa mål gäller fler nämnder/bolag samt helägt bolag och vissa gäller för specifikt en nämnd eller ett bolag.

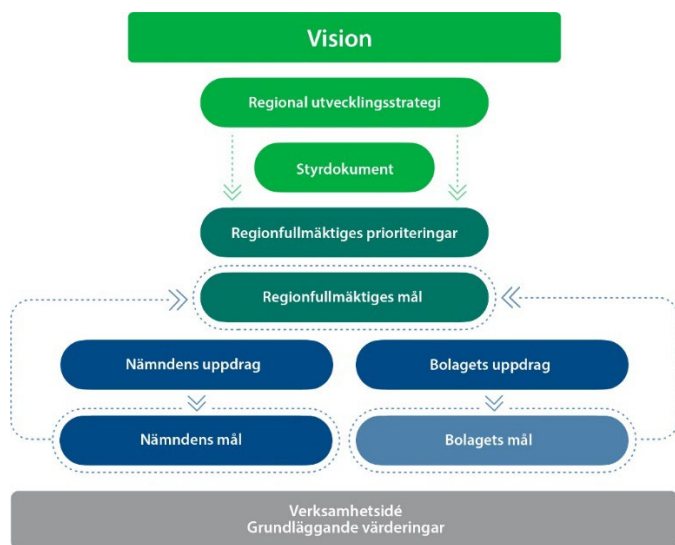

Bild 1: Region Gotlands styrmodell, beslutad juni 2022

För att nå måloppfyllelse planerar och genomför verksamheterna aktiviteter. För att avgöra om aktiviteterna bidrar till måloppfyllelse finns indikatorer kopplade till varje mål. För de flesta indikatorer saknas resultat för perioden vilket gör det svårt att bedöma om aktiviteterna bidragit till måloppfyllelse. I samband med verksamhetsberättelsen och årsredovisningen kommer årsvärden kunna presenteras. Värdena kommer visa om genomförda aktiviteter ger effekt och således graden av måloppfyllelse.

Nedan redovisas regionfullmäktiges mål i tabellform och därefter med tillhörande analys av det arbete som görs för att nå måloppfyllelse. I de fall det finns tillgängliga resultat för 2024 har en bedömning av måloppfyllelsen gjorts. Tillgängliga resultat på indikatorer kopplade till respektive mål finns i bilaga.

Nämnd	Mål	Måloppfyllelse aug 2024
Alla nämnder	Andelen medarbetare inom Region Gotland som kan rekommendera sin arbetsplats till andra ska årligen förbättras	Ej utvärderad
RS, RT, MBN	Region Gotland har en myndighetsutövning, i förhållande till företag, där nöjdhetsindex ökar årligen per myndighetsområde och är högre än riksnittet år 2027	Delvis uppfyllt
Alla nämnder samt Gotlands-hem	Region Gotlands koldioxidutsläpp ska minska årligen. Under perioden 2024- 2027 ska den genomsnittliga minskningen uppgå till 15 procent per år.	Ej utvärderad
Alla nämnder	Öka antalet invånare i ålder 20-64 med minst 1000 till mandatperiodens slut	Ej utvärderat
RS	Öka andelen barn och unga (0-18 år) som upplever kultur årligen och med totalt 10 procent under perioden 2024-2027	Ej utvärderad
RS	Andelen barn och unga, personer med funktionsnedsättning samt personer 65 år och äldre som rör sig minst 1 timme/dag ska öka årligen och med totalt 10 procent under perioden 2024-2027	Ej utvärderad
RS	Öka andelen mat som äts upp i skolrestaurangerna genom att minska svinnet årligen och med totalt 25 procent under perioden 2024-2027	Ej utvärderad
RS	Under perioden 2024-2027 ska andelen ekologiska livsmedelsinköp öka årligen. Målet är att andelen år 2027 ska vara 40 procent.	Ej utvärderad
RS	Andelen nya beslut om regionala utvecklingsmedel (anslag 1:1) som är hållbarhetssäkrade ska öka årligen och uppgå till 100 procent år 2027.	Ej utvärderad
RS	Samtliga individer i akut behov av hjälp ska nås av räddningstjänsten inom 30 minuter	Helt uppfyllt
RS	Andelen individer i akut behov av hjälp som nås av räddningstjänsten inom 15 minuter ska årligen uppgå till 60 procent	Helt uppfyllt
RS	Räddningstjänstens tillsynstillfällen av publika lokaler och övriga verksamheter uppgår till 200/år, under perioden 2024-2027	Delvis uppfyllt
SON	Andelen utbildade undersköterskor/stödassistenter i äldreomsorgen och omsorgen om funktionshindrade ska öka årligen och vara minst 75 procent år 2027	Delvis uppfyllt
SON	Sjukfrånvaron inom äldreomsorgen ska minska årligen och totalt med 40 procent under perioden 2024 – 2027	Ej utvärderad/delvis uppfyllt ¹
SON	Andelen nöjda brukare i gruppbostad LSS ska öka årligen under perioden 2024-2027. Målet är att andelen nöjda år 2027 ska vara 80 procent.	Ej utvärderad
HSN	Andelen egen personal ska öka årligen och uppgå till minst 95 procent 2027	Helt uppfyllt
HSN	Den genomsnittliga beläggningen i slutenvården ska minska årligen och inte överstiga 85 procent år 2027, genom ett kvalitativt och effektivt omhändertagande på alla vårdnivåer	Delvis uppfyllt
HSN	Förtroendet för vårdcentralerna på Gotland ska öka och vara högst i landet år 2025	Delvis uppfyllt
HSN	Patientens upplevelse av kontinuitet och koordinering i primärvården ska öka årligen och vara minst i nivå med riket år 2027	Helt uppfyllt
BUN	Andelen elever i årskurs 9 som uppnår behörighet till gymnasieskolan ska öka med minst 0,5 procentenheter per år under perioden 2024-2027	Ej utvärderad
BUN	Andelen behörig pedagogisk personal inom nämndens verksamheter ska öka årligen under perioden 2024-2027	Ej utvärderad
BUN	Likvärdigheten inom grundskolan ska öka årligen under perioden 2024-2027	Ej utvärderad

¹ Periodresultatet indikerar att målet delvis är uppfyllt

BUN	Andelen elever som skattar gott psykiskt välbefinnande ska öka årligen med minst 0,5 procentenheter under perioden 2024-2027	Ej utvärderad/Helt uppfyllt ²
GVN	Andelen elever inom den kommunala gymnasieskolan med examen inom 4 år ska öka årligen och med minst 5 procentenheter till 2027	Ej utvärderad
GVN	Andelen elever inom den kommunala gymnasieskolan som i elevenkäten svarar "mycket bra" eller "bra" på frågan "Hur mår du rent allmänt", ska öka årligen och med minst 4 procentenheter till 2027	Helt uppfyllt
GVN	Andelen invånare 16–29 år som varken arbetar eller studerar ska minska årligen och med minst 1 procentenhet till 2027	Ej utvärderad
GVN	Andelen invånare 25–64 år med gymnasial utbildning ska öka årligen och med minst 2 procentenheter till 2027	Ej utvärderad
GVN	Andelen utrikesfödda 20-64 år med egen försörjning ska öka årligen och med minst 2 procentenheter till 2027	Ej utvärderad
TN	Minska mängden tidningar och förpackningar i hushållens restavfall årligen och med totalt 25 kilo per hushåll under perioden 2024-2027	Ej utvärderad
TN	Minska vattenförbrukningen per person årligen och med totalt 20 procent per person under perioden 2024-2027	Ej utvärderad
TN	Öka kollektivtrafikens marknadsandel årligen för att nå 10 procent år 2027	Ej utvärderad
MBN	Möjliggöra för minst 500 bostäder per år på hela Gotland under perioden 2024-2027	Delvis uppfyllt
PAN	Patientnämnden ska medverka i minst 5 samverkansmöten med berörda vårdgivare årligen under perioden 2024-2025	Delvis uppfyllt
ÖFN	Andelen årsredovisningar som behöver kompletteras ska vara högst 40 procent under 2024	Ej utvärderad
ÖFN	Antalet digitalt inlämnade års- eller sluträkningar ska öka med minst 20 under 2024	Ej utvärderad
ÖFN	Antalet nya ställföreträdare som inte har anknytning till sin huvudman, ska öka under 2024	Ej utvärderad
Gotlandshem	En nyproduktion av minst 300 bostäder ska ha påbörjats under perioden 1 januari 2024 till 31 december 2027, varav minst två projekt ska genomföras utanför Visby. Påbörjad nyproduktion räknas från det att ansökan om bygglov är inlämnad till Region Gotland.	Ej uppfyllt
Gotlandshem	Vid utgången av år 2027 ska bolaget påvisa en positiv utveckling av driftnettot.	Ej uppfyllt
Gotlandshem	Vid utgången av år 2027 ska bolaget påvisa följsam prognos och plan för att nå en avkastning på totalt kapital om 4 procent och soliditet om minst 25 procent i enlighet med tioårsplanen	Ej uppfyllt

Andelen medarbetare inom Region Gotland som kan rekommendera sin arbetsplats till andra ska årligen förbättras. Gäller alla nämnder

Bedömning – ej utvärderad

Region Gotland behöver arbeta aktivt med sin kompetensförsörjning för att både behålla befintlig personal, men även för att rekrytera nya medarbetare i framtiden. Andel medarbetare som kan rekommendera sin arbetsplats till andra är ett sätt att mäta arbetsgivarvarumärket och hur attraktiva våra arbetsplatser upplevs. I den årliga medarbetarenkäten följs detta genom Employee Net Promoter Score (eNPS), vilket kan ha ett värde mellan -100

² Mätningar för 2024 visar att andelen elever som skattar gott psykiskt välbefinnande hör ökat

och 100. Det finns starka kopplingar mellan i vilken utsträckning medarbetare är villiga att rekommendera sin arbetsplats för andra och väl fungerande arbetsgrupper.

Samtliga aktiviteter inom målet syftar till att skapa goda förutsättningar för medarbetare och chefer. Implementeringen av friskfaktorer görs utifrån prioriteringen om en god arbetsmiljö genom aktivt medarbetar- och ledarskap. Genom insatser för en god arbetsmiljö och hälsa samt kompetensutveckling förstärks medarbetar- och ledarskap vilket väntas bidra till måluppfyllelse. En medarbetarstrategi har implementerats och nytt systemstöd, kompetensportalen, för lärande och utveckling samt introduktion har införts. Kompetensportalen ökar möjligheterna för kompetensutvecklande insatser utifrån när det behövs vilket gynnar det kontinuerliga lärandet.

Översyn av ledarutvecklingen pågår vilket kommer leda till digitalisering av innehåll och upplägg. Chefer kommer framåt kunna påbörja programmet vid anställningsstart och få kontinuerlig kunskap, i rätt tid. Genom mentorprogram ges möjlighet till stöd och utveckling för nya chefer för att ytterligare stärka förutsättningarna i chefsuppdraget.

Region Gotland har en myndighetsutövning, i förhållande till företag, där nöjdhetsindex ökar årligen per myndighetsområde och är högre än riksnittet år 2027. Gäller RS, TN och MBN

Bedömning – delvis uppfyllt

Indexutvecklingen totalt för insiktsmätningen (NKI) hade år 2018 som lägst index 65.3 och har sakta stigit uppåt till 67.7 för år 2023. De områden som över tid har bäst resultat är brandskydd och livsmedel. Undersökningen visar att under 2023 får räddningstjänsten särskilt goda resultat på frågorna som gäller bemötande och attityd. Det område som fortsatt är i störst behov av utveckling är bygg. När det gäller index för upphandling så påbörjades mätningen på Gotland 2022 och har på två år ökat från 56 till 62.7 vilket är en positiv trend. Vid en jämförelse med den kommungrupp som Gotland ingår i låg snittindex på 73.3 för NKI och på 63.9 för NUI (upphandling).

Region Gotlands resultat för perioden januari-april visar ett sammanvägt NKI på 72 vilket är högre än tidigare års resultat och i nivå med genomsnittet för Sverige (74). Då siffrorna för 2024 än så länge är baserad på relativt få svar måste resultatet som indikation på måluppfyllelse tolkas med försiktighet.

Analys av resultatet av mätningen på övergripande nivå visar att kunderna är nöjda med verksamheternas bemötande. Information, särskilt via Region Gotlands webbplats är däremot ett utvecklingsområde. Även möjligheten att använda digitala tjänster, vilket kopplas till tillgänglighet, är ett utvecklingsområde för flera verksamheter. För några verksamheter är också effektiviteten ett utvecklingsområde, då särskilt kopplat till handläggningstid inom bygglov. Detta är känt sedan tidigare och förvaltningen arbetar aktivt med att minska handläggningstiden. Nu handläggs de flesta ärenden inom den lagstadgade gränsen på tio veckor. Park- och trafikavdelningens myndighetsutövning avser tillstånd för nyttjande av offentlig plats.

Den återkoppling som erhållits i samband med tillståndsansökningarna har använts för att utveckla riktlinjerna och taxan för upplåtelse av offentlig plats. Utöver hantering av mätresultat och vidareutveckling av de områden som vittnar om utvecklingspotential så deltar inköpsenheten aktivt i det förvaltningsövergripande arbetet för gott företagsklimat på Region Gotland. Vidare bedöms att det arbete som inköpsenheten gör med upphandlingsforum näringsliv, sedan 2021 aktivt ökar förutsättningarna för ökat Nöjd upphandlingsindex (NUI).

Ett långsiktigt arbete är påbörjat med en förvaltningsövergripande samverkansgrupp som kommer att rapportera till Samhällsbyggnadsnätverket utifrån kopplingen till prioriteringen om ett hållbart växande Gotland. Dialoger med näringslivsorganisationerna och mera strukturerade företagsbesök innebärande aktiv återkoppling i frågor som företagen lyfter vid besöken är andra exempel på insatser som är under utveckling.

Sammantagen bedömning är att Region Gotland behöver ett samlande forum och möjligen någon form av vägledande dokument som kvalitetssäkrar långsiktighet, gemensam kommunikation och lärande exempel på hur en kommun/region på ett positivt sätt bidrar till utveckling av ett gott företagsklimat. I ett dylikt arbete ska även lyftas allt det arbete som redan görs med framgång samtidigt som eventuella utvecklingsområden behöver ges behovsstyrt stöd.

Region Gotlands koldioxidutsläpp ska minska årligen. Under perioden 2024- 2027 ska den genomsnittliga minskningen uppgå till 15 procent per år. Gäller alla nämnder och Gotlandshem

Bedömning– ej utvärderad

Inom ramen för målformuleringen har det gjorts ett stort arbete inom koncernen och några av de insatserna/aktiviteterna återrapporteras nedan.

I takt med att klimat- och miljöfrågor blir allt mer uppmärksammat i vårt samhälle påverkar det Region Gotlands verksamhet indirekt genom att våra medarbetare blir mer medvetna. På ett koncernövergripande plan görs ett kontinuerligt arbete för att stärka kunskapen om energieffektivitet för byggnader, inventarier, transporter och elektrisk/elektronisk utrustning och främja mängden avfall genom ökat fokus på avfallshantering. Övergripande för Region Gotland finns en vilja att se över sina transportkedjor och att effektivisera användningen av bil i tjänsten.

Under årets andra kvartal har det samordnande nätverket för regionfullmäktiges prioritering ”Region Gotland ska prioritera en skyndsam energi- och klimatomställning” startats upp vilket kommer ha effekt även på samordningen av detta mål framöver.

Under 2024 har teknikförvaltningen infört HVO100 istället för diesel i det egna tankstället på Skarphäll i Visby. De fordon som tankar på Skarphäll väntas därmed ge en utsläppsminskning med 23 procent för teknikförvaltningen. I övrigt sker utbildningsinsatser, fordonsplan, cykelsatsningar, energieffektivisering och hållbara upphandlingar. En digital utbildning i Ecodriving har erbjudits 50 medarbetare. Arbetet med luftkvalitet och PM10 har fortsatt, exempelvis genomförs av det skälet en hastighetssänkning i delar av Visby.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen lyfter att målet ryms inom de olika skolformernas läroplaner och kontinuerligt arbete höjer medvetandegraden successivt. Det innebär att förvaltningen bidrar till förändring, förbättring och måluppfyllelse i ett mer förebyggande och långsiktigt perspektiv men det påverkar även individen i det vardagliga. Att utbilda om klimatförändringar och hur människors handlingar påverkar miljön är en viktig långsiktig del i arbetet.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har beslutat att under 2024 ska förvaltningen ersätta två av tre dieseldrivna arbetsfordon med eldrivna. Under perioden har ett fordon bytts ut.

Hälso- och sjukvårdens klimatpåverkan genom bland annat koldioxidutsläpp beror huvudsakligen på indirekta utsläpp av inköpta varor och tjänster (Scope 3). Förbrukningsvaror, särskilt engångsprodukter, är en av källorna till utsläpp, en annan stor källa är ambulanshelikoptern. Förvaltningen arbetar strategiskt utifrån sin handlingsplan för miljö, Miljöplanen. Ett exempel på aktivitet är att ha miljöombud framöver, men ännu har utbildningarna av miljöombud inte påbörjats.

Socialförvaltningen har arbetat med området plastanvändning där förvaltningen både inventerat och tagit bort produkter innehållande fossilfri plast inom verksamheten. Där det har varit möjligt så har engångsprodukter byts ut till flergångsprodukter. Förvaltningen har redan arbetat strategiskt med att fokusera på transporter i tjänsten, exempelvis har personalen gått över till cyklar där det är möjligt. Digitala lås och digital nattövervakning är andra exempel på åtgärder som minskat onödigt resande. Införande av nya planeringsverktyg inom hemtjänsten och läkemedelsautomater kan bidra till minskad bilkörning på sikt.

Regionstyrelseförvaltningen arbetar såväl med styrning och uppföljning som med egen verksamhet. Inom styrningsuppdraget kan påverkan ske genom att klimat- och andra hållbarhetskrav inarbetas i nya styrdokument. Regionstyrelseförvaltningen har under året arbetat med att ta fram/uppdatera ett antal styrdokument som förflyttar Gotland mot målet, några av dessa är Regional cykelplan för Gotland, Energiplan för Gotland och Översiktsplan för Gotland. Inom ramen för avdelningen för regional utveckling drivs ett projekt med fokus på hela regionens energiomställning och under året har arbetet kring elflyg till/från Gotland intensifierats. Till och med 2025 är visualiseringsverktyget Climateview OS upphandlat och under året lanserades den första tavlan som visar koldioxidutsläpp för hela Gotland. Vidare arbetas det inom måltid för minskat matsvinn. En komplett svinnmätning ska göras under hösten 2024. Ett verktyg från RISE används för att beräkna olika livsmedels klimatpåverkan, angett som koldioxidekvivalenter. Under året klimatberäknas verksamhetens menyer. Inom IT- och digitaliseringsområdet uppnås flera miljövinster genom ökad återanvändning av datorer och IT-utrustning.

Energicentrum Gotlands hela verksamhet är till för att ge stöd till Gotlands energiomställning, riktat mot allmänhet och företag. Där finns energirådgivning som är mycket efterfrågad och en rad projekt och initiativ till exempel Sockeneffekt – med fokus på lokala möjligheter att ställa om till ett hållbart energisystem.

För perioden finns det inga resultat. Till årsredovisningen för år 2024 kommer det att finnas resultat, tillsammans med några indikatorer som redan följts upp under längre tid och som låg till grund för detta mål. Men kvantitativa indikatorer kan delvis ha en utslutande effekt då de oftast är förvaltningsspecifika. På koncernövergripande nivå behövs vidare arbete med förvaltningarnas resonemang och arbete kring sin verksamhets förflyttning kopplat till målet. Kvantitativa (mätbara) indikatorer visar utfall i förhållande till målet, men det avgörande är att varje förvaltning ser en vinst i att göra en förflyttning inom ramen för klimat- och miljöarbete, här handlar det om det kvalitativa arbetet.

För att nå målet behöver hela koncernen fortsätta att arbeta strukturerat och målinriktat. Det finns utvecklingspotential i att utveckla uppföljningen av ingångna avtal och dess inverkan på verksamheter. Avtal med klimatstyrande krav finns redan i hög grad, inte minst vad gäller transporter, men det saknas smidiga och gemensamma system för avtalsuppföljning. Det finns vidare ett behov av att stärka samordning av och kunskap om upphandlingsprocessen utifrån ett klimat- och miljöperspektiv. Avtalstrohet inom regionen har också betydelse för måluppfyllelsen eftersom miljökrav är en viktig del av hållbar offentlig upphandling för att främja miljömässigt hållbara produkter och tjänster.

Det finns förutsättningar att se över verksameters behov av att transportera sig i tjänsten och underlätta för hållbara resealternativ. Region Gotlands åtagande i nationella och internationella forum kräver sina resor och det finns behov av att lyfta effekten av resorna ur ett klimatperspektiv. Det finns fortfarande förutsättningar för minskade koldioxidutsläpp genom att minska förbrukningen av papper via bland annat e-tjänster och ändrad utskriftshandling.

Avgiftsfinansierade verksamheter som VA och avfall är områden som har stor inverkan på måluppfyllelsen på koncernnivå och centrala för att kunna göra en helhetsanalys.

Det finns behov av att fortsätta arbetet med att mäta, beräkna och visualisera koldioxidutsläpp, för att öka engagemanget och förståelsen för klimatarbetets stora betydelse.

Vad gäller prognos av måluppfyllelsen för år 2024 blir övergång från diesel till HVO, i så många som möjligt av Region Gotlands dieseldrivna fordon och transporter en central åtgärd för att nå målet 15 % minskning. Det finns stort utrymme att på så vis minska de fossila koldioxidutsläppen. Men på grund av hur HVO produceras, ger HVO en hög emissionsfaktor av andra klimatgaser, så potentialen att minska CO₂e, är mindre med övergång till HVO.

Öka antalet invånare i ålder 20-64 med minst 1 000 till mandatperiodens slut. Gäller alla nämnder och Gotlandshem

Bedömning – ej utvärderad

Arbetet med att antalet invånare i åldern 20–64 ska öka med minst 1 000 personer har inom regionen byggts på en rad aktiviteter inom olika förvaltningar. Arbetet präglas både av framsteg och av utmaningar.

Teknikförvaltningen har fokuserat på att skapa hållbara och attraktiva livsmiljöer, vilket är centralt för att locka fler att flytta till Gotland. Beslut om luftkvalitetsnormen och hastighetssänkningar i Visby samt arbete för ökat bostadsbyggande via antagna detaljplaner är viktiga insatser. Regionstyrelseförvaltningen arbetar strategiskt med bostads- och kompetensförsörjningsfrågor samt med arbetsmarknadsfrågor som tillsammans har stor betydelse för att uppnå inflyttningsmålet. Regionstyrelseförvaltningen har en ledande roll i att driva den övergripande utvecklingen av Gotland som en attraktiv plats att bo, leva och arbeta på. Flera strategiska projekt och initiativ har initierats för att direkt stödja inflyttningsmålet. Exempelvis projektet Relocation Gotland som syftar till att bygga upp en digital inflyttarservice och utveckla Gotland.com som en central plattform för att attrahera både besökare och permanenta invånare. Genom projektet har regionen vässat sin förståelse för potentiella målgrupper för inflyttning och deras behov.

Ett annat exempel för att skapa intresse och underlätta flytt till Gotland är digitala och fysiska insatser så som inflyttarträffar och deltagande på Gotlandsdagen i Kungsträdgården. Genom att arbeta med att stärka Gotlands varumärke som en året-runt-destination och samarbeta med näringslivet har regionen lyckats skapa ett mer varierat utbud av aktiviteter som lockar till sig fler inflyttare och besökare. Arbetsgivarvarumärket är en central del i regionens arbete med att attrahera och behålla arbetskraft. Genom riktade rekryteringskampanjer på fastlandet, samarbeten med universitet och sociala mediekampanjer har regionen visat upp Gotland som en attraktiv plats att arbeta och bo på. Insatserna är särskilt riktade mot bristyrken inom välfärdssektorn och den yngre målgruppen, men begränsade resurser kan påverka effekten av dessa kampanjer negativt.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har delvis uppfyllt målet om att möjliggöra för 500 nya bostäder per år. Fem antagna detaljplaner har resulterat i 154 bostäder, och prognosen pekar på att ytterligare bostäder kan möjliggöras under hösten. Även mark- och exploateringsavdelningen har flera stora exploateringsprojekt på gång, inklusive stadsutvecklingen i Visborg, som på sikt kan generera 4 000 nya bostäder och skapa 40 000 kvadratmeter för verksamheter. Andra exploateringsprojekt som pågår är exempelvis Gråbo och Yttre Furulund som förväntas skapa 450 nya bostäder och projektet Samordning Kvarteret Järnvägen som kommer att generera cirka 165 bostäder. Dessa projekt är viktiga för att möta behovet av nya bostäder och därmed stötta inflyttningen även om det är en utmaning att bygg- och planprocesser tar tid vilket gör att effekterna på inflyttningen kommer med fördröjning. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen arbetar inte direkt med inflyttningsmålet men stödjer det indirekt genom aktiviteter som att öka andelen egen personal inom vårdsektorn, vilket bidrar till att säkerställa att välfärdsyrken fylls på Gotland. Socialförvaltningen har identifierat att förlängningen av massflyktsdirektivet möjliggör för fler ukrainare att folkbokföra sig i Sverige och därmed bosätta sig permanent på Gotland. Detta är ett viktigt tillskott till befolkningen, även om det är osäkert hur stor andel av dessa som tillhör åldersgruppen 20–64 år. Förvaltningen noterat en ökning av normbrytande beteenden och kriminalitet bland barn och unga, vilket kan påverka Gotlands attraktionskraft negativt på lång sikt.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen hanterar ökade behov av utbildningsplatser för gymnasieelever, särskilt inom områden med stor efterfrågan som förnybar energi och välfärd. Förvaltningens strategiska arbete med rekrytering och utbildning kan bidra till att stärka arbetskraften och därmed stötta målfyllelsen.

Sammantaget är bedömningen att målet brottas med utmaningar. De insatser som görs inom bostadsbyggande, plats- och arbetsgivarvarumärket och framtagandet av en (digital) inflyttarservice och är centrala för att lyckas, men tidsfördröjningar i byggprocesser och resursbegränsningar kan hämma utvecklingen. Samtidigt riskerar faktorer som minskande elevantal och demografiska förändringar att påverka Gotlands attraktionskraft på lång sikt. I nuläget är därför bedömningen att måluppfyllelsen avseende detta mål är särskilt utmanande. Det krävs fortsatt internt samordnade insatser, effektivisering av processer samt ökad resursallokering till spetsiga aktiviteter som direkt bidrar till att locka fler invånare till Gotland.

Öka andelen barn och unga (0-18 år) som upplever kultur årligen och med totalt 10 procent under perioden 2024-2027. Gäller RS

Bedömning – ej utvärderad

Ännu kan ingen analys göras kring måluppfyllelse. Däremot kan redovisas att en mängd insatser görs för att möjliggöra att målet nås.

Inom Kultursamverkansmodellen (vår regionala kultur) arbetar samtliga institutioner med barn och unga i sin löpande verksamhet. Exempelvis kan nämnas att Gotlandsmusiken ger skolkonserter för samtliga skolor, Gotlands Museum erbjuder skolprogram och Film på Gotland samarbetar med kulturskolan om skolbio. Regional Biblioteksutveckling samordnar Region Gotlands bokstartssamverkan. Under 2024 har ett ytterligare fokus på unga/unga vuxna inom samtliga verksamheter också riktat till att hitta nya deltagare.

Ett möjligt övertagande av ungekulturhuset Fenix verksamhet från utbildnings- och arbetslivsförvaltningen ses som en möjlighet att förstärka förutsättningar för ungas möjlighet att uppleva kultur. Kulturutvecklarna har under året gjort flera satsningar bland annat på konst i samarbete med återvinningscentralerna, på unga kulturkritiker som ett led i att få unga att skriva för unga och genom Ung musik Gotland.

En ny träningslokal på Kulturrum i Visby för dans- och teater har tillgängliggjorts under året, vilket är ett stort behov för unga för att kunna dansa.

Inom biblioteksverksamheten utökas ständigt utbudet riktat till de lägre åldrarna i gruppen, men man finner svårigheter att nå ut till de äldre. Under hela 2024 arbetar biblioteksutveckling och biblioteken aktivt med olika insatser inom Läsfrämjandelyftet för att öka personalens kompetenser inom litteraturförmedling och läsfrämjande för barn och unga.

Andelen barn och unga, personer med funktionsnedsättning samt personer 65 år och äldre som rör sig minst 1 timme/dag ska öka årligen och med totalt 10 procent under perioden 2024-2027. Gäller RS

Bedömning – ej utvärderad

Fritidsverksamhetens löpande arbete mot målet sker bland annat genom stödgivning till föreningar med verksamhet till de aktuella målgrupperna. Kontinuerlig anläggningsutveckling sker också löpande. Utöver detta har inledande diskussioner om urval av anläggningar

att kartlägga förts. Bidragsöversynen har kommit till remisstadie och i förslaget lyfts de prioriterade målgrupperna från fritidsplanen fram. Ett digitaliseringsprojekt som bland annat ämnar underlätta bokningsförfarandet för medborgarna är påbörjat.

Öka andelen mat som äts upp i skolrestaurangerna genom att minska svinnet årligen och med totalt 25 procent under perioden 2024-2027. Gäller RS

Bedömning – ej utvärderad

Mätning av kökssvinn har genomförts under våren. Kompletta mätning som inkluderar samtliga svinndelar (tallrikssvinn, serveringssvinn och kökssvinn) planeras till v.40-41. Mätningarna ska sedan fortsätta systematiskt 1-2 ggr per år enligt befintlig modell för mätning. Mall för handlingsplan minskat svinn är framtagen och kommer i praktiken att fungera som en del av handlingsplan till Måltids anvisningar. Lokala handlingsplaner i syfte att minska svinn ska tas fram under hösten.

Under perioden 2024-2027 ska andelen ekologiska livsmedelsinköp öka årligen. Målet är att andelen år 2027 ska vara 40 procent. Gäller RS

Bedömning – ej utvärderad

Upphandlingarna görs med ambition att öka tillgången av ekologiska livsmedel. Upphandling görs av två alternativ, ekologiska och konventionella livsmedel, för samma/liknande livsmedel/produkt. Detta görs för att löpande kunna styra vilken av alternativen ekologiskt alternativt konventionellt, som ska användas för att öka i lämplig takt. Avtalet för kylt och fryst är tilldelat och uppstartsmöte har genomförts med leverantör. Avtalsstart 1/10-24. Avtalet kolonial med avtalsstart 1/4-24, är implementerat och löper på. Avtalet mejeri, olja, ägg är tilldelat och uppstartsmöte har hållits med leverantören. Planerad avtalsstart 1/10-24.

Andelen nya beslut om regionala utvecklingsmedel (anslag 1:1) som är hållbarhets-säkrade ska öka årligen och uppgå till 100 procent år 2027. Gäller RS

Bedömning – ej utvärderad

Tidigare påbörjat arbete med hållbarhetssäkring av beslut gällande regionala utvecklingsmedel är återupptaget genom konsultstöd för att kvalitetssäkra arbetsmetoder för utvärdering, uppföljning och bedömning. Arbetet med framtagning av en bedömnings- och uppföljningsmodell bedöms vara klart innan årsskiftet.

Samtliga individer i akut behov av hjälp ska nås av räddningstjänsten inom 30 minuter. Gäller RS

Bedömning – helt uppfyllt

För att säkerställa att målet nås arbetar räddningstjänsten utifrån räddningstjänstens handlingsprogram. Genom goda rutiner och kontinuerliga övningar på olika scenario säkerställer räddningstjänsten att det inte sker avvikelser från handlingsprogrammet. I perioden januari-augusti har alla individer i behov av hjälp nåtts inom 30 minuter.

Andelen individer i akut behov av hjälp som nås av räddningstjänsten inom 15 minuter ska årligen uppgå till 60 procent. Gäller RS

Bedömning – helt uppfyllt

För att säkerställa att målet nås arbetar räddningstjänsten utifrån räddningstjänstens handlingsprogram. Genom goda rutiner och kontinuerliga övningar på olika scenario säkerställer räddningstjänsten att det inte sker avvikelser från handlingsprogrammet. Under perioden januari-augusti har 83 procent av alla individer i akut behov av hjälp nåtts inom 15 minuter.

Räddningstjänstens tillsynstillfällen av publika lokaler och övriga verksamheter uppgår till 200/år, under perioden 2024-2027. Gäller RS

Bedömning – delvis uppfyllt

I perioden januari-augusti har räddningstjänsten utfört 120 tillsyn och bedömer att målet på 200 tillsyn per år kommer att uppnås för 2024. Räddningstjänstens nya organisation frigör tid för förebyggande arbete och tillsyn vilket bidrar till att målet kommer uppnås.

Andelen utbildade undersköterskor/stödassistenter i äldreomsorgen och omsorgen om funktionshindrade ska öka årligen och vara minst 75 procent år 2027. Gäller SON

Bedömning – delvis uppfyllt

Satsningar på kunskap fortsätter. 50 medarbetare inom hemtjänsten går äldreomsorgslyftet.

Sjukfrånvaron inom äldreomsorgen ska minska årligen och totalt med 40 procent under perioden 2024 – 2027. Gäller SON

Bedömning – ej utvärderat/delvis uppfyllt

Avdelningarna arbetar med friskvård, aktiv sjukskrivning, tidig rehabilitering för att minska sjukfrånvaron. När periodvärden för sjukfrånvaron studeras framgår att sjukfrånvaron har minskat från 9,9 procent 2023 (jan – juli) till 8,1 procent 2024 (jan – juli).

Andelen nöjda brukare i gruppbostad LSS ska öka årligen under perioden 2024-2027. Målet är att andelen nöjda år 2027 ska vara 80 procent. Gäller SON

Bedömning – ej utvärderad

Avdelningens aktiviteter består i att säkra att resultatet från brukarundersökningen sprids till medarbetare och brukare/anhöriga. Samt att kontaktperson tar med sig de fyra prioriterade frågorna till genomförandepensmötet med brukaren där man pratar om frågorna utifrån varje persons förmåga till kommunikation. I varje genomförandepens ska det framgå hur medarbetaren ska ge stöd för att brukaren ska känna sig trygg, trivas, få den hjälp hen vill ha och få bestämma saker som är viktiga hemma.

Andelen egen personal ska öka årligen och uppgå till minst 95 procent 2027. Gäller HSN

Bedömning – helt uppfyllt

En rad åtgärder sattes in redan 2023 för att vända trenden med stora volymer inhyrd personal. Målet för 2024 är att öka andelen egen personal jämfört med föregående år, vilket har uppnåtts och trenden är uppåtgående. Under året har en hel del yttre omständigheter inträffat vilket försvårar analysen av vilka aktiviteter som ger resultat. Förvaltningen hade en hög tilltro till att det nya nationella avtalet för att hyra in personal skulle ge önskad effekt, men då det under våren utbröt en övertidsblockad samt ett nyanställningsstopp är det svårt att dra några generella slutsatser av utfallet. Att den handlingsplan för att nå riktvärde 1 100 listade/allmänläkare har effekt märks av inom primärvården, där fler läkare kunnat anställas och andelen inhyrda allmänläkare har minskat. En av anledningarna som uppges i rekryteringar är att man väljer att arbeta på Gotland just för att här finns en uttalad ambition att nå riktvärdet. På sjukhuset pågår aktiviteter som att uppmuntra auskultationer på fastlandet och erbjuda utbildningsanställningar. Inom psykiatri prioriteras särskild administrativ tid under arbetsdagen för att medarbetarna ska kunna tillgodose sig viktig information. Flera avdelningar/enheter inom förvaltningen är också helt hyrfria.

Den genomsnittliga beläggningen i slutenvården ska minska årligen och inte överstiga 85 procent år 2027, genom ett kvalitativt och effektivt omhändertagande på alla vårdnivåer. Gäller HSN

Bedömning – delvis uppfyllt

Beläggingsgraden mäts genom rullande 12 vilket ännu inte visar på någon tydlig trend. Beläggingsgraden är ett relativt mått, vilket betyder att om antalet vårdplatser minskar så ökar beläggingsgraden, allt annat lika. På grund av detta har förvaltningen valt att titta på fler indikatorer som kan hjälpa till att ge en riktning för hur det går med arbetet med att ta hand om patienterna på andra vårdnivåer, vilket också är en del av målet.

Beläggingsgraden fluktuerar ständigt under året och en avstämning juli 2024 (rullande 12: aug 2023-jul 2024) visar att den genomsnittliga beläggingsgraden ligger på 90 %, jämfört med 88 % för helåret 2023. Att bedömningen ändå blir delvis uppfyllt har att göra med att antalet utlokaliserade patienter minskar.

Fortsatt utveckling sker inom ett flertal områden där bland annat en kommunikationsplattform har upphandlats. Gällande patienter som får vård och omsorg i hemmet har samverkan mellan vårdcentralen och hemsjukvården ökat genom att vårdcentralerna utvecklar sina allmänmedicinska team, att både vårdcentraler och hemsjukvården intensifierat sitt arbete med fasta kontakter och att SIP/vårdplanering ska genomföras i samband med att en patient skrivs in i hemsjukvården.

Förtroendet för vårdcentralerna på Gotland ska öka och vara högst i landet år 2025. Gäller HSN

Bedömning – delvis uppfyllt

Resultaten för målet mäts genom Hälso- och sjukvårdsbarometern. Publicering av Hälso- och sjukvårdsbarometerns resultat görs årligen av SKR då det sammanslagna resultatet av vår- och höstmätningarna redovisas. Resultat från våren 2024 visar att förtroende för vårdcentraler hamnar på en femteplats jämfört med fjärdeplats helår 2023. Andelen positiva svar är dock i nivå med helåret 2023. I relation till andra tappar Gotland en placering, tittar man på de absoluta talen visar siffrorna att skillnaderna är små jämfört med föregående år; förtroendet har minskat med 0,3 %. Först efter höstmätningen ges svaret om resultatet för helår 2024 står sig och vilken placering Gotland hamnar på.

Patientens upplevelse av kontinuitet och koordinering i primärvården ska öka årligen och vara minst i nivå med riket år 2027. Gäller HSN

Bedömning – helt uppfyllt

Resultaten för målet mäts genom patientenkät primärvård, vid delårsrapportens färdigställande har det inte gjorts någon ny mätning. Jämfört med förra mätningen 2021 (alla 62, kvinnor 60, män 65), har Gotland gjort stora framsteg till mätningen 2023 (alla 72, kvinnor 70, män 74). Gotland ligger i nivå med riket, vilket lett till bedömningen att målet är helt uppfyllt.

Att stora förflyttningar ses mellan 2021 och 2023 beror bland annat på förflyttningen mot fler fasta läkare i primärvården samt ändrade arbetssätt. Primärvården jobbar med ständiga förbättringar när det kommer till sjukskrivningar, flera parallella projekt pågår. Enkäten mäter kontinuitet och koordinering i primärvården men för att det ska fungera fullt ut krävs god samverkan med övriga delar av hälso- och sjukvården. En patient rör sig inte sällan mellan primärvård, slutenvård och/eller psykiatri. Arbetssätten för att öka dialogen mellan verksamheterna pågår hela tiden och är också en del i att indexet förbättras.

Andelen elever i årskurs 9 som uppnår behörighet till gymnasieskolan ska öka med minst 0,5 procentenheter per år under perioden 2024-2027. Gäller BUN

Bedömning – ej utvärderad

Preliminära data visar en sänkning 2024 jämfört tidigare år. Trygghet och studiero är viktigt för elevers måluppfyllelse i skolan eftersom det skapar en miljö där eleverna kan fokusera på lärandet utan oro eller distraktioner. Skolinspektionens skolenkät mäter bland annat elevers upplevelse av trygghet och studiero i skolan i (åk 4 och 8). Barn- och elevhälsan genomför också årligen hälsosamtal med alla elever i årskurs 4 och 8. Resultatet i Skolenkäten visar att 80 procent av eleverna i årskurs 8 och 83 procent av eleverna i årskurs 5 helt och hållet, eller till viss del känner sig trygga i skolan, medan resultatet av årets hälsosamtal i årskurs 8 visar att hela 94 procent av eleverna känner sig trygga i skolan.

Stor vikt läggs vid att bygga trygga relationer, bevaka den fria tiden (all tid som inte är undervisning) samt få en ökad samsyn kring kränkande behandling. Den gemensamma

elevhälsoplanen är ett verktyg i detta arbete. En annan mycket viktig faktor är skolenvar. En tydligare uppföljningsrutin och ansvarsfördelning kring skolpliktsfrågorna har arbetats fram och verksamhetsspecialister och handläggare är rådgivande i individärenden där skolplikten riskerar att inte fullgöras. Ungdomsavdelningen bidrar i sitt uppdrag att främja närvaro i skolan där fritidsledare agerar som närvarocoacher och bistår skolor i arbetet med att få fler elever med hög skolfrånvaro tillbaka till skolan.

Andelen behörig pedagogisk personal inom nämndens verksamheter ska öka årligen under perioden 2024-2027. Gäller BUN

Bedömning – ej utvärderad

Andel behöriga lärare i grundskolan har sjunkit de senaste åren och låg 2023 på 66 procent medan förskollärartätheten ökat och likaså andel heltidstjänster i förskolan med förskolläraryrlegitimation.

Arbetet med att anställa behörig personal inom barn- och utbildningsnämndens verksamheter är ständigt pågående och flera insatser görs för att skapa likvärdighet, attrahera och behålla medarbetare. Förskolan Gotland planerar för samverkan av en kompetensmodell för barnskötare under hösten. Det pågår även ett arbete med framtagande av kompetensmodell för förskollärare. För att utveckla likvärdighet i ledning och stödstruktur har Förskolan Gotland lanserat en funktionsbeskrivning för specialpedagoger. Dokumentet är framtaget gemensamt med rektorer och specialpedagoger i förskolan och gäller från och med juni 2024.

För att bidra till att bygga stolthet hos befintliga medarbetare och attrahera fler unga att utbildas eller yrkesverksamma att karriärväxla till läraryrket arbetar utbildnings- och arbetslivsförvaltningen med storytelling och skapandet av digitalt innehåll med autentiska, inspirerande medarbetarberättelser från vardagen. Kampanjer, samordnad rekrytering av förskollärare och grundskollärare, samt aktivt deltagande i yrkesmässor eller andra forum kan också bidra till kompetensförsörjning inom dessa bristyrken.

Att en lärarutbildning försvinner från Uppsala universitet, campus Gotland minskar möjligheten att kompetensförsörja den vägen och är en oroande faktor som kan påverka måluppfyllelsen framåt.

Likvärdigheten inom grundskolan ska öka årligen under perioden 2024-2027. Gäller BUN

Bedömning – ej utvärderad

Likvärdighet är ett komplex begrepp som kan belysas ur många perspektiv. Nyanlända elever och elever med okänd skolbakgrund når inte upp till samma nivå som elever där svenska är det starkaste skolspråket. Skolverkets satsning på nyanländas lärande som pågår mellan 2022-2025 kommer förhoppningsvis att bidra till att skillnaderna minskar. För grundskolan på Gotland innebär detta att alla lärare och fritidspersonal får utbildning i språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt, samt att ett 20-tal medarbetare ökar sina kunskaper inom svenska som andraspråk.

Bristen på likvärdighet är svår att mäta i siffror, men mindre enheter ges inte samma förutsättningar att ge alla elever det stöd de har rätt till. För att öka likvärdigheten arbetar barn- och elevhälsan med flertalet aktiviteter som syftar till att få ytterligare gemensam grund för elevhälsoarbetet, så att det inte ska bli avhängigt enskilda medarbetare och inte heller sårbart om det blir en kortare frånvaro. Exempel på aktiviteter är att tydliggöra prioriteringsordning, tydliggöra uppdrag, skapa rutiner och utforma teamarbete.

Andelen elever som skattar gott psykiskt välbefinnande ska öka årligen med minst 0,5 procentenheter under perioden 2024-2027. Gäller BUN

Bedömning – ej utvärderad/helt uppfylld

En positiv utveckling kan anas både i årskurs 4 och i årskurs 8 och en ökning med minst 0,5 procentenheter har skett från 2023 till 2024 i båda årskurserna. Ett utökat samarbete mellan barn- och elevhälsan och avdelningen stöd och utveckling har påbörjats under 2024 och syftar till att möta barn- och elevhälsans behov av en tydligare och mer systematisk uppföljning inom målet.

Andelen elever i årskurs 4 som skattar gott psykiskt välmående ligger på en jämnt hög nivå, även om flickor generellt skattar sitt mående något lägre än pojkar. Skillnaden 2024 är 3 procent, där 88 procent av flickorna i årskurs 4 skattar gott psykiskt mående mot 91 procent av pojkarna. Skillnaden mellan flickor och pojkar ökar markant till årskurs 8 där 66 procent av flickorna skattar gott psykiskt mående mot 90 procent av pojkarna.

Andelen elever inom den kommunala gymnasieskolan med examen inom 4 år ska öka årligen och med minst 5 procentenheter till 2027. Gäller GVN

Bedömning – ej utvärderad

Intern statistik för andel elever i kommunala gymnasieskolan på Gotland med examen visar en positiv förflyttning 2024 jämfört 2022 och 2023. Av intern statistik framgår dock inte hur lång tid eleverna gått i gymnasiet. Pojkarna på yrkesprogrammen har, liksom tidigare, de största utmaningarna där strax över 50 procent erhållit examen. Ett av yrkesprogrammen utmärker sig dock positivt, på VVS- och fastighetsprogrammet erhåller nästan samtliga elever examen.

På Wisbygymnasiet pågår flera insatser inom fokusområdena ledarskap, samverkan, undervisning samt betyg och bedömning, alla med sikte på ökad måluppfyllelse. För att stärka och utveckla det pedagogiska ledarskapet på Wisbygymnasiet genomförs under 2024 insatser för kollegialt lärande inom fem områden: utveckla och säkerställa det arbetsplatsförlagda lärandet (APL), utveckla undervisningen inom ämnena matematik och moderna språk, utveckla relationskompetensen inom mentorskapet, utveckla kompetensen inom klassrumsledarskapet och att utveckla bedömningsmodellen innan betyg F på introduktionsprogrammen.

För att stödja den gemensamma professionsutvecklingen har samtliga lärare på Wisbygymnasiet under 2024 utbildats inom området studiestrategier. Under kommande läsår kommer samhällsvetenskapsprogrammet arbeta vidare med några utvalda strategier.

Det finns ett starkt samband mellan lärande och hälsa. Läggs grunderna för en god hälsa läggs också grunderna för lärande och vice versa, varför stor vikt läggs vid en god grund för ett gott elevhälsoarbete. En viktig faktor är skolnärvaro. Insatser för att främja skolnärvaro är bland annat att fritidsledare agerar som närvarocoacher. Vidare erbjuder också ungdomsgårdarna en möjlighet för elever att studera i gårdarnas lokaler både under och efter skoltid.

Samarbetet mellan Wisbygymnasiet och andra aktörer såsom polis, socialtjänst och det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) har intensifierats och fördjupats under 2024. Bland annat har gymnasiet tillsammans med socialtjänsten initierat en tjänst med anonym konsultation för skolpersonal. För att stärka samverkan med hemmen har nya rutiner upprättats och ett informationsmaterial om bland annat studiemedvetenhet tagits fram.

Andelen elever inom den kommunala gymnasieskolan som i elevenkäten svarar ”mycket bra” eller ”bra” på frågan ”Hur mår du rent allmänt”, ska öka årligen och med minst 4 procentenheter till 2027. Gäller GVN

Bedömning – helt uppfyllt

En positiv utveckling från 2023 till 2024 och målet årlig ökning kan därmed anses uppfyllt. Målen kring gott psykiskt mående och elevernas resultat hänger nära samman. Wisbygymnasiet genomför ett flertal aktiviteter inom fokusområdena relationer, trygghet och studiero, hälsa och skolnärvaro i syfte att främja elevernas mående.

Under läsåret 2023/24 har lärare vid Wisbygymnasiet genomfört ett kollegialt lärande i syfte att fördjupa sina kunskaper om relationskompetens utifrån aktuell forskning. Nya rutiner har upprättats för att främja måendet på individnivå genom fysisk aktivitet. Genom bättre marknadsföring och relationsbyggande både i skolor och på sociala medier, samt genom att erbjuda bredare och mer inkluderande verksamheter, kan ungdomsavdelningen nå fler ungdomar. Fler timmar erbjuds också i öppen verksamhet i ungdomsavdelningen, vilket ger barn och ungdomar ytterligare tid för en meningsfull fritid, och fältgruppen och fritidsledare har ökat sin närvaro i offentliga miljöer.

Andelen invånare 16–29 år som varken arbetar eller studerar ska minska årligen och med minst 1 procentenhet till 2027. Gäller GVN

Bedömning – ej utvärderad

Nyckeltalet släpar med två år, vilket innebär att data för 2023 publiceras först i juni 2025 och så vidare. Flera aktiviteter och samarbeten pågår, både internt mellan verksamheterna i utbildnings- och arbetslivsförvaltningen och externt med andra samhällsaktörer, för att bidra i arbetet för måluppfyllelse.

Genom folkhögskolan erbjuds målgruppen (invånare 16-29 som varken arbetar eller studerar) Allmän linje och SMF (Studiemotiverande Folkhögskolekurs). På allmän linje har 32 deltagare studerat hela läsåret, där samtliga deltagare har stora behov av anpassning av studierna. Allmän linje är ett alternativ till gymnasiet och komvux och en parallell väg till vidare studier, för vuxna. På SMF har tre deltagare gått och alla har ansökt om fortsatta stu-

dier på allmän linje till hösten. Även ungdomsavdelningen genomför aktiviteter för målgruppen kopplat till studier och yrkesliv. Det finns exempelvis möjlighet att få stöd vid CV-skrivning, ansökningar till skolor samt vid övergångar mellan olika skolformer.

Andelen invånare 25–64 år med gymnasial utbildning ska öka årligen och med minst 2 procentenheter till 2027. Gäller GVN

Bedömning – ej utvärderad

En negativ utveckling har skett sedan 2015. I verksamheterna pågår ett ständigt utvecklingsarbete för att vända kurvan och nå måluppfyllelse. Flera insatser innebär långsiktigt och förebyggande arbete, av vilka effekter kan ses först på lång sikt.

Vuxenutbildningen har genomförts fler kommunikativa insatser än tidigare för att uppmärksamma medborgare och arbetsgivare om möjligheten att studera på vuxenutbildningen. Kurser och utbildningar har tydliggjorts på hemsidan. För att minska antalet deltagare som avbryter sina studier har tydligare rutiner avseende kontakt med studie- och yrkesvägledare och rektor inrättats, och inför höststarten 2024 genomförs förberedande kurser i matematik. För de deltagare i vuxenutbildningen som läser yrkesutbildningar i kombination med svenska så arbetar lärarna utifrån ett språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt på att hitta undervisningssätt som bygger mer på kommunikation och mindre på avancerad litteratur.

Antalet deltagare på allmän linje på Gotlands folkhögskola har ökat från 2023 (28 deltagare) till 2024 (32 deltagare). Under 2024 examinerades 13 socialpedagoger från folkhögskolan. Deras uppgift är bland annat att bidra till måluppfyllelse i Gotlands skolor. En viktig yrkesgrupp som behövs i skolorna för att fånga upp elever så de inte avslutar sina studier i förtid och därmed på lång sikt bidra till en ökad andel invånare med gymnasial utbildning.

Andelen utrikesfödda 20-64 år med egen försörjning ska öka årligen och med minst 2 procentenheter till 2027. Gäller GVN

Bedömning – ej utvärderad

En positiv utveckling har skett sedan 2020. I samarbete med Skolverket pågår det under perioden 2022-2025 insatser i vuxenutbildningen och grundskolan för att stärka utbildningens kvalitet för barn och elever som är nyanlända eller har annat modersmål än svenska. Tillsammans med grundskola, vuxenutbildning och modersmålsenheten utvecklas resultatuppföljning, indikatorer, registrering, systemutveckling och analysarbete inom området. Data kopplat till exempelvis modersmålsenheten visualiseras och synliggör progression för målgruppen nyanlända, med eller utan studiehandledning.

Vuxenutbildningen har genomfört Jobbvägen språk³ för åtta deltagare i samarbete med avdelningen arbetsliv och etablering. Av de åtta deltagarna gick sex ut i arbete eller praktik och två har sökt till fortsatt utbildning. Verksamheten Jobbvägen syftar till att stärka, motivera och vägleda invånare till arbete eller studier. Insatsen riktar sig till gotlänningar 16-66

³ Verksamheten *Jobbvägen* syftar till att stärka, motivera och vägleda invånare till arbete eller studier. Insatsen riktar sig till gotlänningar 16-66 år utan sysselsättning.

år utan sysselsättning. En ytterligare väg till egen försörjning för utrikesfödda är kombinationsutbildningar. Inom ramen för projektet Nyanländas lärande, tillsammans med Skolverket, utvecklas kombinationsutbildningarna för att passa fler målgrupper och redan nu syns resultat av ett förändrat arbetssätt. Ett tydligt exempel är att samtliga elever som avslutade värdbiträdeskombinationsutbildningen i juni 2024 har fått arbete. Medel har också sökts och beviljats från Länsstyrelsen för att höja utrikesföddas digitala kompetens. Projektet startar under hösten 2024 och kan i förlängningen leda till ökad måluppfyllelse.

Minska mängden tidningar och förpackningar i hushållens restavfall årligen och med totalt 25 kilo per hushåll under perioden 2024-2027. Gäller TN

Bedömning – ej utvärderad

Under hösten 2024 genomförs den plockanalys av kommunalt avfall som ligger till grund för resultatet. Områden som undersöks är flerfamiljshus, två områden, samt två villaområden. Resultatet kommer att redovisas i årsberättelsen. Samtliga aktiviteter som ska ha påbörjats 2024 har startats. Exempel på aktiviteter som är påbörjade; intern förändring med delaktiviteten ta bort papperskorgarna, skapa förutsättningar att sortera rätt på arbetsplatsen samt extern kommunikation och utbildning

Minska vattenförbrukningen per person årligen och med totalt 20 procent per person under perioden 2024-2027. Gäller TN

Bedömning – ej utvärderad

Mätningen görs en gång per år vid årsskiftet. Resultaten kommer till årsberättelsen. För allmänna vatten- och avlopp mäts minskningen för kategorierna hushåll (mantalsskrivna och säsongboende), turistanläggningar, industri och övrigt (småhandel, hamnar, lantbruk). Utgångspunkten är Svenskt Vattens beräkningar och år noll är år 2022 (med bevattningsförbud). Uppföljning sker en gång per år. Resultaten kommer till årsberättelsen. Alla utom två aktiviteter som ska ha påbörjats 2024 har startats. Exempel på aktiviteter som är påbörjade; vara en föregångare och kommunikationsinsatser och kampanjer.

Öka kollektivtrafikens marknadsandel årligen för att nå 10 procent år 2027. Gäller TN

Bedömning – ej utvärderad

Resultat från kollektivtrafikbarometern, där marknadsandelen mäts, presenteras varje år i början av februari då föregående års resultat presenteras. I den senaste kollektivtrafikbarometern (Kollektivtrafikbarometerens årsrapport 2023) ökade marknadsandelen från sju till åtta procent. Förutom kollektivtrafikbarometern har förvaltningen tillsammans med regionstyrelseförvaltningen genomfört en resvaneundersökning genom kartläggning och ingående analyser av medborgarnas totala resevolym på Gotland. 570 svar kom in med bland annat förslag på att få fler att resa med kollektivtrafiken, de förslag som är mest frekventa är bättre utbud, kortare restider, billigare biljetter, bättre koppling till färjorna och utökade öppettider. Förvaltningen kommer att fortsätta att arbeta med resultatet.

Möjliggöra för minst 500 bostäder per år på hela Gotland under perioden 2024-2027. Gäller MBN

Bedömning – delvis uppfyllt

Utgångspunkten vid bedömning av måluppfyllelse är att möjliggörandet för en bostad sker vid antagen detaljplan samt vid beviljande av bygglov utanför detaljplan. Under våren 2024 har fem detaljplaner arbetats fram till antagande och har tillsammans möjliggjort för 154 bostäder. Vid utgången av augusti 2024 har det beviljats bygglov för 69 bostäder utanför detaljplan. Sammantaget har det under perioden januari till augusti 2024 möjliggjorts för 223 bostäder, vilket motsvarar 45 % i måluppfyllnad.

Prognosen för resterande del av 2024 visar att det finns möjlighet till upp till 500 ytterligare bostäder inom antagna detaljplaner under hösten 2024. För bygglov är det något svårare att göra en prognos, men baserad på utfallet för 2023 och utfallet hittills under 2024 kan det förväntas att ungefär 45 nya bostäder kommer att få bygglov utom detaljplan under 2024. Prognosen visar därmed att det finns god möjlighet till måluppfyllelse under 2024. Prioriteringsmodellen för detaljplaneuppdrag som beslutades av miljö- och byggnämnden i oktober 2022 har stor effekt på måluppfyllelsen. Modellen prioriterar tydligt större bostads-etableringar och exploateringsprojekt.

För uppnå målet om att möjliggöra för minst 500 bostäder per år ska förvaltningen arbeta med att implementera den nya organisationen, färdigställa Översiktsplan 2040, arbeta utifrån prioriteringsmodellen för detaljplaner samt fortsätta att utveckla samhällsbyggnadsprocessen. Förvaltningen planerade också att genomföra en samhällsbyggnadskonferens under 2024, men denna har av olika orsaker framflyttats till 2025.

Patientnämnden ska medverka i minst 5 samverkansmöten med berörda vårdgivare årligen under perioden 2024-2025. Gäller PAN

Bedömning – delvis uppfyllt

Patientnämnden har hittills i år medverkat i två samverkansmöten, ett med SOF och ett med HSF. Ett flertal informationstillfällen med HSF har utförts under året. Dessa är i någon mån också ett tillfälle för samverkan.

Andelen årsredovisningar som behöver kompletteras ska vara högst 40 procent under 2024. Gäller ÖFN

Bedömning – ej utvärderad

Rapporteras i samband med årsredovisningen.

Antalet digitalt inlämnade års-eller sluträkningar ska öka med minst 20 under 2024. Gäller ÖFN

Bedömning – ej utvärderad

Rapporteras i samband med årsredovisningen.

Antalet nya ställföreträdare som inte har anknytning till sin huvudman, ska öka under 2024. Gäller ÖFN

Bedömning – ej utvärderad

Rapporteras i samband med årsredovisningen.

En nyproduktion av minst 300 bostäder ska ha påbörjats under perioden 1 januari 2024 till 31 december 2027, varav minst två projekt ska genomföras utanför Visby. Påbörjad nyproduktion räknas från det att ansökan om bygglov är inlämnad till Region Gotland. Gäller Gotlandshem

Bedömning – ej uppfyllt

Målet för nyproduktion uppgår till ett antal delar; dels mängd och geografisk plats. I dagsläget producerar Gotlandshem 16 lägenheter på Hemse som beräknas ha inflytt december 2024. Utöver det arbetar bolaget med "Gläntan" i Visby innefattande 300 bostäder med avsikt att insändas till bygglov under första halvan av 2025.

Under 2025 har Gotlandshem för avsikt att påbörja ROT-renovering i Slite. I samband med det utreder bolaget just nu vilka förtättningsmöjligheter som finns. Ambitionen är att renovering och förtätning genomförs vid etableringen mellan 2025-2028, därmed inkommer sannolikt bygglov i Slite under denna period. Med bakgrund till detta är bedömningen av måluppfyllelse ej uppfyllt. Bolaget bedömer att pågående arbetet och ambitioner kommer leda till att målet under 2027 sätts till helt uppfyllt.

Vid utgången av år 2027 ska bolaget påvisa en positiv utveckling av driftnettot. Gäller Gotlandshem

Bedömning – ej uppfyllt

Utvecklingen av driftnettot har fram till verksamhetsmålsperioden varit relativt stabilt fram till 2023 där det föll något. Prognosen för 2024 och budget för 2025 är minskande driftnetto för att därefter öka något 2026-2027. Om det är en positiv utveckling vid utgången av 2027 mot ingången av 2028 är för tidigt att bedöma. Gotlandshem gör för stunden stora organisatoriska investeringar som driver upp kostnaderna, detta för att möjliggöra måluppfyllnad på flertalet punkter kopplat till 10-års planen. Perioden 2024-2027 är därmed en period där flertalet investeringar strategiskt såväl som operativt görs för att förutsättningarna för 10-års planen skall finnas för bolaget. Detta medför att utfallet av investeringarna inte hinner effektiviseras under den korta perioden. Med bakgrund till detta är bedömningen av måluppfyllelse ej uppfyllt. Bolaget bedömer att pågående arbetet och ambitioner kommer leda till att målet under 2027 sätts till helt uppfyllt.

Vid utgången av år 2027 ska bolaget påvisa följsam prognos och plan för att nå en avkastning på totalt kapital om 4 procent och soliditet om minst 25 procent i enlighet med tioårsplanen. Gäller Gotlandshem

Bedömning – ej uppfyllt

Målsättningen vid utgången av 2027 för avkastning på totalt kapital samt soliditet är i dagsläget ovisst och har flertalet externa faktorer som påverkar måluppfyllnad. Gotlandshem utgår i dagsläget från att uppnå uppdraget med att under 10-års perioden arbeta bort huvuddelen av underhållsskulden så som definierat 2022 som primär målsättning, där soliditetsmålet kortsiktigt kan behöva understiga 25 procent, vilket infaller under perioden 2024-2027. Gotlandshem är direkt beroende av möjligheten till avyttringar i fastighetsbeståndet för att hantera nedskrivningarna vid renoveringarna, vilket är den primära orsaken till negativt resultat och därmed negativ utveckling på soliditeten. Om Gotlandshem proaktivt kan arbeta med avyttringar kan soliditeten fortfarande understiga 25 procent, fördelen är att då är det kalkylerat att generera bättre avkastning per fastighet vid avyttring eftersom avyttringarna kan planeras utifrån marknadsläge. Vid reaktiv strategi på avyttring riskeras ökade underhållskostnader samt avyttring vid en icke-gynnsamt marknadsläge. Med bakgrund till detta är bedömningen av måluppfyllelse ej uppfyllt. Bolaget bedömer att pågående arbetet och ambitioner kommer leda till att målet under 2027 sätts till helt uppfyllt.

5 Kvalitetsuppföljning

5.1 Region Gotlands kvalitetsmodell

För Region Gotland innebär kvalitet att skapa värde tillsammans med de som Region Gotland finns till för. Region Gotlands processer (valda arbetssätt) ska vara värdeskapande, effektiva, rättssäkra, transparenta, och förebyggande. De bidrar därmed till social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. För att klara utmaningarna i välfärden är regionen en modig organisation med ett intensifierat utvecklingsarbete genom systematiskt kvalitetsarbete, ständiga förbättringar, digitalisering och innovationer.

Region Gotland har en kvalitetsmodell. Inom modellen finns ett antal framgångsfaktorer som är centrala för att uppnå och bibehålla hög kvalitet. Nedan presenteras dessa framgångsfaktorer samt regionens arbete.

Skapa värde med kunder och intressenter

En organisations långsiktiga framgång beror på dess förmåga att skapa värde tillsammans med de som den finns till för. Kundernas och intressenters uttalade och underförstådda behov, krav, önskemål och förväntningar är vägledande för organisationens beslut och handlande.

I centrum för Region Gotlands kvalitetsarbete finns relationen till och med dem vi finns till för. För att skapa kvalitet tillsammans finns en rad olika forum och råd där dialog förs för att skapa möjlighet till medverkan och samskapande. Samtliga förvaltningar inom Region Gotland lyfter att de för dialog med sina kunder i till exempel framtagande av tjänster men också i syfte för utvärdering och utveckling av befintliga.

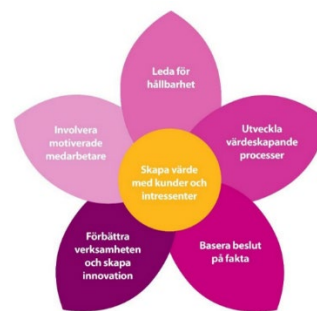

Bild 2: Region Gotlands kvalitetsblomma

Ett utvecklingsområde för samtliga förvaltningar inom denna framgångsfaktor är att skapa tydliga arbetssätt som används i alla verksamheter för att på systematiskt sätt kunna inkludera dem vi finns till för.

Utveckla värdeskapande processer / Basera beslut på fakta

Processer är verksamhetens valda arbetssätt. Processororientering stimulerar förebyggande arbete, att grundorsaker till problem identifieras och att faktabaserade beslut tas.

Flera förvaltningar och verksamheter arbetar processororienterat. Verksamheternas resultat används för att kontinuerligt utveckla och förbättra verksamhetens processer. Genom att analysera resultaten får verksamheterna ett bättre underlag för att fatta välgrundade beslut om utveckling och prioritering som baseras på fakta. Verksamheter inom Region Gotland har kommit olika långt i ett processororienterat arbete.

Nämndernas mål utgår ifrån en analys av verksamhetens resultat och handlar om att förbättra verksamheten inom områden som är viktiga för medborgare/patienter/brukare/kunder.

Ett utvecklingsområde för samtliga förvaltningar inom denna framgångsfaktor är att fler verksamheter kartlägger sina processer, följer upp och analyserar resultatet av dessa samt åtgärdar det som inte skapar värde.

Förbättra verksamheter och skapa innovationer

Framgångsrik hållbar verksamhet över tid kräver såväl ständiga förbättringar som innovation av produkter, tjänster och processer. Förutsättningen för detta är en kultur som stimulerar till kontinuerligt lärande, kreativitet och nya idéer. Genom jämförelser med ledande organisationer får ledare och medarbetare kunskap om vad som kan uppnås och vägen dit. Ett systematiskt och uthålligt förbättringsarbete leder till nöjdare kunder, nöjdare medarbetare, bättre samhälle och miljö samt ökad effektivitet.

Samtliga förvaltningar beskriver att de kontinuerligt arbetar med förbättringsarbete och verksamhetsutveckling. Exempelvis tas interna förbättringsförslag från medarbetare emot via e-tjänst. Förnyelsepriset, Region Gotlands egen utmärkelse, ingår som en viktig del i den långsiktiga strategin för att främja ett systematiskt förbättringsarbete. Priset syftar till att etablera en kultur där medarbetares engagemang och innovativa insatser uppmärksammas och uppskattas.

Nedan diagram visar antalet nominerade bidrag sedan 2013 och att antalet nominerade bidrag har sjunkit sedan 2019.

Nominerade bidrag till förnyelsepriset

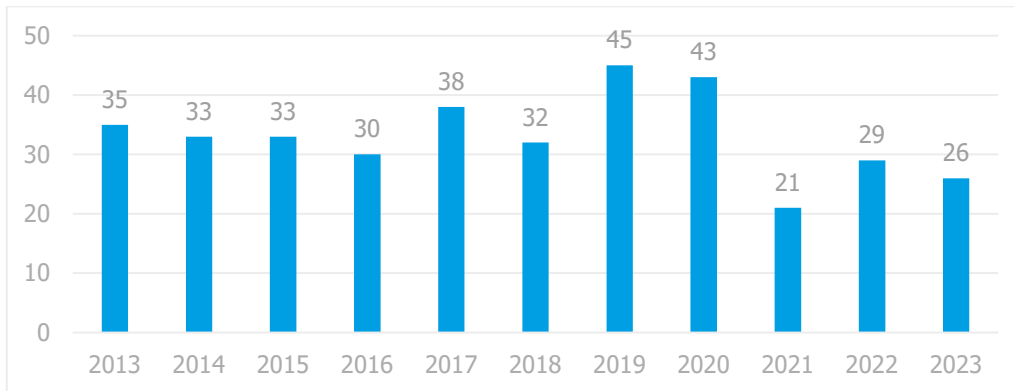

Diagram 7: Antal nominerade bidrag till Region Gotlands årliga förnyelsepris

Ett utvecklingsområde för samtliga förvaltningar inom denna framgångsfaktor är att fortsätta arbeta för en öppen och tillåtande medarbetarkultur som ger förutsättningar att arbeta med ständiga förbättringar.

Leda för hållbarhet

Med engagerade ledare som utgår från kund- och intressentbehov förstärks en kultur som skapar förutsättning för hållbar utveckling. Ledare ser verksamheten, dess produkter, tjänster och processer som delar i en större helhet och verkar aktivt för att förbättra samhälle, miljö och ekonomi. Ledare tar till vara och utvecklar medarbetarnas och organisationens samlade kompetens och mångfald.

För att lyckas leda hållbart är det viktigt att Region Gotlands chefer och ledare har rätt förutsättningar i sina uppdrag. Detta säkras bland annat upp på övergripande nivå genom regiongemensamma utbildningar och nätverk. Att leda hållbart innebär att kunna inspirera och motivera medarbetare till att kunna göra medvetna hållbara val i sin yrkesroll.

Ett utvecklingsområde inom denna framgångsfaktor är att implementera den nyligen beslutade hållbarhetspolicyn samt att fortsätta jobba med Region Gotland program för hållbarhetsutveckling.

Involvera motiverade medarbetare

En förutsättning för en framgångsrik organisation är motiverade medarbetare som känner sig uppskattade och respekterade. Ledare och medarbetare är engagerade i att utveckla en god arbetsmiljö. Alla ser sin roll i helheten och har ett tydligt mandat att bidra till verksamhetens utveckling.

Region Gotland har modell i att involvera medarbetare genom bland annat olika nätverk och forum där medarbetare från samtliga förvaltningar deltar. Flera förvaltningar lyfter hur man systematiskt arbetar med förvaltningsövergripande forum för delaktighet och utveckling.

I den årliga medarbetarundersökningen mäts bland annat medarbetarengagemang. I nedan

diagram ser vi Region Gotlands resultat i jämförelse med övriga kommuners resultat. Region Gotlands resultat ligger i det högre spannet.

Diagram 8: Resultat för mätning kring medarbetarengagemang Region Gotland. Den svarta stapeln visar Region Gotlands resultat i relation till övriga kommuners resultat.

5.2 Resultat som mäter kvalitet

För att mäta att verksamheterna håller den kvalitet som krävs gör Region Gotland regelbundet kvalitets- och resultatundersökningar. Region Gotland följer upp och jämför resultat över tid, både inom egna verksamheter och med andra, i strävan efter att ständigt utveckla och förbättra. Kvalitetsmätningarna är till hjälp när regionens förtroendevalda och tjänstepersoner ska besluta om prioriteringar och förbättringar i verksamheten.

Följande undersökningar ligger bland annat till grund för Region Gotlands kvalitetsresultat

- SCBs Medborgarundersökning (resultat för 2024 tillgängligt december 2024)
- Servicemätning, kontakt med Region Gotland via telefon eller e-post (resultat tillgängligt)
- Kommunens kvalitet i korthet (KKiK) (finns resultat för 2024 men de flesta resultat finns tillgängliga december 2024).
- Insikt, servicemätning av myndighetsutövning (resultat redovisas under målet Region Gotland har en myndighetsutövning i förhållande till företag, där nöjdhetsindex ökar årligen per myndighetsområde och är högre än rikssnittet år 2027).

Utöver dessa deltar varje förvaltning i verksamhetsspecifika undersökningar samt mäter måluppfyllelse i målen i styrmodellen.

Servicemätningen

Servicemätningen är en undersökning av medborgarnas upplevda service i kontakt med Region Gotland. Resultaten kan jämföras med andra deltagande kommuners resultat, 2024 deltog 89 kommuner. Medborgare kontaktas efter att ha varit i kontakt med Region Gotland via telefon eller e-post för att svara på hur de upplevde bemötandet, tydligheten och enkelheten i kontakten.

I nedan diagram redovisas Region Gotlands resultat med svart stapel i relation till övriga deltagande kommuners resultat. Resultatet för bemötande via telefon ligger på genomsnittlig nivå som övriga deltagande kommuner och enkelhet och tydlighet ligger i det lägre spannet. Resultatet för 2024 visar att Region Gotland har ett utvecklingsarbete att göra gällande service kring enkelhet och tydlighet för våra medborgare som kontaktar regionen via telefon och e-post.

Servicemätning - Nöjd med bemötandet via telefoni, index, Gotland, värde: 82.8, år: 2024. Källa: Kolada

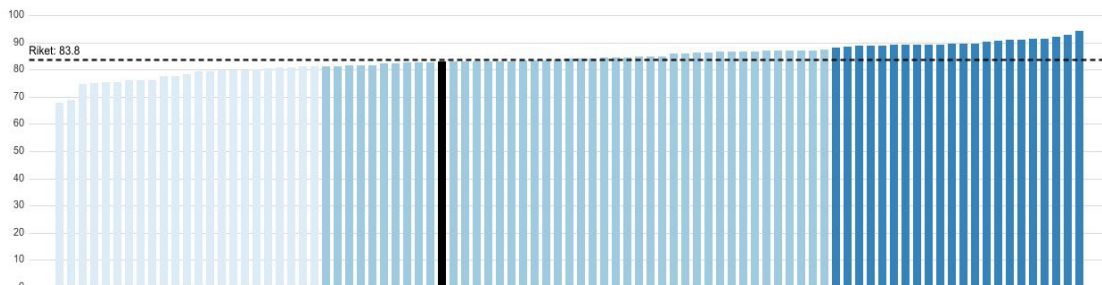

Diagram 9: Resultat från servicemätning 2024 gällande Nöjd med bemötandet via telefoni. Den svarta stapeln visar Region Gotlands resultat i relation till övriga kommuners resultat.

Servicemätning - Tydligt svar från kommunen via e-post, index, Gotland, värde: 74.3, år: 2024. Källa: Kolada

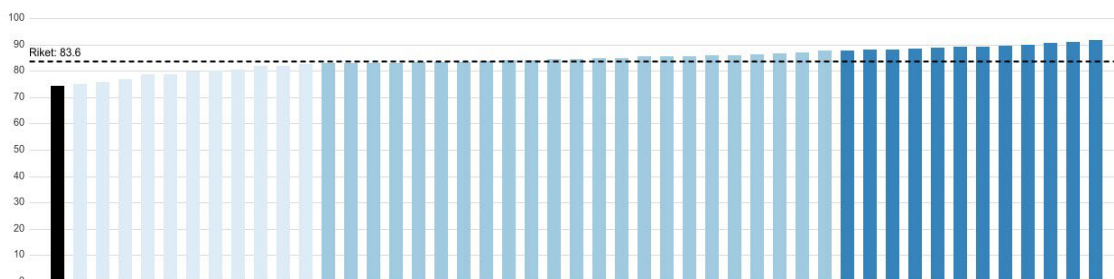

Diagram 10: Resultat från servicemätning 2024 gällande Tydligt svar från kommunen via e-post. Den svarta stapeln visar Region Gotlands resultat i relation till övriga kommuners resultat.

Servicemätning - Enkelt att få hjälp med sin fråga via telefoni, index, Gotland, värde: 68.5, år: 2024. Källa: Kolada

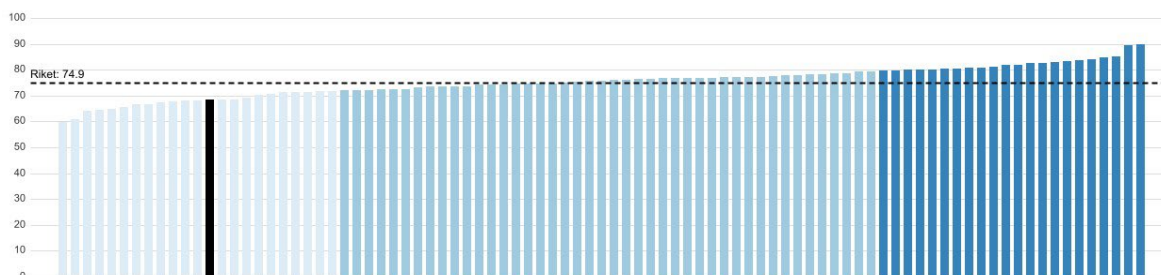

Diagram 11: Resultat från servicemätning 2024 gällande Enkelhet att få hjälp med sin fråga via telefoni. Den svarta stapeln visar Region Gotlands resultat i relation till övriga kommuners resultat.

Servicemätning - Enkelt att få hjälp med sin fråga via e-post, index, Gotland, värde: 69.3, år: 2024. Källa: Kolada

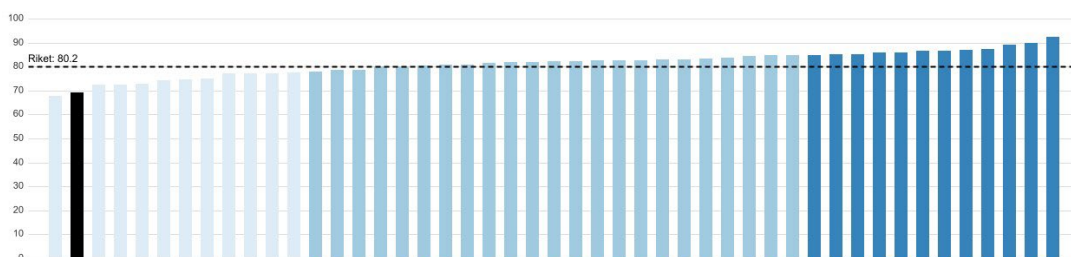

Diagram 12: Resultat från servicemätning 2024 gällande Enkelhet att få hjälp med sin fråga via e-post. Den svarta stapeln visar Region Gotlands resultat i relation till övriga kommuners resultat.

Synpunkter

Region Gotlands ambition är att medborgare, företagare, besökare och de individer som tar del av regionens tjänster ska känna att de har möjlighet att påverka och vara delaktiga. Med hjälp av inkommande synpunkter får regionen underlag till förbättringar. Synpunkter kan lämnas som ett beröm, en förbättring eller ett klagomål. Det finns en regionövergripande rutin för synpunktshantering som samtliga förvaltningen följer.

I nedan tabell redovisas antalet inkomna synpunkter under de senaste åren inom perioden januari – augusti. Antalet registrerade synpunkter ökar och fördelningen av synpunkter mellan nämnderna varierar där tekniska nämnden är den nämnd som får in flest synpunkter.

Period	BUN	GVN	HSN	MBN	RS	SON	TN	S:a
Registrerade 2022 – jan-aug	20	5	88	39	115	85	400	752
Registrerade 2023 – jan-aug	44	11	83	108	169	92	423	930
Registrerade 2024 – jan-aug	64	3	72	68	144	114	492	957

Tabell 16: Antal inkomna synpunkter registrerade i Region Gotlands gemensamma ärendehanteringssystem (W3D3)

6 Den regionala koncernen

Den samlade verksamheten inom Region Gotland bedrivs både inom den egna nämnd- och förvaltningsorganisationen samt i koncernföretag där vissa bolag är helägda och vissa delägda. Därtill finns samägda företag och privata utförare. Huvuddelen av verksamheten bedrivs i regionen. Strukturen för regionkoncernen redovisas i årsredovisningen. I de sammanställda räkenskaper för koncernen ingår förutom Region Gotland även det helägda bolaget AB Gotlandshem samt Gotlands Energi AB, där regionen har en ägarandel på 25 procent.

Periodens resultat för regionkoncernen uppgår till -204 mnkr vilket är på en betydligt lägre nivå jämfört med föregående år. Den huvudsakliga förklaringen är att Region Gotland har ett stort negativt resultat på -180 mnkr men även Gotlandshem har ett negativt delårsresultat, -31 mnkr. Årsprognosen för den kommunala koncernen är -294 mnkr, varav -264 mnkr avser regionen och resterande del bolagen.

	Utfall jan-aug 2024	Utfall jan-aug 2023	Prognos 2024	Bokslut 2023
Intäkter	1 525	1 587	5 554	2 386
Kostnader	-5 920	-5 535	-12 153	-8 484
Avskrivningar	-306	-284	-483	-424
Verksamhetens nettokostnader	-4 701	-4 232	-7 082	-6 522
Skatteintäkter	3 209	3 118	4 821	4 696
Generella statsbidrag och utjämning	1 363	1 277	2 058	1 924
Verksamhetens resultat	-129	163	-203	98

Finansiella intäkter	98	48	101	68
Finansiella kostnader	-173	-147	-192	-148
Årets resultat	-204	64	-294	18

Tabell 17: Resultaträkning för den kommunala koncernen, mnkr
I kolumnen prognos finns interna transaktioner med och gör att intäkter och kostnader får högre belopp men de interna transaktionerna påverkar inte verksamhetens nettokostnader

6.1 AB Gotlandshem

AB Gotlandshem och dess dotterbolag Gotlandshem Värme AB är ett av Region Gotland helägda bolag. Verksamheten består av ägande och förvaltning av fastigheter.

Väsentliga händelser

Tilldelningsbeslutet i upphandlingen gällande rivning och återuppbyggnad av nya bostäder i kvarteret Rikken har överprövats vilket har fördröjt arbetet. Förvaltningsrätten har dock precis avslagit prövningen och nu kan företaget skriva kontrakt med den tilldelade entreprenören. Modulbostäder har köpts in och de första modulerna anländer i september. Hyresgäster ska tillfälligt kunna bo i dessa under renoveringar.

Underhållsprojektet och nyproduktion i området Nötskrikaren i Hemse är i slutfasen. En intresseanmälan gällande hyresrätterna har kommit ut på marknaden. Det pågår förstudier gällande nyproduktion i området Gläntan samt nyproduktion och förtätning av området Torslunden i Visby. Nyproduktionen i Torslunden planeras tillsammans med HSB.

Nytt avtal om digitala lås är påskrivet vilket är ett första steg till att införa digitala lås i företagets fastighetsbestånd. Syftet med en digitallösning är att förenkla fastighetsskötseln, öka säkerheten och på sikt möjliggöra nya tjänster för hyresgästerna.

Det pågår en upphandling avseende samverkansentreprenad för större delen av Gotlandshems kommande underhållsarbete. Samverkansentreprenad är det arbetssätt som av Gotlandshem bedöms vara säkrast och mest effektivt i företagets strävan mot ett väl underhållet fastighetsbestånd med en god energieffektivitet, som även lever upp till kommande EU-direktiv för byggnaders energiprestanda.

Analys av periodens resultat och årsprognos

Periodens resultat uppgår till -31,2 mnkr (-6,9 mnkr, 2023) och årsprognosen uppgår till -38,9 mnkr.

Inför förhandlingen om 2024 års hyror yrkade Gotlandshem på en ökning om 17,53 procent som sedan justerades till 16,99 procent. Hyresgästföreningens motbud var 2,93 procent. Vi fick efter hantering i hyresmarknadskommittén en hyreshöjning om 5,6 procent för samtliga hyresgäster, inklusive de med presumtionshyra.

Kostnadsökningarna fortsätter att stiga i betydligt snabbare takt än hyresintäkterna. Generellt så är det en ökning av samtliga kostnader. Framför allt taxebundna kostnader och räntor. Gotlandshem har under året ökat takten för reparationer av framförallt nikotinskadade lägenheter. Årsprognosen för reparationer är cirka 10 mnkr över budget. Företaget bedömer detta som viktigt och ekonomiskt försvarbart då det ökar antalet tillgängliga bostäder för uthyrning. Parallellt pågår arbete med sociala och andra insatser för att minska skadegörelsen på bostäderna.

Nyproduktionen i Hemse har haft kostnadsökningar med nedskrivningar som sannolikt drabbar årets resultat. Analys av det totala nedskrivningsbehovet kopplat till marknadsvärde och omvärldsförändringar pågår.

Låga intäktsökningar och ökade kostnader samt nedskrivningar gör att årsprognosen kommer att visa ett negativt resultat för 2024. Detta överensstämmer med simuleringar och analyser av den långsiktiga utvecklingen kopplat till de investeringar som nu påbörjats, både i form av nyproduktion och underhåll.

Väsentliga personalförhållanden

Organisationen fortsätter sin anpassning i syfte att klara av att möta de krav som ställs i ägardirektiv och för att säkerställa att ha rätt kompetens och tillräckliga resurser för att verksamhetens mål ska gå att uppnå med bibehållen god arbetsmiljö.

Gotlandshem hade i juli 2024 151 anställda, (137, juli 2023) varav 63 kvinnor och 88 män

Antal anställda

	Antal anställda juli 2024	Antal anställda juli 2023	Förändring mot juli 2023
Alla anställningsformer	151	137	14
Tillsvidare	142	130	12
Tidsbegränsad	9	9	0

Sjuktalet har sjunkit något jämfört med föregående år och ligger för perioden på 5,4 (5,9, 2023) varav kvinnor 4,3 och män 6,1. Aktivt agerande i förekommande långtidssjukskrivningar samt ökad satsning på friskvård bedöms vara en förklaring.

Sjuktal

	Sjuktal jan – juli 2024	Sjuktal jan – juli 2023	Sjuktal förändring
Totalt	5,4	5,9	-0,5
Kvinnor	4,3	6,6	-2,3
Män	6,1	5,5	0,6

Förväntad utveckling

Gotlandshem ser inte att hyresintäkterna kommer att öka i den takt som behövs samt att kostnadsökningarna kommer att vara fortsatt höga kommande år, inte minst för de taxebundna kostnaderna. Där sticker fjärrvärme och vatten ut med de enskilt största ökningarna. Hyresökningarna täcker inte ens ökningarna för de taxebundna kostnaderna. Gotlandshem har i dagsläget en god ränteportfölj men kommer succesivt behöva öka sin belåning för att finansiera kommande nyproduktion samt underhållsprojekt. Det kommer att innebära betydligt högre räntekostnader för Gotlandshem framåt.

För att kunna uppnå målen i ägardirektivet behöver företaget ha en tillräcklig grad av självfinansiering, bland annat för att hantera underhåll och nyproduktion samt de eventuella nedskrivningar som kan bli en följd av dessa. Gotlandshem bedömer därför att de behöver sälja delar av sitt fastighetsbestånd. Frågan ska vidare till regionfullmäktige för beslut, vilket tidigast bedöms kunna ske i december. Bakgrunden till förslaget är att Gotlandshem genom nytt kapital kan fullfölja planen med tillräcklig finansiell stabilitet.

Gotlandshem ser även över företagens koncernstruktur tillsammans med regionledningen i syfte att nå såväl långsiktiga mål som vår ägares krav. Ambitionen är att en ny koncernstruktur ska skapa förutsättningar att arbeta mer kostnadseffektivt.

6.2 Gotlands Energi AB

Gotlands Energi AB (Geab) ansvarar för elnät och värme och ägs till 75 procent av Vattenfall AB och till 25 procent av Region Gotland. Gotlands Energi AB har två dotterbolag. Gotlands Elförsäljning AB som ansvarar för elförsäljningen samt Gotlands Elnät AB som bygger och underhåller el- och energianläggningar.

Väsentliga händelser

Gotlands Elnät har fått beslut om sin intäktsram för perioden 2024-2027 (reglerperiod 4). Gotlands Elnät har lämnat in ansökan till Energimarknadsinspektionen för att öka områdeskoncession från 84kV till 145kV. Projektet Stenkumla – Slite (Kapacitet Gotland) har också blivit uttaget till Energimarknadsinspektionens regeringsuppdrag för att korta ledtider för elnätsutbyggnad.

Fjärrvärme fick i början av året ett haveri av värmepumpen vilket resulterat i en stor användning av bioolja under vintermånaderna som gett en stor negativ avvikelse mot budget. Gotlands Energi gjorde i början av året en omorganisation i de gemensamma stödfunktionerna i syfte att anpassa organisationen för att leverera på Geabs mål om Hållbar lönsamhet, Gotlands mest attraktivaste arbetsgivare 2027 och Branschens bästa kundupplevelse. Som ett led i detta har även Geabs kontor i Visby under året renoverats och ett aktivitetsbaserat arbetssätt har implementerats.

Analys av periodens resultat och årsprognos

Periodens resultat uppgår till 28,4 mnkr (47,1 mnkr, 2023) och årsprognosen uppgår till 34,8 mnkr. Rörelseresultatet för GEAB för perioden är 55 mnkr (69,8 mnkr, 2023), vilket är 8 mnkr högre än budget. Mellan bolagen inom Geab finns variationer i resultatet. Fjärrvärme har på grund av ett haveri av värmepumpen i början av året en stor negativ avvikelse mot budget på grund av högre bränslekostnader. Gotlands Elförsäljning följer i stort årets budget utan några stora avvikelser, prognosen för året är justerad.

Elnätsverksamhetens resultat är något högre än budget tack vare en bättre bruttomarginal och något lägre driftskostnader. Den förbättrade bruttomarginalen beror främst på lägre transiteringskostnader och lägre nätförluster än vad som budgeterats. Investeringstakten är lägre för året jämfört med budget och uppgår till 150 mnkr ackumulerat. Prognosen för året är att investeringarna kommer vara ca 50 mnkr lägre än budget.

Väsentliga personalförhållanden

Under första halvåret 2024 har Geab fortsatt att växa och utvecklas i enlighet med de strategiska målen. Ökningen är inom Gotlands Elnät och drivs av den ökade kundefterfrågan och den omfattande förnyelsen av det centrala elnätet på ön. För att stödja tillväxt och möta den kompetensbrist som branschen står inför lanserade Gotlands Elnät under våren 2024 ett talangprogram i syfte att själva utbilda kompetensen som krävs internt och också med ambition att attrahera fler kvinnliga sökanden.

Geab hade juli 2024 180 medarbetare (170, juli 2023) varav 56 kvinnor och 124 män.

Antal anställda

	Antal anställda juli 2024	Antal anställda juli 2023	Förändring mot juli 2023
Alla anställningsformer	180	170	10
Tillsvidare	168	157	11
Tidsbegränsad	12	13	-1

Sjukfrånvaron för perioden är 1,6 (2,4, 2023), varav 1,6 % för kvinnor och 1,6 % för män. Under första halvåret 2024 har observerats en märkbar minskning i sjukfrånvaron jämfört med samma period förra året. Det kan delvis hänföras till renoveringen av kontoret som genomfördes under våren. Medarbetare arbetade under denna period hemifrån för att minska störningar och säkerställa en hälsosam arbetsmiljö.

Fokus på hälsofrämjande åtgärder och välbefinnande fortsätter. Vi har bland annat erbjudit medarbetarna att besvara en hälsoenkät med riktade insatser och med mer kontinuerlig dialog kring träning och hälsa.

Sjuktal (%)

	Sjuktal jan – juli 2024	Sjuktal jan – juli 2023	Sjuktal förändring
Totalt	1,6	2,4	-0,8
Kvinnor	1,6	2,4	-0,8
Män	1,6	2,4	-0,8

Förväntad utveckling

Mineralindustrin på Gotland är fortsatt under prövning även om den kortsiktigt är säkrad. Den är viktig för en framtida fjärrvärmeverksamhet i Slite då det idag finns ett samarbetsavtal om spillvärmeleveranser som är väsentligt för den fortsatta affären.

De ökade priserna på skogsbränsle har delvis fortsatt och påverkar lönsamheten för fjärrvärme kommande år. Inom Gotland Elförsäljning finns en framtid i att utveckla digitala lösningar och kompletterande tjänster och produkter med elhandelsaffären som en grund. Tillsammans med en fortsatt stor efterfrågan för elbilsladdning finns förutsättningar för fortsatt tillväxt. Dessa hållbara tjänster tillsammans med fjärrvärme möter våra kunders behov i den pågående energiomställningen.

Användandet av el förutspås att fördubblas i Sverige till 2045. Samma sak gäller för Gotland, där det ser ut att gå ännu fortare. För att möjliggöra det behöver Gotlands Elnät genomföra en omfattande förnyelse av det centrala elnätet på ön. Elnätet är centralt för att Gotland ska lyckas med energiomställningen och nå klimatmålen. Elnäts strategiska målsättning till 2030 är att distribuera 2,5 mer el i elnätet och överföra el med 99,99% leveranssäkerhet. Dialoger med kunder och samhälle kring detta behov och framtida scenarion förväntas öka ytterligare och succesivt bli mer konkreta de närmaste åren.

Gotlands Elnät tillåter sedan 2020 nyanslutning av produktion och intresset från till vindkrafts- och solkraftsproducenter är fortsatt stort, i synnerhet beträffande solkraft. Företaget förväntar sig ett fortsatt stort intresse från kunder att installera egenproducerad el (mikroproduktion).

7.1 Sammanställning per nämnd, mnkr

Förvaltning	Budget Jan-aug 2024	Utfall Jan-aug 2024	Avvikelse Jan-aug 2024	Budget 2024	Prognos 2024	Helårsavvikelse	Bokslut 2023
Regionsstyrelsen <i>varav</i>	397	377	20	582	571	11	-4
<i>Politikerorganisation</i>	25	21	4	37	31	6	4
<i>Regionstyrelseförvaltning</i>	327	308	19	478	469	9	4
<i>Räddningstjänsten</i>	45	48	-3	67	71	-4	-12
Tekniska nämnden	158	158	0	249	253	-4	31
Miljö- och byggnämnden	46	55	-9	67	78	-11	-6
Barn- och utbildningsnämnden	955	972	-17	1 434	1 452	-18	-39
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	259	238	21	385	377	8	0
Socialnämnden	1 126	1 157	-31	1 699	1 737	-38	6
Hälso- och sjukvårdsnämnden	1 438	1 536	-98	2 161	2 273	-112	-229
Summa	4 379	4 493	-114	6 577	6 741	-164	-241
Finansförvaltning	120	205	-85	213	340	-127	-57
Summa inklusive finansförvaltning	4 499	4 698	-199	6 790	7 081	-291	-298

7.2 Budget och utfall per verksamhet jan-aug 2024, mnkr

	Periodens budget netto	Periodens utfall netto	Avvikelse mot budget	Årsbudget netto
1 Politisk verksamhet	53	45	8	75
11 Nämnd- och styrelseverksamhet	20	16	4	30
12 Stöd till politiska partier	10	9	1	11
13 Revision	3	2	1	4
14 Nämndadministration	8	8	0	13
15 Övrig politisk verksamhet	12	10	2	17
2 Infrastruktur, skydd mm	213	219	-6	313
20 Infrastruktur, skydd mm	7	5	2	10
21 Fysisk och teknisk planering	21	31	-10	29
22 Teknisk verksamhet	18	15	3	30
23 Särskilda uppdrag skattefinansierad verksamhet	8	9	-1	13
24 Gatu- och väghållning	35	35	0	51
25 Parkverksamhet	20	19	1	29
26 Näringslivsfrämjande åtgärder	44	42	2	63
27 Miljö- och hälsoskydd	10	11	-1	16
28 Räddningstjänst	47	49	-2	70
29 Övrig infrastruktur	3	3	0	2
3 Fritid och kultur	119	119	0	171
30 Kultur- och fritidsverksamhet	4	4	0	6
31 Kulturverksamhet	29	28	1	39
32 Fenomenalen Sience Center	0	0	0	0
35 Biblioteksverksamhet	19	19	0	29
36 Fritidsverksamhet	40	40	0	56
38 Ungdomsverksamhet	13	14	-1	20
39 Kulturskolan	14	14	0	21
4 Pedagogisk verksamhet	1 162	1 161	1	1 742
40 Central administration	37	38	-1	54
41 Förskola	258	258	0	386
42 Pedagogisk omsorg	0	0	0	1
43 Fritidshem	67	73	-6	100
44 Förskoleklass	34	32	2	51
45 Obligatoriska skolan	528	539	-11	795
46 Gymnasieutbildning	199	188	11	297
47 Vuxenutbildning	24	19	5	36
48 Uppdragsutbildning	0	0	0	0
49 Folkhögskola	15	14	1	22
5 Vård och omsorg	1 124	1 156	-32	1 696
51 Gemensamt Socialförvaltningen	28	30	-2	42
52 Vård och omsorg enligt SOL	675	658	17	1 020
53 Insatser enligt LSS	200	245	-45	302
54 Individ och familjeomsorg	192	196	-4	288
55 Handläggning	23	22	1	34
59 Bostadspolitiska frågor	6	5	1	10

Budget och utfall per verksamhet jan-aug 2024, mnkr

	Periodens budget netto	Periodens utfall netto	Avvikelse mot budget	Årsbudget netto
6 Särskilt riktade insatser	21	17	4	30
61 Flyktningmottagning	0	-1	1	-1
62 Arbetsmarknadsåtgärder	21	18	3	31
7 Affärsverksamhet	79	98	-19	133
71 Näringsliv och bostäder	-2	-1	-1	-4
72 Hamnverksamhet	1	-1	2	8
73 Buss- och biltrafik	86	79	7	129
74 Vatten och avlopp	-5	29	-34	0
75 Avfallshantering	-1	-8	7	0
8 Hälso- och sjukvård	1 437	1 535	-98	2 159
80 Primärvård	146	167	-21	221
81 Specialitet somatisk vård	669	760	-91	1 010
82 Specialitet psykiatrisk vård	92	101	-9	139
83 Tandvård	22	27	-5	30
84 Övrig hälso- och sjukvård	126	137	-11	189
85 Medicinsk service	144	179	-35	216
86 Försörjningsverksamhet	122	122	0	183
87 Administrativ service	116	42	74	171
9 Gemensam verksamhet	172	144	28	258
92 Regiongemensam administration	167	155	12	252
94 Fastighetsförvaltning	6	1	5	6
97 Försörjningsverksamhet	-1	-12	11	0
Summa nämnderna	4 380	4 494	-114	6 577
99 Finansförvaltning	120	205	-85	213
Summa nämnder inklusive finansförvaltning	4 500	4 699	-199	6 790

7.3 Investerings- och exploateringsutgifter per verksamhet jan -aug 2024, mnkr

	Verksamhet	Netto	Utgifter	Avvikelse
	Text	Årsbudget	Jan 24 - Aug 24	
		Jan 24 - Aug 24		
14	Nämndadministration	0	0	0
20	Infrastruktur, skydd mm	1	0	1
22	Teknisk verksamhet	8	0	8
24	Gatu- och Väghållning	182	20	162
25	Parkverksamhet	23	9	14
28	Räddningstjänst	11	6	5
30	Kultur- och fritidsverksamhet	0	0	0
32	Fenomenalen Sience Center	0	1	-1
35	Biblioteksverksamhet	2	0	2
36	Fritidsverksamhet	80	21	59
38	Ungdomsverksamhet	0	0	0
39	Kulturskolan	0	0	0
40	Central administration	8	0	8
41	Förskola	50	19	31
43	Fritidshem	0	0	0
45	Obligatoriska skolan	118	61	57
46	Gymnasieutbildning	13	3	10
47	Vuxenutbildning	5	0	5
49	Folkhögskola	0	0	0
51	Gemensamt SOF	8	0	8
52	Vård och omsorg enl SOL	113	47	66
53	Insatser enligt LSS	12	8	4
54	Individ och familjeomsorg	14	1	13
62	Arbetsmarknadsåtgärder	0	0	0
71	Näringsliv och bostäder	0	4	-4
72	Hamnverksamhet	67	18	49
73	Buss- och biltrafik	4	0	4
74	Vatten och avlopp	194	88	106
75	Avfallshantering	13	4	9
84	Övrig hälso- o sjukvård	106	53	53
85	Medicinsk service	0	0	0
86	Försörjningsverksamhet	0	4	-4
87	Administrativ service	101	10	91
92	Regiongemensam administration	43	16	27
94	Fastighetsförvaltning	129	2	127
97	Försörjningsverksamhet	63	20	43
	Summa	1 368	415	953

7.4 Resultaträkning och balansräkning Region Gotland

Resultaträkning, mnkr

		Utfall jan-aug 2024	Utfall jan-aug 2023	Prognos* 2024	Budget* 2024	Bokslut 2023
Verksamhetens intäkter	<i>not 1</i>	1 140	1 219	4 890	4 918	1 815
Verksamhetens kostnader	<i>not 1</i>	-5 601	-5 270	-11 595	-11 336	-8 048
Avskrivningar		-237	-217	-377	-372	-331
Verksamhetens nettokostnader		-4 698	-4 268	-7 082	-6 790	-6 564
Skatteintäkter		3 209	3 118	4 821	4 809	4 696
Generella statsbidrag och utjämning		1 363	1 277	2 058	2 006	1 924
Verksamhetens resultat		-126	127	-203	25	56
Finansiella intäkter	<i>not 2</i>	96	46	101	5	66
Finansiella kostnader	<i>not 2</i>	-150	-114	-162	-157	-124
Resultat efter finansiella poster		-180	59	-264	-127	-2
Extraordinära poster		0	0	0	0	0
Årets resultat		-180	59	-264	-127	-2

* I kolumnerna Budget respektive Prognos ingår även interna poster i verksamhetens intäkter och verksamhetens kostnader. Det får dock ingen effekt på verksamhetens nettokostnader

Balansräkning, mnkr

TILLGÅNGAR	Utfall 2024-08-31	Utfall 2023-08-31	Bokslut UB 2023
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	3	3	4
Materiella anläggningstillgångar			
Mark, byggnader och tekniska anläggningstillgångar	4 914	4 621	4 736
Maskiner och inventarier	453	397	427
Finansiella anläggningstillgångar	129	122	122
Summa anläggningstillgångar	5 499	5 143	5 289
Bidrag till statlig infrastruktur	11	12	12
Omsättningstillgångar			
Förråd	36	34	36
Exploateringstillgångar	5	9	9
Kortfristiga fordringar	838	831	853
Kortfristiga placeringar	775	692	658
Kassa och bank	9	51	8
Summa omsättningstillgångar	1 663	1 617	1 564
SUMMA TILLGÅNGAR	7 173	6 772	6 865
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
	Utfall 2024-08-31	Utfall 2023-08-31	Bokslut UB 2023
Eget kapital			
Årets resultat	-180	59	-2
Resultatutjämningsreserv	364	364	364
Övrigt eget kapital	2 508	2 510	2 510
Summa eget kapital	2 692	2 933	2 872
Avsättningar			
Avsättning för pensioner	1 841	1 517	1 517
Andra avsättningar	164	156	165
Summa avsättningar	2 005	1 673	1 682
Skulder			
Långfristiga skulder	1 126	989	997
Kortfristiga skulder	1 350	1 177	1 314
Summa skulder	2 476	2 166	2 311
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	7 173	6 772	6 865
PANTER OCH ANSVARFÖRBINDELSER			
Pensionsförpliktelser intjänade före 1998	2 287	2 245	2 202
Borgensförbindelser	1 273	1 274	1 273
Framtida leasingkostnader	13	11	16

	Utfall jan-aug 2024	Utfall jan-aug 2023	Prognos 2024	Bokslut 2023
Not 1 - Jämförelsestörande poster, mnkr				
Reavinster	8	83	8	85
Exploateringsintäkter	0	8	0	8
Summa jämförelsestörande intäkter	8	91	8	93
Reaförluster, utrantering anläggningstillgångar	0	-1	0	-2
Exploateringsutgifter	0	0	0	0
Avsättning deponier, marksanering	0	-1	0	0
Summa jämförelsestörande kostnader	0	-2	0	-2
Summa jämförelsestörande poster	8	89	8	91
Not 2 - Jämförelsestörande finansiella poster, mnkr				
Realiserade vinster finansiella tillgångar	12	2	12	7
Orealiserade vinster finansiella omsättningstillgångar	78	38	78	49
Summa jämförelsestörande finansiella intäkter	90	40	90	56
Realiserade förluster finansiella tillgångar	-9	0	-9	0
Orealiserade förluster finansiella omsättningstillgångar	0	-2	0	-1
Summa jämförelsestörande finansiella kostnader	-9	-2	-9	-1
Summa jämförelsestörande finansiella poster	81	38	81	55
Resultat exkl jämförelsestörande poster	-269	-68	-353	-148

7.5 Sammanställda räkenskaper för den kommunala koncernen

Avser Region Gotland, AB Gotlandshem 100 % och Gotlands Energi AB 25 %

Resultaträkning, mnkr

		Utfall jan-aug 2024	Utfall jan-aug 2023	Prognos* 2024	Bokslut 2023
Verksamhetens intäkter	<i>not 1, 3</i>	1 525	1 587	5 554	2 386
Verksamhetens kostnader	<i>not 1, 3, 4</i>	-5 920	-5 535	-12 153	-8 484
Avskrivningar		-306	-284	-483	-424
Verksamhetens nettokostnader		-4 701	-4 232	-7 082	-6 522
Skatteintäkter		3 209	3 118	4 821	4 696
Generella statsbidrag och utjämning		1 363	1 277	2 058	1 924
Verksamhetens resultat		-129	163	-203	98
Finansiella intäkter	<i>not 2</i>	98	48	101	68
Finansiella kostnader	<i>not 2</i>	-173	-147	-192	-148
Resultat efter finansiella poster		-204	64	-294	18
Extraordinära poster		0	0	0	0
Årets resultat		-204	64	-294	18

* I kolumnen Prognos ingår även interna poster i verksamhetens intäkter och verksamhetens kostnader. Det får dock ingen effekt på verksamhetens nettokostnader

Balansräkning, mnkr

TILLGÅNGAR		Utfall 2023-08-31	Utfall 2022-08-31	Bokslut UB 2023
Anläggningstillgångar				
Immateriella anläggningstillgångar		3	3	4
Materiella anläggningstillgångar				
Mark, byggnader och tekniska anläggningstillgångar		7 339	7 019	7 150
Maskiner och inventarier		483	427	462
Finansiella anläggningstillgångar		94	78	85
Summa anläggningstillgångar		7 919	7 527	7 701
Bidrag till statlig infrastruktur		11	12	12
Omsättningstillgångar				
Förråd		50	52	53
Exploateringstillgångar		5	9	9
Kortfristiga fordringar		944	919	960
Kortfristiga placeringar		775	692	658
Kassa och bank		88	152	138
Summa omsättningstillgångar		1 862	1 824	1 818
SUMMA TILLGÅNGAR		9 792	9 363	9 531
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
		Utfall 2023-08-31	Utfall 2022-08-31	Bokslut 2023
Eget kapital				
Årets resultat		-204	64	18
Resultatutjämningsreserv		364	364	364
Övrigt eget kapital	<i>not 4</i>	3 423	3 441	3 385
Summa eget kapital		3 583	3 869	3 767
Avsättningar				
Avsättning för pensioner		1 869	1 542	1 545
Andra avsättningar	<i>not 4</i>	308	301	308
Summa avsättningar		2 177	1 843	1 853
Skulder				
Långfristiga skulder		2 556	2 340	2 431
Kortfristiga skulder	<i>not 4</i>	1 476	1 311	1 480
Summa skulder		4 032	3 651	3 911
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		9 792	9 363	9 531
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER				
Pensionsförpliktelser intjänade före 1998		2 287	2 245	2 202
Borgensförbindelser		1 273	1 274	1 273
Framtida leasingkostnader		13	11	21

	Utfall	Utfall	Prognos*	Bokslut
	jan-aug 2024	jan-aug 2023	2024	2023
Not 1 - Jämförelsestörande poster, mnkr				
Reavinster	8	83	8	85
Exploateringsintäkter	0	8	0	8
Summa jämförelsestörande intäkter	8	91	8	93
Reaförluster, utrangering anläggningstillgångar	0	-1	0	-2
Exploateringsutgifter	0	0	0	0
Avsättning deponier, marksanering	0	-1	0	0
Summa jämförelsestörande kostnader	0	-2	0	-2
Summa jämförelsestörande poster	8	89	8	91
Not 2 - Jämförelsestörande finansiella poster, mnkr				
Realiserade vinster finansiella tillgångar	12	2	12	7
Orealiserade vinster finansiella omsättningstillgångar	78	38	78	49
Summa jämförelsestörande finansiella intäkter	90	40	90	56
Realiserade förluster finansiella tillgångar	-9	0	-9	0
Orealiserade förluster finansiella omsättningstillgångar	0	-2	0	-1
Summa jämförelsestörande finansiella kostnader	-9	-2	-9	-1
Summa jämförelsestörande finansiella poster	81	38	81	55
Resultat exkl jämförelsestörande poster	-293	-63	-383	

Not 3 -Koncerninterna mellanhavanden

Bidrag, tillskott och utdelningar, mnkr	Ägd andel	Ägartillskott		Koncernbidrag	
		Givna	Mottagna	Givna	
Region Gotland	100%				
AB GotlandsHem	100%				
Gotlands Energi AB	25%				
Summa		0	0	0	0

Kostnader, intäkter, fordringar och skulder, mnkr	Ägd andel	Försäljning		Lån	
		Köpare	Säljare	Givare	
Region Gotland	100%	25	28		
AB GotlandsHem	100%	35	12		
Gotlands Energi AB	25%	1	21		
Summa		61	61	0	0

Not 4 - Förändring eget kapital, mnkr

GEAB Bolagen	Årets resultat	Resultat- utjämnings- reserv	Övrigt eget kapital	Summa eget kapital
Utgående balans 2023	61		83	22
Rättelse av fel				
- Ökad kostnad bilateral elhandel	-26			
- Minskad uppskjuten skatt överavskrivningar	5,3			
Ingående balans 2024 efter rättelse	40		83	42
Kommunkoncernen				
Utgående balans enligt 2023 års årsredovisning	23	364	3 385	3 772
Rättelse av fel				
- Ökad kostnad bilateral elhandel	-6			
- Minskad uppskjuten skatt överavskrivningar	1			
Ingående balans 2024 efter rättelse	18	364	3 385	3 767

En rättelse av fel avseende förlustkontrakt 2023.

En ineffektiv säkringsredovisning i Gotlands elförsäljning kostnadsfördes i 2023 års bokslut.

Rättningen har inte påverkat balansomslutningen. En kostnad där förlustkontrakt lyftes fram, 25,7mkr och en minskning av överavskrivningarna gjordes, 25,7 mkr. Detta resulterade i att uppskjuten skatt i resultatet uppskjuten skatteskuld i obeskattade reserver i balansräkningen minskade med 5,3mkr.

De sena ändringarna gjordes efter att regionstyrelsen behandlat Årsredovisning 2023 för Region Gotland och rättelsen av fel i de sammanställda räkenskaperna hanteras i redovisningen 2024.

Jämförelsetal 2023 har omräknats för verksamhetens kostnader, eget kapital, avsättningar och kortfristiga skulder

7.6 Redovisningsprinciper

Delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR). I detta avsnitt kommenteras hur vissa av de rekommendationer som har stor betydelse för redovisning av resultat och ekonomisk ställning tillämpas.

Immateriella och materiella anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar utgörs av utgifter för IT-system och programvarulicenser som huvudsakligen är förvärvade.

Anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde reducerat med gjorda avskrivningar och nedskrivningar. Beloppsgräns för investering är ett prisbasbelopp.

Avskrivning påbörjas i samband med ianspråktagande av anläggningstillgången. Avskrivningstiderna baseras på tillgångarnas beräknade ekonomiska livslängd och med utgångspunkt från ”Rådet för kommunal redovisning” skrift om avskrivningar. En samlad bedömning av nyttjandeperiod för respektive tillgångstyp görs. Omprövning av nyttjandeperioden sker om det finns omständigheter som pekar på att det är nödvändigt. Linjär avskrivningsmetod tillämpas. Ränteutgifter aktiveras ej. Komponentavskrivning tillämpas för byggnader, vatten- och avloppsanläggningar, hamnar samt för gator och vägar.

Försäljning och köp av materiella anläggningstillgångar redovisas vid dagen för tillträdet.

Finansiella tillgångar

Huvuddelen av de finansiella tillgångarna utgörs av placeringar i aktiefonder, räntefonder och obligationer. Placeringstillgångarna redovisas som omsättningstillgångar. Placeringstillgångarna värderas till verkligt värde per balansdagen.

Övriga finansiella tillgångar redovisas som anläggningstillgångar och utgörs till största del av aktier i dotterbolag och långfristiga fordringar. De finansiella anläggningstillgångarna är redovisade till anskaffningsvärde.

Leasing

Finansiell leasing avser i huvudsak fordon med en avtalstid längre än tre år. Övriga leasingavtal är klassificerade som operationella i enlighet med rekommendation R5 från Rådet för kommunal redovisning.

Investeringsbidrag

Offentliga investeringsbidrag samt anslutningsavgifter överstigande ett prisbasbelopp redovisas som förutbetalad intäkt bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningstillgångarnas respektive avskrivningstid. Ett investeringsbidrag från privat motpart är skuldfört och kommer att intäktsredovisas i takt med att investeringarna genomförs.

Pensioner

Regionens pensionsskuld redovisas enligt den lagstadgade "blandmodellen", vilket innebär att all pension inklusive särskild löneskatt som intjänats före 1998 i tidigare pensionsavtal inte tas upp som avsättning i balansräkningen, utan redovisas som ansvarsförbindelse inom linjen. Utbetalningar avseende pensionsförmåner intjänade före 1998 redovisas som kostnad i resultaträkningen.

Pensionsförmåner intjänade i pensionsavtal från och med 1998 redovisas som en kostnad i resultaträkningen och en avsättning i balansräkningen. För samtliga pensionsförmåner redovisas även särskild löneskatt.

Pensioner för förtroendevalda ingår i avsättningen respektive ansvarsförbindelsen för pensioner. Visstidsförordnanden som ger rätt till särskild avtalspension redovisas som avsättning när det är troligt att de kommer att leda till utbetalningar. Avtal som inte lösts ut redovisas som ansvarsförbindelse. Beräkning av pensionsförpliktelsen har gjorts av regionens pensionsadministratör och följer aktuella pensionsavtal samt Sveriges kommuner och landstings riktlinjer för beräkning pensionsskuld ”RIPS 21”.

Övriga avsättningar - deponier och marksanering

De övriga avsättningarna utgörs av framtida efterbehandlingsåtgärder för deponier, marksanering av förorenat område samt återställning av mark.

Avsättningsplanerna uppdateras regelbundet inför årsbokslutet.

Värdet på avsättningarna har beräknats baserat på vad samtliga åtgärder skulle kosta att genomföra om de skulle genomförts på balansdagen.

Skatteintäkter och generella statsbidrag

Periodisering av skatteintäkter har gjorts baserat på Sveriges Kommuner och Regioners augustiprognos 2023 för skatteavräkningen 2023 samt justering av skatteavräkning 2022. Statsbidraget för läkemedel redovisas bland verksamhetens intäkter med motivet att det ger en mer rättvisande bild av verksamhetens nettokostnader.

Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen för koncernen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering, vilket innebär att det av regionen vid förvärvstillfället förvärvade egna kapitalet i dotterbolaget har eliminerats. Proportionell konsolidering innebär att endast den ägda andelen av räkenskapsposterna har tagits med.

I koncernens egna kapital ingår härmed, förutom regionens egna kapital, endast den del av dotterbolagens egna kapital som intjänats efter förvärvet. Obeskattade reserver har vid konsolideringen, exklusive uppskjuten skattedel, hänförts till respektive dotterbolags egna kapital. Den uppskjutna skattedelen har redovisats som avsättning.

I resultaträkningen har dotterbolagens bokslutsdispositioner återförts. Interna mellanhavanden har eliminerats. Aktieutdelning från dotterbolag har eliminerats bort. Skillnader i redovisningsprinciper som väsentligen påverkat utfallet har inte förekommit.

En rättelse av fel avseende uppskjuten skattefordran och värdering av AB Gotlandshems fastighetsbestånd 2022 har gjorts i redovisningen 2023. Efter dialog mellan AB Gotlandshem och företagets revisorer så framkom två sena förändringar gällande bokslutet 2022. Det beslutades att ta in en extern värdering av företagets fastighetsbestånd. Värderingen renderade i nettonedskrivningar på cirka 14 mnkr. Det gjordes även en nedskrivning av en uppskjuten skattefordran kopplad till inkomstmissiga underskott på 47 mnkr och en förändring av aktuell skatt, 7 mnkr. De sena ändringarna gjordes efter att regionstyrelsen behandlat Årsredovisning 2022 för Region Gotland och rättelsen av fel i de sammanställda räkenskaperna hanteras i redovisningen 2023 och redovisas i not 4.

Bilaga Indikatorer till regionfullmäktiges mål

Indikator	Kön	År 2024	År 2023	År 2022
Andelen medarbetare inom Region Gotland som kan rekommendera sin arbetsplats till andra ska årligen förbättras				
Net Promoter Score (eNPS)	Alla		-9	-13
Net Promoter Score (eNPS)	Kvinnor		-6	-10
Net Promoter Score (eNPS)	Män		-13	-9

Region Gotland har en myndighetsutövning, i förhållande till företag, där nöjdkundindex ökar årligen per myndighetsområde och är högre än rikssnittet år 2027 (jämförelse med deltagande kommuner)

Företagsklimat Insikt - Totalt, Index	72* (74)	68 (75)	66 (75)
Företagsklimat Insikt - Totalt, Index		68 (75)	66 (75)
Företagsklimat Insikt - Brandskydd - Index		80 (83)	81 (82)
Företagsklimat Insikt - Bygglov - Index		45 (71)	39 (70)
Företagsklimat Insikt - Livsmedelskontroll - Index		73 (79)	75 (79)
Företagsklimat Insikt - Markupplåtelse - Index		70 (77)	67 (75)
Företagsklimat Insikt - Miljö- och hälsoskydd - Index		64 (71)	63 (73)
Företagsklimat Insikt - Serveringstillstånd - Index		73 (79)	69 (79)
Företagsklimat Insikt - Upphandling - Index		63 (66)	56 (66)

*Perioden jan - april

Region Gotlands koldioxidutsläpp ska minska årligen. Under perioden 2024- 2027 ska den genomsnittliga minskningen uppgå till 15 procent per år

Utsläpp från tjänsteresor med privat bil, CO2e		204	
Utsläpp från tjänsteresor bokade av resebyrå (exkl. färja), CO2e		601	
Utsläpp från egna fordon och arbetsmaskiner, CO2e		1 685	
Utsläpp från kollektivtrafik, CO2e		1 275	
Utsläpp från El och värme till Region Gotlands egna verksamhetslokaler, CO2e		765 000	
Utsläpp från livsmedelsinköp, CO2e		3 057	
Utsläpp från medicinska gaser, CO2e		140	

Öka antalet invånare i ålder 20-64 med minst 1 000 till mandatperiodens slut

Antal invånare 20-64 år, antal	Alla	31 944	32 268
	Kvinnor	15 806	15 988
	Män	16 138	16 280
Inflyttade till det geografiska området, 20-64 år, antal	Alla	2 007	2 234
	Kvinnor	972	1 082
	Män	1 035	1 152
Utflyttade från det geografiska området, 20-64 år, antal	Alla	2 144	2 134
	Kvinnor	1 059	1 033
	Män	1 085	1 101

Indikator	Kön	År 2024	År 2023	År 2022
-----------	-----	---------	---------	---------

Öka andelen barn och unga (0-18 år) som upplever kultur årligen och med totalt 10 procent under perioden 2024-2027

Barn i grundskoleåldern (6-16 år) som deltar i utbudet inom Kulturgarantin, andel (%)				
Deltagare upp till 18 år inom de regionala kulturinstitutionernas verksamheter, antal (st)			114 944	
Aktiva låntagare bibliotek 0-17 år, antal (st)			1 612	
Barn 0-5 år som deltar i bibliotekens verksamhet riktad till förskolor, andel (%)			11	

Andelen barn och unga, personer med funktionsnedsättning samt personer 65 år och äldre som rör sig minst 1 timme/dag ska öka årligen och med totalt 10 procent under perioden 2024-2027

Aktivitetstimmar för unika deltagare i åldern 7-20 år i föreningsverksamhet, antal (st)				
Andel elever i årskurs 8 och 1 på gymnasiet som uppger att de är fysiskt aktiva minst 7 timmar i veckan, andel (%)			36	
Ungdomar i åldern 16-18 år som uppger att de är fysiskt aktiva minst 420 minuter/vecka, andel (%)			81	
Personer med funktionsnedsättning som uppger att de är fysiskt aktiva minst 420 minuter/vecka, andel (%)			14	
Personer i åldern 65+ som uppger att de är fysiskt aktiva minst 420 minuter/vecka, andel (%)			14	

Öka andelen mat som äts upp i skolrestaurangerna genom att minska svinnet årligen och med totalt 25 procent under perioden 2024-2027

Tallriks- och serveringssvinn i skolrestauranger, gram per ätande			62	
---	--	--	----	--

Under perioden 2024-2027 ska andelen ekologiska livsmedelsinköp öka årligen. Målet är att andelen år 2027 ska vara 40 procent

Ekologiska livsmedelsinköp RSF avdelning Måltid, andel			22	23
--	--	--	----	----

Andelen nya beslut om regionala utvecklingsmedel (anslag 1:1) som är hållbarhetssäkrade ska öka årligen och uppgå till 100 procent år 2027

Antal ärenden som hållbarhetssäkras			0	0
-------------------------------------	--	--	---	---

Samtliga individer i akut behov av hjälp ska nås av räddningstjänsten inom 30 minuter

Totalt antal inkomna larm till räddningstjänsten			728	678
Antal larm - automatlarm			165	139
Antal larm - hjärtstoppslarm			47	61
Antal larm - trafikolycka			71	81
Antal larm - annan hjälp till ambulans			13	13
Antal larm - annat sjukvårdslarm			86	94
Antal larm - brand ej i byggnad			106	63
Antal larm - brand i byggnad			60	79
Antal larm IVPA - (i väntan på ambulans)			166	145

Tid från Region Gotlands räddningstjänst har mottagit larmsamtal tills insats påbörjas, genomsnitt i minuter		9	9
--	--	---	---

Indikator	Kön	År 2024	År 2023	År 2022
-----------	-----	---------	---------	---------

Andelen individer i akut behov av hjälp som nås av räddningstjänsten inom 15 minuter ska årligen uppgå till 60 procent

Totalt antal inkomna larm till räddningstjänsten			728	678
Antal larm - automatlarm			165	139
Antal larm - hjärtstopplarm			47	61
Antal larm - trafikolycka			71	81
Antal larm - annan hjälp till ambulans			13	13
Antal larm - annat sjukvårdslarm			86	94
Antal larm - brand ej i byggnad			106	63
Antal larm - brand i byggnad			60	79
Antal larm IVPA - (i väntan på ambulans)			166	145

Räddningstjänstens tillsynstillfällen av publika lokaler och övriga verksamheter uppgår till 200/år, under perioden 2024-2027

Antal genomförda inspektioner/tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor (LSO)			67	84
Antal genomförda tillsyn inom lag om brandfarliga och explosiva varor (LBE)			11	3
Antal allvarliga anmärkningar i samband med inspektion/tillsyn				

Andelen utbildade undersköterskor/stödassistenter i äldreomsorgen och omsorgen om funktionshindrade ska öka årligen och vara minst 75 procent år 2027

Andelen utbildade stödassistenter i omsorgen om funktionshindrade	Alla	74	73	73
	Kvinnor	84	84	84
	Män	46	44	45
Andelen utbildade undersköterskor i äldreomsorgen	Alla	65	66	65
	Kvinnor	71	72	72
	Män	46	45	43

Sjukfrånvaron inom äldreomsorgen ska minska årligen och totalt med 40 procent under perioden 2024 – 2027

Sjukfrånvaron, äldreomsorg, andel (%)	Alla	8.1*	9.5	10.7
	Kvinnor	8.6*	10.3	11.4
	Män	6.4*	6.9	8.0

*Sjukfrånvaro under perioden januari – juli

Indikator	Kön	År 2024	År 2023	År 2022	
Andelen nöjda brukare i gruppbofastad LSS ska öka årligen under perioden 2024-2027. Målet är att andelen nöjda år 2027 ska vara 80 procent, (alla kommuner ovägt medel inom parentes).					
Brukarbedömning gruppbofastad LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga hemma, andel (%)	Alla		76 (79)	- (78)	
	Kvinnor		71 (77)	- (73)	
	Män		81 (80)	- (76)	
Brukarbedömning gruppbofastad LSS - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen, andel (%)	Alla		69 (78)	- (78)	
	Kvinnor		61 (78)	- (71)	
	Män		75 (79)	- (76)	
Brukarbedömning gruppbofastad LSS - Brukaren trivs alltid hemma, andel (%)	Alla		75 (83)	- (83)	
	Kvinnor		67 (82)	- (76)	
	Män		81 (85)	- (80)	
Brukarbedömning gruppbofastad LSS - Brukaren får den hjälp hen vill ha, andel (%)	Alla		71 (82)	- (81)	
	Kvinnor		50 (81)	- (75)	
	Män		84 (84)	- (81)	
Andelen egen personal ska öka årligen och uppgå till minst 95 procent 2027					
Andel egen personal, (%)			91	85	86
Den genomsnittliga beläggningen i slutenvården ska minska årligen och inte överstiga 85 procent år 2027, genom ett kvalitativt och effektivt omhändertagande på alla vårdnivåer					
Beläggningsgrad, andel (%)			90*	88	88
*Rullande 12: aug 2023 – juli 2024					
Förtroendet för vårdcentralerna på Gotland ska öka och vara högst i landet år 2025					
Förtroende för vårdcentral, ranking				4	5
Patientens upplevelse av kontinuitet och koordinering i primärvården ska öka årligen och vara minst i nivå med riket år 2027, (riket inom parentes)					
Patientupplevd kvalitet avseende kontinuitet och koordinering i primärvården, index	Alla		72 (72)	- (71)	
	Kvinnor		70 (70)	- (70)	
	Män		74 (74)	- (74)	
Andelen elever i årskurs 9 som uppnår behörighet till gymnasieskolan ska öka med minst 0,5 procentenheter per år under perioden 2024-2027, (riket inom parentes)					
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	Alla		77 (*)	82.6 (83.7)	86.8 (83.3)
	Kvinnor		79 (*)	85.0 (84.4)	88.8 (84.2)
	Män		76 (*)	80,4 (83,0)	84.6 (82.5)

*Region Gotlands resultat är preliminära, rikets resultat är ej tillgängliga än

Indikator	Kön	År 2024	År 2023	År 2022
-----------	-----	---------	---------	---------

Andelen behörig pedagogisk personal inom nämndens verksamheter ska öka årligen under perioden 2024-2027, (riket inom parentes)

Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i grundskola åk 1-9, kommunala skolor, andel (%)			66 (72)	67 (72)
Lärare med specialpedagogisk högskoleexamen i anpassad grundskola, lägeskommun, andel (%)			35 (25)	27 (25)
Elevassistenter (heltidstjänster) med yrkesutbildning i grundskolan, kommunal regi, andel (%)		38	-	-
Förskollärartäthet, antal barn/lärare med förskollärarlegitimation, kommunal regi			9 (12)	10 (12)
Heltidstjänster i förskolan med förskollärarlegitimation, kommunal regi, andel (%)			47 (44)	46 (44)
Heltidstjänster i förskolan med yrkesutbildning för barnskötare, kommunal regi, andel (%)		69	-	-

Likvärdigheten inom grundskolan ska öka årligen under perioden 2024-2027, (riket inom parentes)

Elever i åk 9 meritvärde kommunala skolor (exkl. nyinvandrade och okänd bakgrund), genomsnitt (17 ämnen)	Alla		220 (227)	228 (228)
	Kvinnor		230 (237)	245 (239)
	Män		211 (217)	211 (217)

Andelen elever som skattar gott psykiskt välbefinnande ska öka årligen med minst 0,5 procentenheter under perioden 2024-2027

Elever i årskurs 8 som skattar att de mår bra eller mycket bra, andel (%)	Alla	78.7	67.0	72.6
	Kvinnor	65.6	51.0	60.2
	Män	90.1	83.0	83.8
Elever i årskurs 4 som skattar att de mår bra eller mycket bra, andel (%)	Alla	89.6	87.0	88.2
	Kvinnor	88.1	88.0	85.7
	Män	91.0	87.0	90.8

Andelen elever inom den kommunala gymnasieskolan med examen inom 4 år ska öka årligen och med minst 5 procentenheter till 2027, (riket inom parentes)

Gymnasieelever med examen inom 4 år, kommunala skolor, andel (%)	Alla		68 (72)	71 (72)
	Kvinnor		74 (75)	77 (76)
	Män		63 (69)	66 (68)

Andelen elever inom den kommunala gymnasieskolan som i elevenkäten svarar "mycket bra" eller "bra" på frågan "Hur mår du rent allmänt", ska öka årligen och med minst 4 procentenheter till 2027

Elever som anger att de mår "mycket bra" eller "bra" på frågan "Hur mår du rent allmänt?" i Wisbygymnasiets enkät, andel (%)	Alla	66	59	63
	Kvinnor	55	47	53
	Män	78	74	74

Indikator	Kön	År 2024	År 2023	År 2022
Andelen invånare 16–29 år som varken arbetar eller studerar ska minska årligen och med minst 1 procentenhet till 2027, (riket inom parentes)				
Invånare 16-24 år som varken arbetar eller studerar, andel (%)	Alla			5.3 (5.5)
	Kvinnor			4.8 (4.9)
	Män			5.8 (6.0)
Andelen invånare 25–64 år med gymnasial utbildning ska öka årligen och med minst 2 procentenheter till 2027, (riket inom parentes)				
Invånare 25-64 år med gymnasial utbildning, andel (%)	Alla		48.8 (40.5)	49.3 (41.0)
	Kvinnor		43.6 (35.8)	44.3 (36.5)
	Män		54.0 (44.9)	54.3 (45.3)
Andelen utrikesfödda 20-64 år med egen försörjning ska öka årligen och med minst 2 procentenheter till 2027, (riket inom parentes)				
Sysselsättningsgrad, utrikes födda 20-64 år, andel (%)	Alla			64.6 (69.9)
	Kvinnor			63.0 (66.8)
	Män			66.1 (72.9)
Minska mängden tidningar och förpackningar i hushållens restavfall årligen och med totalt 25 kilo per hushåll under perioden 2024-2027				
Mängd tidningar och förpackningar i hushållens restavfall, antal kg			34	
Minska vattenförbrukningen per person årligen och med totalt 20 procent per person under perioden 2024-2027				
Vattenförbrukning per person, antal liter/dygn - Totalt			140	
Vattenförbrukning per person, antal liter/dygn - Hushåll				
Vattenförbrukning per person, antal liter/dygn - Industrier				
Vattenförbrukning per person, antal liter/dygn - Turistanläggningar				
Vattenförbrukning per person, antal liter/dygn - Övrigt (småhandel, hamnar och lantbruk)				
Öka kollektivtrafikens marknadsandel årligen för att nå 10 procent år 2027				
Kollektivtrafikens marknadsandel, andel (%)			8	7

Indikator	Kön	År 2024	År 2023	År 2022
Möjliggöra för minst 500 bostäder per år på hela Gotland under perioden 2024-2027				
Antal markanvisningar för bostadsändamål		1*		
Antal sålda fastigheter för bostadsändamål		2*		
Antal bostadsenheter i under året antagna detaljplaner, antal		154*	17	48
Antal bostadsenheter i under året avslutade exploateringsprojekt		0*		
Antal bostäder i bygglov inom detaljplan		56**	213	499
Antal bostäder i bygglov utanför detaljplan		69*	91	148
Antal antagna planer (detaljplaner och strategiska planer)		5*	1	5
Antal planerade och pågående exploateringsprojekt som genererar bostäder		4*	4	4
Antal givna slutbesked för bygglov gällande bostäder			134	234
Antal givna startbesked för bygglov gällande bostäder			219	166
*Resultat för perioden januari – augusti				
**Resultat till och med 13 juni				
Patientnämnden ska medverka i minst 5 samverkansmöten med berörda vårdgivare årligen under perioden 2024-2025				
Samverkansmöten med vårdgivare/år, antal				
Andelen årsredovisningar som behöver kompletteras ska vara högst 40 procent under 2024				
Årsräkningar med komplettering, andel (%)			38.5	
Antalet digitalt inlämnade års- eller sluträkningar ska öka med minst 20 under 2024				
Digitalt inlämnade års- och sluträkningar, antal (st)			95	
Antalet nya ställföreträdare som inte har anknytning till sin huvudman, ska öka under 2024				
Nya ställföreträdare utan anknytning till sina huvudmän, antal (st)			19	